

raftul întâi

mitch
albom

cei cinci oameni pe care
îi întâlnești în rai

roman

HUMANITAS

Mitch Albom

Cei cinci oameni pe care îi întâlnești în rai

Mitch Albom

The Five People You Meet in Heaven

© 2003 by Mitch Albom

© Editura Humanitas, 2006

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ALBOM, MITCH

Cei cinci oameni pe care îi întâlnești în rai / Mitch Albom

trad: Alina Chiriac. - Bucuresti: Humanitas, 2006

ISBN 973-50-1153-0

I. Chiriac, Alina (trad)

821.111(73)-31=135.1

Humanitas, 2006

MITCH ALBOM (n. 1958, Passaic, New Jersey), cunoscut romancier, comentator sportiv (*Detroit Free Press*), jurnalist de radio (ABC) și de televiziune („Sports Reporters“ de la ESPN) american, a absolvit sociologia la Brandeis University și a obținut un MBA la Columbia University. Este autorul a opt romane: *LiveAlbum I* (1987), *Bo: Bo Schembechler* (1989), *Live Album II* (1990), *Live Album III* (1992), *Fab Five: Basketball, Trash Talk, the American Dream* (1993), *LiveAlbum IV* (1995), *Tuesdays with Morrie: An Old Man, a Young Man, and Life's Greatest Lesson* (1997), *The Five People You Meet in Heaven* (*Cei cinci oameni pe care îi întâlnești în rai*) (2003). Celebritatea i-a fost adusă de *Tuesdays with Morrie*, roman bazat pe conversațiile avute cu un fost profesor de la Brandeis, suferind de scleroză. Albom reconstituie emoționantul portret al unui adevărat mentor, fericit și senin în așteptarea morții, de la care învață cum trebuie trăită viața. Cartea s-a vândut în 5 milioane de exemplare, a fost ecranizată pentru televiziune și adaptată pentru teatru, publicată în 36 de țări și tradusă în 31 de limbi. Într-un registru similar, *Cei cinci oameni pe care îi întâlnești în rai* ne convinge că evenimentele mai mult sau mai puțin importante ale vieții noastre nu sunt întâmplătoare, ci aparțin unei vaste rețele de existențe interconectate, în care poveștile individuale se suprapun, iar sacrificiile, loialitatea și dragostea afectează destinele celor din jur.

Această carte îi este dedicată lui Edward Beitchman, iubitul meu unchi, care mi-a vorbit prima dată despre rai. În fiecare an, în jurul mesei de Ziua Recunoștinței, ne povestea despre o noapte petrecută în spital, când s-a trezit și a văzut sufletele celor iubiți care muriseră, stând pe marginea patului, așteptându-l. Nu am uitat niciodată povestea aceea. Și nu l-am uitat niciodată pe el.

Fiecare dintre noi are o idee despre rai, ca și majoritatea religiilor, și toate ar trebui respectate. Versiunea prezentată aici este doar o bănuială, o dorință, oarecum, pe care unchiul meu și alții ca el - oameni care s-au simțit neimportanți aici, pe pământ - au nutrit-o, înțelegând, în cele din urmă, cât de mult au fost iubiți și cât de mult au contat.

Sfârșitul.

Aceasta este o poveste despre un om pe nume Eddie și începe cu sfârșitul, când Eddie moare într-o zi însorită. Poate părea ciudat să începi o poveste cu sfârșitul. Dar toate sfârșiturile sunt un fel de începuturi. Doar că nu ne dăm întotdeauna seama de asta.

Ultima oră din viața lui Eddie s-a petrecut, ca atâtea altele, la Ruby Pier, un parc de distracții de pe malul unui ocean cenușiu. Aici găseai tot ce găsești de obicei în parcurile de distracții, o promenadă, o roată Ferris, un montagne russe, mașinuțe, un chioșc de bomboane și o gheretă unde puteai trage cu pistolul de apă în gura unui clown. Exista, de asemenea, o instalație nouă numită Cascada lui Freddy, și cam pe aici va fi ucis Eddie, într-un accident care va ajunge în paginile tuturor ziarelor din țară.

Atunci când a murit, Eddie era un om mic de statură, cu părul alb, cu un gât scurt, piept lat, brațe groase și un tatuaj șters pe umărul drept. Picioarele subțiri erau pline de varice, iar genunchiul stâng, rănit în război, era distrus de artrită. Mergea cu ajutorul unui baston. Chipul larg îi era asprit de soare, cu niște perciuni nostimi și maxilarul inferior ușor mai proeminent, ceea ce-l făcea să pară mai încrezut decât era. Ținea o țigară în spatele urechii stângi și un inel de chei agățat de curea. Purta pantofi cu talpă de cauciuc și o șapcă uzată din pânză. Uniforma maro-deschis îl făcea să semene cu un muncitor, și chiar era un muncitor.

Slujba lui Eddie era să „întrețină” roțile, ceea ce însemna să le facă să fie sigure. În fiecare după-amiază, se plimba prin parc, verificând fiecare instalație, de la Vârtejul Vitezei la Plonjonul pe Țevi. Căuta burlane sparte, șuruburi slăbite, bucăți de metal uzate. Uneori se oprea, cu privirea fixă, încât oamenii care treceau pe acolo credeau că era ceva în neregulă. Dar el nu făcea decât să

asculte, atât. După atâția ani, putea *auzi* o defecțiune în zvâcniturile, bolboroselile și zdrăngănelile echipamentului.

Când îi mai rămăseseră 50 DE MINUTE DE VIAȚĂ, Eddie se plimba pentru ultima oară prin Ruby Pier. Depăși un cuplu mai în vârstă.

— Bună ziua, murmură el, ducându-și mâna la șapcă.

Ei dădură din cap politicos. Clienții îl cunoșteau pe Eddie. Cel puțin cei obișnuiți. Îl vedeau în fiecare vară, era unul din acele chipuri pe care le asociem cu un loc. Cămașa lui de lucru avea un ecuson pe piept, pe care se putea citi EDDIE deasupra cuvântului ÎNTREȚINERE, și uneori spuneau: „Salut, Eddie întreținere”, deși el nu vedea niciodată nimic amuzant în asta.

În ziua aceea, așa se nimeri, era ziua lui Eddie, împlinea 83 de ani. Cu o săptămână în urmă, un doctor îi spusese că are zona zoster. Zona zoster? Eddie nici măcar nu știa ce însemna asta. Odinioară era atât de puternic, încât putea ridica câte un căluț de carusel în fiecare mână. Dar asta se întâmpla cu mult timp în urmă.

— Eddie! Hai cu mine, Eddie! Hai cu mine!

PATRUZECI DE MINUTE PÂNĂ LA MOARTE. Eddie se îndreptă spre partea din față a montagne russe-ului. Se dădea în fiecare instalație măcar o dată pe săptămână, ca să fie sigur că frânele și direcțiile erau solide. Azi era ziua montagne russe-ului - „Toboganul Fantomelor” se numea acesta - și copiii care îl cunoșteau pe Eddie îl chemau să se urce în mașinuță cu ei.

Copiii îl iubeau pe Eddie. Nu și adolescenții. Adolescenții îi dădeau dureri de cap. Eddie își imagina că văzuse, de-a lungul anilor, toate felurile de adolescenți tupești și pierde-vară care existau. Copiii erau altfel. Se uitau la Eddie - care, din cauza maxilarului inferior mai proeminent, părea întotdeauna că zâmbește forțat, ca un delfin - și aveau încredere în el. Erau atrași de el ca de un magnet. Îl apucau de picior. Se jucau cu cheile lui. De cele mai multe ori, Eddie mormăia, fără să spună prea multe.

Își imagina că ei îl îndrăgeau tocmai pentru că nu le spunea nimic.

Acum, Eddie îi bătu pe umăr pe doi băieței cu șepci de baseball puse invers. Ei se întrecură până la mașinuțe și săriră în ele. Eddie îi dădu bastonul îngrijitorului toboganului și se strecură între cei doi.

— Pornim. Pornim! chițăia unul dintre băieței, în timp ce celălalt își trase brațul lui Eddie în jurul umerilor. Eddie coborî bara de protecție și clac-clac-clac porniră în sus.

Circula o poveste despre Eddie. Când era mic, crescând tot aici, în parc, intrase într-o încăierare. Cinci copii din Pitkin Avenue îl încolțiseră pe fratele lui, Joe, și se pregăteau să-l bată. Eddie era un pic mai departe, pe niște scări, mânca un sandvici. Auzi țipătul fratelui său. Alergă spre alee, apucă rapid capacul unui coș de gunoi și băgă doi băieți în spital.

După aceea, Joe nu mai vorbi cu el luni de zile. Îi era rușine. Joe era cel mai mare, primul născut, dar Eddie era cel care se pricepea la lupte.

— Ne mai dăm o dată, Eddie? Te rog?

TREIZECI ȘI PATRU DE MINUTE DE VIAȚĂ. Eddie ridică bara de protecție, dădu fiecărui băiețel câte o acadea, își recuperează bastonul, apoi se îndreaptă schiopătând spre atelierul de reparații ca să se răcorească un pic. Dacă ar fi știut că moartea lui era atât de aproape, poate s-ar fi dus în altă parte. Dar el făcu ceea ce facem cu toții. Se lăsă prins în rutina lui nesuferită, de parcă toate zilele din lume ar fi fost înaintea lui.

Unul dintre muncitorii din atelier, un tinerel lungan, cu fața osoasă, pe nume Dominguez, stătea lângă chiuvetă, ștergând de grăsime o roată.

— Salut, Eddie, îi spuse.

— Dom, îi răspunse Eddie.

Atelierul mirosea a rumeguș. Era întunecos și strâmt, cu un tavan jos și pereți cu o mulțime de rafturi pe care se aflau ferăstraie, freze și ciocane. Bucăți din instalațiile parcului erau răspândite pretutindeni: compresoare,

motoare, curele, felinare, vârful capului unui pirat. Îngrămădite lângă un perete se aflau borcane cu șuruburi și cuie, iar lângă un altul erau nenumărate tuburi cu vaselină.

A unge o șină, spunea Eddie, nu necesită mai multă inteligență decât spălatul vaselor; singura diferență este că făcând acest lucru devii mai murdar, nu mai curat. Și cam cu asta se ocupa Eddie: ungea, ajusta frânele, strângea șuruburile, verifica tablourile electrice. De multe ori își dorise să plece din acest loc, să găsească o altă slujbă, să-și clădească o altă viață. Dar venise războiul. Nu și-a îndeplinit niciodată planurile. Cu timpul, s-a pomenit cu părul alb și purtând pantaloni largi, uzați, pentru că asta fusese dintotdeauna, un om cu nisip în pantofi, trăind într-o lume cu râsete mecanice și cârnați la grătar. La fel ca tatăl lui odinioară, la fel cum scria pe ecusonul de pe cămașa lui, Eddie era reparatorul – șeful reparațiilor – sau, cum îl strigau uneori copiii, „omul roților de la Ruby Pier”.

Au mai rămas TREIZECI DE MINUTE.

— Hei, la mulți ani, am auzit! spuse Dominguez. Eddie mormăi ceva.

— Nicio petrecere, nimic?

Eddie se uită la el ca la un nebun. Pentru o clipă, se gândi cât de ciudat era să îmbătrânești într-un loc care mirosea a vată de zahăr.

— Ei, nu uita, Eddie, sunt liber săptămâna viitoare, începând de luni. Mă duc în Mexic.

Eddie dădu din cap, iar Dominguez începu să danseze.

— Vine și Tereza cu mine. Mergem să vedem toată familia. Pe-treee-ce-re!

Văzând cum se holba Eddie la el, se opri din dans.

— Ai fost vreodată? îl întreabă Dominguez.

— Unde?

— În Mexic?

Eddie pufăi pe nas.

— Copile, eu peste tot pe unde am fost am purtat pușcă.

Îl privi pe Dominguez întorcându-se la chiuvetă. Rămase

o clipă pe gânduri. Apoi scoase din buzunar un teanc de hârtii și dădu la o parte singurele hârtii de douăzeci pe care le avea, două. I le întinse.

— Ia-i nevesti-tii ceva drăguț, spuse Eddie.

Dominguez privi banii și zâmbi, spunând:

— Haide, omule. Ești sigur?

Eddie îndesă banii în mâna lui Dominguez. Apoi se duse în spate, în depozit. Cu ani în urmă, fusese tăiată o „copcă” mică în scândura promenadei și Eddie scoase capacul de plastic. Trase cu putere o undiță de nailon care atârna cam 20 de metri în mare. O bucată de salam de Bologna era încă agățată.

— Am prins ceva? strigă Dominguez. Zi-mi că am prins ceva!

Eddie se întreba cum de putea fi omul ăsta atât de optimist. Nu prinseseră niciodată nimic cu undița aceea.

Într-o bună zi, strigă Dominguez, o să prindem un calcan!

— Îhî, murmură Eddie, deși știa că nu s-ar fi putut scoate un pește atât de mare printr-o gaură atât de mică.

DOUĂZECI ȘI ȘASE DE MINUTE DE TRĂIT. Eddie traversă podețul spre capătul din sud. Afacerea mergea prost. Fata din spatele tejghelei cu bomboane se sprijinea pe coate, făcând baloane cu guma de mestecat.

Odinioară, Ruby Pier era cel mai bun loc unde puteai să mergi vara. Avea elefanți și artificii și concursuri maraton de dans. Dar oamenii nu mai veneau pe malul oceanului; se duceau în parcuri de distracții în care plăteau 75 \$ pe un bilet și puteai să faci poză alături de un uriaș cu blană.

Eddie trecu șchiopătând pe lângă mașinuțe și-și fixă privirea asupra unui grup de adolescenți care se aplecau peste șine. „Grozav”, se gândi el. „Exact ce aveam nevoie.”

— Plecați, spuse Eddie, lovind șinele cu bastonul.

— Hai! E periculos.

Tinerii îl priviră urât. Barele mașinuțelor, încărcate cu electricitate, zumzăiau zumm, zumm.

— E periculos, repetă Eddie.

Tinerii se uitară unul la altul. Unul dintre ei, cu o șuviță portocalie în păr, rânji la Eddie, apoi păși pe șina din mijloc.

— Haide, amice, calcă-mă! strigă el, făcând cu mâna către tinerii șoferi. Calcă-mă!

Eddie lovi șina cu bastonul atât de tare, că era aproape să-l rupă.

— MIȘCĂ-TE!

Tinerii fugiră.

Mai era o poveste care circula despre Eddie. Ca soldat, fusese de multe ori în bătălie. Fusese curajos. Câștigase chiar și o medalie. Dar spre sfârșitul stagiului militar fusese implicat într-o încăierare cu un camarad. Așa fusese rănit Eddie. Nimeni nu știa ce se întâmplase cu celălalt.

Nimeni nu a întrebat.

Cu 19 MINUTE DE VIAȚĂ RĂMASE, Eddie se așează pentru ultima oară pe un scaun de plajă vechi, din aluminiu. Brațele lui scurte, musculoase, se încrucișară pe piept ca aripioarele unei foci. Avea picioarele înroșite de soare, iar pe genunchiul stâng se vedeau încă cicatricele. La drept vorbind, mare parte din trupul lui Eddie îți dădea impresia că este al unui supraviețuitor dintr-o încăierare. Degetele erau deformate în unghiuri ciudate, din cauza numeroaselor fracturi făcute de diferite mașinării. Nasul îi fusese spart de mai multe ori în ceea ce el numea „bătăi de bar”. Chipul lui cu maxilarul proeminent arătase probabil destul de bine odinioară, așa cum un bătaș plătit ar fi putut să arate înainte de a primi prea mulți pumni.

Acum Eddie arăta doar obosit. Acesta era locul lui obișnuit, pe promenada din Ruby Pier, în spatele roții Jack Urechilă, care în anii '80 fusese Tunetul, care în anii '70 fusese Tiparul de Oțel, în anii '60 Scrânciobul de Acadea, în anii '50 Râset în Noapte, iar înainte fusese Scoica cu Praf de Stele.

Care fusese locul unde Eddie o cunoscuse pe Marguerite.

Fiecare viață are un moment dedicat iubirii. Pentru

Eddie, fusese o noapte călduroasă de septembrie, după o furtună, când promenada era inundată de apă. Ea purta o rochie galbenă de bumbac și o diademă roz în păr. Eddie nu spusese prea multe. Era atât de emoționat că-și simțea limba lipită parcă de dinți. Dansaseră pe muzica unei orchestre mari, Delaney Picioare Lungi și orchestra lui, Everglades. Îi cumpărase șampanie cu lămâie. Ea îi spusese că trebuie să plece, ca să nu-și supere părinții. Dar îndepărtându-se, se întorsese și-i făcuse semn cu mâna.

Ăsta fusese momentul. Pentru tot restul vieții, de câte ori se gândea la Marguerite, Eddie trăia momentul acela, ea făcându-i semn cu mâna peste umăr, cu părul negru venindu-i în ochi, și simțea același impuls al iubirii.

În noaptea aceea se dusese acasă și-l trezise pe fratele lui mai mare. Îi spusese că întâlnise o fată cu care avea să se căsătorească.

— Du-te și te culcă, Eddie, mormăise fratele lui.

Uuuușșș. Un val se sparse de mal. Tușind, Eddie expectora ceva ce nu voia să vadă. Îl scuipă.

Uuuușșș. Se gândea adesea la Marguerite. Acum nu o mai făcea atât de des. Era ca o rană adâncă sub un bandaj vechi și el se obișnuise din ce în ce mai mult cu bandajul.

Uuuușșșș.

Ce însemna zona zoster?

Uuuușșșș.

ȘAISPREZECE MINUTE DE VIAȚĂ.

Nicio poveste nu vine singură. Uneori poveștile se întâlnesc la colțuri, alteori se acoperă complet una pe cealaltă, ca niște pietre pe fundul unui râu.

Sfârșitul poveștii lui Eddie a fost influențat de o altă poveste aparent inocentă, petrecută cu luni în urmă - într-o noapte noroasă, când un tânăr ajungea la Ruby Pier împreună cu trei prieteni.

Tânărul, pe nume Nicky, abia învățase să conducă și nu se simțea încă în largul lui când purta legătura de chei. Așa că separă cheia mașinii și și-o puse în buzunarul

hainei, apoi își legă jacheta în talie.

În următoarele ore, el și prietenii lui se dădură în cele mai rapide instalații: Vulturul Zburător, Aterizatorul, Cascada lui Freddy, Toboganul Fantomelor.

— Mâinile sus! striga câte unul dintre ei.

Și toți ridicau mâinile.

Mai târziu, când se înnopta, se întoarseră la mașini epuizați, râzând, bând bere din pungi de hârtie maro. Nicky băgă mâna în buzunarul jachetei. Se uită în preajmă înjurând.

Cheia dispăruse.

PAISPREZECE MINUTE PÂNĂ LA MOARTE. Eddie își șterse sprâncenele cu o batistă. Deasupra oceanului, departe, diamantele soarelui dansau peste valuri și Eddie se uita la mișcarea lor agilă. Nu mai stătuse drept pe picioarele lui de pe vremea războiului.

Dar să revenim la Scoica cu Praf de Stele, cu Marguerite – pe când Eddie încă mai era grațios. Închise ochii și începu să fredoneze cântecul care îi apropiase, cântat de Judy Garland în acel film. Se amesteca acum în mintea lui cu zgomotul valurilor care se spărgeau și cu țipetele copiilor din montagne russe.

M-ai făcut să te iubesc...

Lișșșșșșșș.

Eu nu voiam, eu... Splașșșșșșș.

Să te iubesc... Eeeeeel.

Ai știut-o tot timpul și ai știut... Hișșșșșșș.

Tot timpul...

Eddie îi simțea mâinile pe umeri. Cu ochii strânși, încerca să-și amintească mai bine.

DOUĂSPREZECE MINUTE DE VIAȚĂ.

— Scuzați-mă.

O fetiță de vreo opt ani stătea în fața lui, între el și lumina soarelui. Avea bucle blonde și purta papuci de plajă, pantaloni scurți tăiați și un tricou verde spre galben cu o rățușcă din desene animate pe piept. Amy, se gândi el

că o cheamă. Amy sau Annie. Fusesse de multe ori acolo în vara aceea, deși Eddie nu-i văzuse niciodată pe părinții ei.

— Mă scuuzăți, spuse ea din nou. Eddie întreținere?

Eddie oftă.

— Doar Eddie, spuse el.

— Eddie?

— Ei?

— Poți să-mi faci...

Își uni mâinile ca pentru o rugăciune.

— Hai, puștoaico, n-am toată ziua la dispoziție.

— Poți să-mi faci un animal? Poți?

Eddie se uită în sus, ca și cum ar fi trebuit să se gândească. Apoi caută în buzunare și scoase trei bețișoare galbene pe care le folosea ca să-și curețe pipa.

— Ura! strigă fetița, bătând din palme. Eddie începu să răsucescă bețișoarele.

— Unde sunt părinții tăi?

— Se dau în roată.

— Fără tine?

Fetița ridică din umeri.

— Mama e cu prietenul ei.

Eddie își ridică privirea.

— A!

Îndoi bețișoarele de mai multe ori, apoi le răsuci unul în jurul celuilalt. Mâinile îi tremurau acum și-i luă ceva mai mult timp decât de obicei, dar în curând bețișoarele începură să semene a cap, urechi, corp și coadă.

— Un iepure? întrebă fetița. Eddie clipi.

— Mulțuuuumesc!

Se răsuci pe călcâie și dispăru în locul acela unde copiii nici măcar nu știu că-și mișcă picioarele. Eddie își șterse din nou sprâncenele, apoi închise ochii și se trânti în scaunul de plajă încercând să-și reamintească vechiul cântec.

Un pescăruș țipă trecând pe deasupra lui.

Cum își aleg oamenii ultimele cuvinte? Își dau seama de importanța lor? Trebuie să fie neapărat înțelepte?

Până să împlinească 83 de ani, Eddie îi pierduse aproape

pe toți cei pe care îi iubise. Unii muriseră tineri, alții avuseseră șansa de a îmbătrâni înainte ca o boală sau un accident să-i ia. La înmormântarea lor, Eddie asculta cum cei îndoliați își aminteau ultimele conversații. „Ca și cum ar fi știut că avea să moară.” spuneau unii.

Eddie nu crezuse niciodată așa ceva. El credea că, atunci când îți venea vremea, îți venea și gata. Puteai să spui ceva deștept când te lua, sau să spui la fel de bine o aiureală.

Ca să se știe, ultimele cuvinte ale lui Eddie au fost „Înapoi!”

Iată sunetele ultimelor minute ale lui Eddie pe pământ. Valuri sparte. Ritmul îndepărtat al muzicii rock. Huruitul motorului unui mic deltaplan, cu o reclamă agățată de coada lui. Și asta:

— Doamne! Ia uite!

Eddie își simți ochii înfundându-se în orbite. De-a lungul anilor, ajunsese să cunoască orice zgomot din Ruby Pier și le putea asculta ca pe un cântec de leagăn.

Această voce nu făcea parte din cântecul de leagăn.

— DOAMNE! IA UITE!

Eddie se uită în partea dreaptă. O femeie cu brațe groase ținea o sacoșă de cumpărături, arăta spre ceva și țipa. Mai mulți oameni se adunaseră în jurul ei, cu ochii ațintiți spre cer.

Eddie văzu imediat. Sus, pe Cascada lui Freddie, noua instalație cu „cădere de sus”, una dintre cabine era înclinată într-un unghi din care parcă voia să-și arunce încărcătura. Patru pasageri, doi bărbați, două femei, susținuți doar de o bară de protecție, se agățau cu disperare de tot ce puteau.

— DOAMNE, DUMNEZEULE! țipa femeia. OAMENII ȚIA! OR SĂ CADĂ!

O voce se auzea din centura cu radio a lui Eddie. „Eddie! Eddie!” Apăsă butonul.

— Am văzut. Cheamă ajutoare!

Oamenii veneau în fugă dinspre plajă, arătând în sus, ca într-un marș.

— Uite! Acolo sus! O roată de distracții s-a transformat într-o roată a morții.

Eddie apucă bastonul și se repezi spre gardul de protecție care înconjura platforma, cu legătura de chei zbătându-se de șoldul lui. Inima îi bătea nebunește.

Cascada lui Freddie trebuia să lase să cadă două cabine într-un cazan imens, pentru ca în ultimul moment să le ridice printr-un suflu puternic de aer ascendent. Cum de putuse una din cabine să se desprindă în felul acesta? Atârna la doar câțiva metri sub ultima platformă, ca și cum ar fi vrut să coboare și apoi s-ar fi răzgândit.

Eddie ajunsese la poartă și se opri ca să-și recapete răsuflarea. Dominguez venea în fugă și aproape se ciocni de el.

— Ascultă-mă! Spuse Eddie, apucându-l pe Dominguez de umeri.

Îl ținea atât de strâns, încât Dominguez păli.

— Ascultă-mă! Cine-i acolo sus?

— Willie!

— Ok. Probabil s-a oprit în pragul de siguranță. De aia atârână cabina. Adu scara și spune-i lui Willie să dea drumul manual la siguranță, ca să poată ieși oamenii ăia. Ok? Vezi că e în spatele cabinei, așa că o să trebuiască să-l ții când se apleacă. Ok? Apoi. Apoi, amândoi - amândoi, auzi, nu numai unul - amândoi să-i scoateți de acolo. Unul îl ține pe celălalt! Ai înțeles? Înțeles?

Dominguez dădu repede din cap că da.

— Apoi trimiteți jos afurisita aia de cabină ca să vedem ce s-a întâmplat!

Capul lui Eddie aproape exploda. Deși nu mai fuseseră accidente majore în parcul lui, Eddie știa povești îngrozitoare despre ce se putea întâmpla aici. Odată, în Brighton, un șurub s-a deșurubat dintr-o roată cu gondole și doi oameni au murit în cădere. Altă dată, în Parcul Minunilor, un om încercase să meargă pe șina unui montagne russe; căzuse între șine și rămăsese înțepenit de subsuori. Era acolo, blocat, țipând, și mașinuțele veneau cu viteză spre el și... Ei, asta a fost cel mai urât.

Eddie își alungă toate astea din minte. În jurul lui erau peste tot oameni, cu mâinile la gură, privind cum Dominguez se cățara pe scară. Eddie încercă să-și amintească mecanismul interior al Cascadei lui Freddie. Motor. Cilindri. Hidraulice. Bare de protecție. Cabluri. Cum se poate desprinde o cabină? Urmărea cu privirea traseul, de la cei patru oameni îngroziți în sus, de-a lungul barei de urcare și apoi din nou înăuntru. Motor. Cilindri. Hidraulice. Bare de protecție. Cabluri.

Dominguez ajunsese la ultima platformă. Făcu așa cum îi spusese Eddie, susținându-l pe Willie, care se întinsese spre partea din spate a cabinei pentru a desface siguranța. Una dintre femei se agăță atât de puternic de Willie, că aproape îl trase de pe platformă. Mulțimea suspină.

— Ia stai... își spuse Eddie.

Willie încercă din nou. De data asta reuși să desfacă siguranța.

— Cablul... murmură Eddie.

Bara se ridică și mulțimea scoase un „Aaaahhh”. Cei patru fură repede trași pe platformă.

— Cablul se desprinde...

Și Eddie avea dreptate. În interiorul Cascadei lui Freddie, ascuns, cablul care trebuia să ridice Cabina nr. 2 se tot frecase în ultimele luni de o roțiță blocată. Pentru că era blocată, roțița rosese treptat firele de oțel ale cablului – cum ai descoji un porumb – până aproape se rupseseră. Nimeni nu observase. Cum să observe? Doar cineva care s-ar fi târât în interiorul mecanismului ar fi putut vedea cauza inimaginabilă a acestei probleme.

Roțița fusese blocată de un obiect mic care căzuse probabil prin vreo deschizătură la un moment dat.

O cheie de mașină.

— NU DA DRUMUL LA CABINĂ! strigă Eddie.

Le făcu semne cu mâinile.

— HEI! HEEEEI! CABLUL E DE VINĂ! NU DAȚI DRUMUL LA CABINĂ. O SĂ SE PRĂBUȘEASCĂ.

Mulțimea îl acoperea. Striga sălbatic, în vreme ce Willie și Dominguez îl scoteau pe ultimul om din cabină. Toți cei

patru erau în siguranță. Se îmbrățișau pe platformă.

— DOM! WILLIE! Strigă Eddie.

Cineva se izbi de talia lui, aruncându-i stația radio la pământ. Eddie se aplecă să o ia. Willie se îndreptă spre butonul de comandă. Puse degetul pe butonul verde. Eddie se uită în sus.

— NU, NU, NU, NU FACE ASTA! Eddie se întoarse spre mulțime.

— ÎNAPOI!

Ceva din vocea lui Eddie atrase atenția oamenilor; se opriră din strigat și începură să se răspândească. În jurul Cascadei lui Freddie era acum un loc liber.

Și Eddie văzu ultimul chip de om din viața lui.

Căzută la baza instalației, ca și cum cineva ar fi aruncat-o acolo, cu nasul curgându-i, cu lacrimi în ochi, fetița cu animalul făcut din bețișoare de curățat pipa.

— Amy? Annie?

— Ma... Mama... Ma... Mama... scâncea aproape ritmic, cu trupul ei mic paralizat de plâns.

— Ma... Mama... Ma...Mama...

Ochii lui Eddie se mutară de la ea la cabine. Avea timp? Ea, cabinele.

Bufff. Prea târziu. Cabinele cădeau.

— Isuse, a dat drumul la frână!

— Și pentru Eddie totul alunecă într-o emoție neclară. Își aruncă bastonul și-și împinse piciorul bolnav simțind un junghi de durere care aproape îl doborî. Un pas mare. Încă un pas. Pe șina Cascadei lui Freddie, ultimul fir al cablului cedă și acesta se rupse pe traseul hidraulic. Cabina nr. 2 era în cădere liberă acum; nimic n-o mai putea opri, un bolovan prăvălindu-se din vârful unui munte.

În aceste ultime momente, Eddie părea că aude totul; tipete îndepărtate, valuri, muzică, bătaia vântului, un sunet jos, puternic și urât - înțelese că era propria lui voce suierând din pieptul lui. Fetița întinse mâinile. Eddie se aruncă spre ea. Piciorul bolnav se opinti. Jumătate zburând, jumătate șchiopătând spre ea, ateriză pe platforma de metal, care-i sfâșie cămașa și-i despică pielea,

chiar sub ecusonul pe care scria EDDIE și ÎNTREȚINERE.
Simți două mâini în mâinile lui, două mânuțe.

Un impact extraordinar.

O lumină orbitoare.

Și apoi, nimic.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Suntem în anii '20, într-un spital aglomerat, aflat în unul dintre cele mai sărace cartiere ale orașului. Tatăl lui Eddie fumează țigări în camera de așteptare, unde și ceilalți tătici fumează. Asistenta intră cu o mapă. Îi strigă numele. Îl pronunță greșit. Ceilalți bărbați expiră fumul.

— Ei bine?

El ridică mâna.

— Felicitări, spune asistenta.

O urmează pe culoarele maternității. Pantofii lui bocănesc pe podea.

— Așteptați aici, spune ea.

Prin geam o vede verificând numerele de pe pătuțurile de lemn. Trece de unul, nu-i al lui, altul, nu-i al lui, altul, nu-i al lui, altul, nu-i al lui.

Se oprește. Iată. Sub păturică. Un căpșor acoperit de o căciuliță albastră. Ea verifică din nou în mapă, apoi îi arată cu degetul.

Tatăl respiră cu greutate, dă din cap. Pentru un moment, fața lui pare să se frângă, ca un pod prăbușindu-se în apă. Apoi zâmbeste.

E al lui.

Călătoria.

Eddie nu a văzut nimic în ultimele lui momente pe pământ, nimic din ceea ce s-a întâmplat cu parcul, cu mulțimea sau cu bancheta zdrobită.

În poveștile despre viața de după moarte, se spune că sufletul plutește undeva, deasupra ultimului moment,

rătăcind deasupra mașinilor de poliție, la accidente de pe autostrăzi, sau târându-se pe tavanele camerelor de spital ca un păianjen. Aceștia sunt oameni care primesc o a doua șansă, care, din cine știe ce motive, își regăsesc cumva locul în lumea aceasta.

Dar se pare că Eddie nu a avut o a doua șansă.

DE CE...?

De ce...?

De ce...?

Cerul era ca o umbră cețoasă și roșiatică, apoi de un turcoaz puternic, apoi verzui-deschis. Eddie plutea cu brațele încă întinse.

DE CE...?

Bancheta cădea. Își aducea aminte de asta. Fetița - Amy? Annie? - plângea. Își aducea aminte de asta. Își amintea că se aruncase spre ea. Că se izbise de platformă, îi simțise mânuțele în mâinile lui.

Și apoi?

Am salvat-o?

Eddie vedea totul ca pe un tablou privit de la distanță, ca și cum s-ar fi întâmplat cu mulți ani în urmă. Încă și mai ciudat, nu simțea nicio emoție în timp ce privea acest tablou. Tot ce simțea era o stare de liniște, ca un copil legănat în brațele mamei lui.

De ce...?

În jurul lui, cerul se schimbă din nou, un galben de grepfruit, apoi un verde de pădure, apoi un roz pe care în acel moment Eddie îl asocie, dintre toate, cu vata de zahăr.

Am salvat-o?

Trăia?

De ce?

Nu-mie teamă?

De ce nu simt nicio durere?

Asta lipsea. Toate rănilile pe care le avusese vreodată, toate durerile pe care le simțise vreodată - toate se evaporaseră ca o răsuflare. Nu simțea agonie, nici tristețe. Se simțea cu luciditate ca un firicel de fum, care nu mai putea fi altceva decât liniște. Sub el, culorile se schimbau

din nou. Era ca un vârtej. Apă. Un ocean. Plutea deasupra unei imense mări galbene. Care devenea portocalie. Apoi ca safirul. Acum începea din nou să cadă, să se prăbușească spre suprafață. Era o mișcare mai rapidă decât orice și-ar fi imaginat vreodată, și totuși nu simțea decât o ușoară briză pe chip și niciun pic de teamă. Apoi văzu nisipul de pe o plajă aurie.

Apoi era sub apă.

Apoi totul deveni tăcere.

De ce nu-mi e teamă?

De ce nu simt nicio durere?

Astăzi este ziua lui Eddie.

Are cinci ani. Este duminică după-amiază, la Ruby Pier. Mesele de picnic sunt întinse de-a lungul promenadei, care este îndreptată spre imensa plajă albă. O prăjitură cu vanilie, în care sunt înfipte lumânări albastre de ceară. Un bol cu suc de portocale. Muncitorii de pe chei se plimbă de colo-colo, prezentatorii de circ, circarii, dresorii, câțiva oameni de la pescărie. Tatăl lui Eddie, ca de obicei, este prins într-un joc de cărți. Eddie se joacă la picioarele lui. Fratele lui mai mare, Joe, face flotări în fața unui grup de femei mai în vârstă, care se arată interesate și aplaudă politicos.

Eddie poartă cadoul primit de ziua lui, o șapcă roșie de cowboy și un toc de pistol jucărie. Se ridică și aleargă de la un grup la altul, trăgând după el arma de jucărie și făcând „Bang, bang!”

— Vino-ncoa', băiete! îi strigă Mickey Shea de pe o bancă.

— Bang, bang, face Eddie.

Mickey Shea lucrează cu tatăl lui Eddie, repară roțile. Este gras și poartă bretele și cântă mereu cântece irlandeze. Lui Eddie i se pare că miroase ciudat, a medicament de tuse.

— Vino-ncoa'. Hai să te învârt, zice el. Ca la noi, în Irlanda.

Deodată, mâinile mari ale lui Mickey sunt sub subsuorile lui Eddie, acesta este ridicat, apoi răsucit și atârână de picioare. Șapca lui Eddie cade pe jos.

— Ai grijă, Mickey! țipă mama lui Eddie.

Tatăl lui Eddie ridică ochii, zâmbește cu îngâmfare, apoi se întoarce la jocul lui de cărți.

— Ho, ho, ia uite-l! spune Mickey. Ia uite, câte-un salt pentru fiecare an.

Mickey îl lasă încet pe Eddie în jos, până când fruntea lui atinge pământul.

— Unu!

Mickey îl ridică iar pe Eddie. Ceilalți se adună în jurul lor, râd. Toți țipă: „Doi! Trei!”

Cu capul în jos, Eddie nu mai știe cine e cine. Își simte capul din ce în ce mai greu.

— Patru! țipă ei. Cinci!

Eddie este răsucit înapoi și lăsat jos. Toată lumea aplaudă. Eddie își ridică șapca, apoi se împiedică. Se ridică, se împleticește spre Mickey Shea și îl lovește cu pumnul în braț.

— Ho-ho! Pentru ce-a fost asta, piticanie? spune Mickey.

Toată lumea râde. Eddie se întoarce și o ia la fugă, trei pași, înainte de a fi prins de brațele mamei.

— Ți-e bine, sărbătoritu' lu' mama?

E la doar câțiva centimetri de fața lui. Îi vede buzele date cu ruj și obrații netezi și plinuți, și părul ei ondulat, de un maroniu-roșcat.

— M-a dat cu capu-n jos, îi spune el.

— Am văzut, îi răspunde ea.

Îi pune șapca la loc pe cap. Mai târziu, se va plimba cu el pe chei, poate că se vor da într-o roată cu elefanți sau se vor uita cum își trag pescarii plasele de seară, cu peștii sclipind ca niște monede strălucitoare și ude. Îl va ține de mână și îi va spune că Dumnezeu este mândru că el a fost așa de cuminte de ziua lui și că asta va face ca lumea să nu mai fie cu susul în jos.

Sosirea.

EDDIE SE TREZI ÎNTR-O CEAȘCĂ DE CAFEA.

Făcea parte dintr-o roată a unui vechi parc de distracții – o mare ceașcă de cafea, din lemn negru, șlefuit, cu o banchetă moale și o ușă cu zăvor de oțel. Brațele și picioarele lui Eddie atârnavă peste margini. Cerul continua să-și schimbe culorile, de la un maro ca pielea de pantof la un roșu-stacojiu.

Din instinct, își caută bastonul. Îl ținuse lângă pat în ultimii ani, pentru că uneori nu se putea ridica dimineața fără el. Acest lucru îl deranja pe Eddie, care odinioară îi saluta pe bărbați cu o lovitură de pumn în umăr.

Dar acum nu mai exista niciun baston, așa că Eddie oftă și încercă să se ridice singur. Surprinzător, dar spatele nu-l mai durea. Picioarul lui nu mai pulsa de durere. Se trase și mai tare și se ridică ușor peste marginea ceștii, aterizând în mod ciudat pe pământ, unde în același moment îi veniră în minte trei gânduri.

Primul era că se simțea minunat.

Al doilea că era singur.

Al treilea că era tot la Ruby Pier.

Dar era un alt Ruby Pier acum. Cu corturi de pânză și locuri libere acoperite cu iarbă și atât de puține obstacole, încât puteai vedea spuma oceanului. Roțile erau de un roșu-puternic cu alb-cremos – nici urmă de verde-albăstrui sau maro – și fiecare roată avea propriul ei chioșc de bilete din lemn. Ceașca în care se trezise făcea parte dintr-o roată foarte primitivă, numită Spino-O-Rama. Reclama ei era o placă, la fel ca toate reclamele atârinate în fața magazinelor de pe marginea promenadei.

Țigările El Tiempo! Asta da țigară!

Ciorbă de pește, 10 cenți.

Dați-vă în roata Biciul – Senzația secolului!

Eddie clipi des. Acesta era Ruby Pier din copilăria lui, cu aproape 75 de ani în urmă, doar că totul era nou, de-abia

curățat. Colo era roata Curbă după Curbă - care fusese dărâmată cu zeci de ani în urmă - iar colo baia publică și bazinele cu apă sărată care fuseseră distruse în anii '50. Dincolo, proiectându-se la orizont, se afla prima roată Ferris - vopsită într-un alb perfect - și, dincolo de ea, străzile vechiului cartier și acoperișurile pensiunilor din cărămidă, îngrămădite, cu sfori de rufe atârând la ferestre.

Eddie încercă să țipe, dar vocea lui era un găjâit. Murmură un „Hei!”, dar din gura lui nu ieși nimic.

Se trăgea de mâini și de picioare. În afara lipsei vocii, se simțea incredibil. Se învârtea în cerc. Sărea. Nicio durere. În ultimii zece ani, uitase cum era să mergi fără să te crispezi ori să te așezi fără să te chinui ca să găsești o poziție confortabilă pentru spatele dureros. Din afară, părea același om ca dimineată: un bătrânel scund, cu piept lat, cu șapcă și pantaloni scurți și o jachetă de îngrijitor. Dar era flexibil. Atât de flexibil, încât își putea atinge gleznele și putea ridica piciorul la piept. Își explora corpul ca un copil, fascinat de mecanismele noi, un om de cauciuc făcând mișcări de om de cauciuc.

Apoi începu să alerge.

Ha-ha! Alerga! Eddie nu mai alergase cu adevărat de 60 de ani, din timpul războiului, dar acum alerga, la început cu câțiva pași prudenți, apoi din ce în ce mai repede, într-un mers din ce în ce mai rapid, așa cum alerga în tinerețe. Alergă de-a lungul promenadei, trecu de un stand de momeli și instrumente pentru pescari (cinci cenți) și un stand de închiriat costume de baie (trei cenți). Trecu de roata cu tobogan numită Zigzagul. Alergă de-a lungul promenadei Ruby Pier, pe lângă impozantele clădiri cu design maur, cu cupole și minarete și domuri în formă de ceapă. Alergă pe lângă Caruselul Parizian, cu călușeii lui sculptați în lemn, cu oglinzi și cu orga Wurlitzer, toate noi și strălucitoare. Cu doar o oră în urmă, așa i se părea, curățase de rugină bucățile acestuia în atelierul lui.

Alergă spre inima vechiului bâlci, unde munceau odinioară ghicitorii de greutate, prezicătorii și țigăncile

dansatoare. Își coborî bărbia și își depărtă brațele ca un deltaplan, și la fiecare câțiva pași ar fi vrut să sară, cum fac copiii, sperând ca viteza să-i facă să zboare. Oricine l-ar fi privit, l-ar fi considerat ridicol pe acest muncitor de la întreținere cu părul alb, singur-singurel, făcând ca avionul. Dar în fiecare bărbat există un băiețel care fuge, la orice vârstă.

Apoi Eddie se opri din alergat. Auzi ceva. O voce metalică, de parcă venea dintr-un megafon.

— Ce spuneți despre el, doamnelor și domnilor? Ați mai văzut ceva atât de urât?

Eddie stătea lângă un chioșc de bilete gol, în fața unui teatru mare. Reclama de deasupra arăta:

Cei mai curioși cetățeni ai lumii. Bâlciul din Ruby Pier! Măi, să fie! Sunt grași! Sunt slabi! Veniți să-l vedeți pe omul sălbatic!

Bâlciul. Casa Groazei. Scena ciudaților. Eddie își aducea aminte că fuseseră desființate cu cel puțin 50 de ani în urmă, pe vremea când televiziunea începea să devină populară și oamenii nu mai aveau nevoie de bâlciuri pentru a le satisface imaginația.

— Uitați-vă bine la acest sălbatic, născut cu un handicap extraordinar.

Eddie se îndreptă spre intrare. Dădu peste câțiva oameni foarte ciudați acolo. Era Jolly Jane, care cântărea peste 500 de kilograme și avea nevoie de doi bărbați care s-o împingă atunci când urca scările. Erau două surori siameze, care împărțeau aceeași șiră a spinării și cântau la instrumente muzicale. Erau oameni care înghițeau săbii, femei cu barbă și doi frați indieni cu pielea cauciucată de cât fusese întinsă și înmuiată în uleiuri, până ajunsese să le atârne pe membre.

Când era copil, lui Eddie îi era milă de cei care munceau la bâlci. Erau forțați să stea în gherete sau pe scene, uneori în cuști, în vreme ce clienții treceau pe lângă ei uitându-se urât și arătându-i cu degetul. Un prezentator de

circ striga, arătându-le ciudăteniile, și tocmai vocea unui prezentator auzea acum Eddie.

— Doar o teribilă întorsătură a sortii l-ar putea reduce pe om la o condiție atât de deplorabilă! Din cel mai îndepărtat colț al țării, l-am adus aici să vi-l prezentăm.

Eddie intră în sala aceea întunecată. Vocea era din ce în ce mai puternică.

— Acest suflet tragic îndură o cruzime a naturii.

Venea din cealaltă parte a scenei.

— Doar aici, la Cei mai curioși cetățeni ai lumii, puteți vedea de aproape acest...

Eddie trase la o parte cortina.

— Încântați-vă privirea cu cel mai neob...

Vocea prezentatorului se stinse. Iar Eddie făcu un pas înapoi, nevenindu-i să creadă.

Acolo, singur pe scenă, stând pe un scaun, se afla un om de vârstă mijlocie, cu umeri înguști și cocoșați, dezgolit de la talie în sus. Burta îi era scobită deasupra centurii. Părul retezat scurt. Avea buze subțiri, iar fața îi era lungă și palidă. Eddie l-ar fi uitat de mult, dar omul acesta avea o trăsătură aparte.

Pielea lui era albastră.

— Bună, Edward, îi spuse. Te așteptam.

Prima persoană pe care Eddie o întâlnește în rai

— NU-ȚI FIE TEAMĂ... SPUSE OMUL ALBASTRU, ridicându-se încet de pe scaun. Nu-ți fie teamă...

Vocea lui era reală, dar Eddie rămăsese pironit cu ochii la el. Abia de-l cunoscuse pe omul acesta. De ce îl vedea acum? Era ca unul din acele chipuri care îți apar în vis, și a doua zi de dimineață spui „N-o să-ți vină să crezi pe cine am visat azi-noapte”.

— Simți că ai corpul unui copil, nu-i așa?

Eddie dădu din cap.

— Pentru că erai un copil când m-ai cunoscut, începi cu primele sentimente pe care le-ai avut.

— Ce încep? se întrebă Eddie.

Omul Albastru își ridică un pic bărbia. Pielea lui era o umbră grotescă, de un cenușiu spre bleumarin. Avea degetele ridate. Pășii afară. Eddie îl urmă. Cheiul era pustiu. Plaja era pustie. Oare întreaga planetă era pustie?

— Spune-mi ceva, zise Omul Albastru.

Arată cu degetul spre un montagne russe din lemn cu două cocoase din depărtare. Biciul. Fusesse construit în 1920, înainte să apară roțile cu frecare, adică mașinile nu puteau să întoarcă foarte repede – decât dacă riscai să le scoți de pe șine.

— Biciul. Încă mai este cea mai rapidă roată din lume?

Eddie se uită la lucrul acela care zdrăngănea și care fusesse dărâmat cu mulți ani în urmă. Dădu din cap că nu.

— Ah, spuse Omul Albastru. Mi-am imaginat. Lucrurile nu se schimbă deloc aici. Și mă tem că nici nu există vreunul dintre acelea care se ivesc din nori.

— Aici? se gândi Eddie.

Omul Albastru zâmbi, ca și cum ar fi auzit întrebarea. Atinse umărul lui Eddie și acesta simți un val de căldură cum nu mai simțise niciodată până atunci. Gândurile lui ieșeau la suprafață sub formă de propoziții.

— Cum am murit?

— Un accident, spuse Omul Albastru.

— De când am murit?

— Un minut. O oră. O mie de ani.

— Unde mă aflu?

Omul Albastru își strânse buzele, apoi repetă întrebarea gânditor.

— Unde te afli?

Se întoarce și-și ridică brațele. Toate deodată, roțile din vechiul Ruby Pier se porniră: Roata Ferris se învârtea, Mașinuțele Dodgem se izbeau una de cealaltă, Biciul zdrăngăni de sus, iar călușeii din Caruselul Parizian începură să țopăie pe suporturile lor de aramă pe ritmul vesel al muzicii cântate de orga Wurlitzer. Oceanul era în fața lor. Cerul avea culoarea lămâilor.

— Tu unde crezi că te afli? întrebă Omul Albastru. În rai.

— NU!

Eddie clătină din cap cu putere.

— NU!

Omul Albastru păru că se amuză.

— Nu? Nu poate fi raiul? spuse el. De ce? Pentru că aici ai crescut?

Eddie mișcă buzele ca să spună:

— Da.

— Aa.

Omul Albastru dădu din cap.

— Ei bine, oamenii subapreciază locul în care s-au născut. Dar raiul se poate găsi în cele mai ciudate colțuri. Și raiul însuși are mai mulți pași. Acesta este pentru mine al doilea. Și primul pentru tine.

Îl conduse pe Eddie prin parc, trecând pe lângă chioșcurile de țigări și de crenvurști și pe lângă dughenele unde fraierii își pierdeau bănuții pe băutură.

Raiul? se gândi Eddie. Ridicol. Își petrecuse aproape toată viața de adult încercând să scape din Ruby Pier. Era un parc de distracții, atâta tot, un loc unde puteai să țipi, să te bălăcești și să-ți cheltuiești banii pe păpuși caraghioase. Nu și-ar fi putut niciodată imagina că acesta putea fi un loc binecuvântat de odihnă.

Încercă din nou să vorbească, și de data asta auzi un grohăit slab ieșindu-i din piept. Omul Albastru se întoarse spre el.

— O să-ți revină și vocea. Toți trecem prin asta. Nu poți vorbi când ajungi aici.

Zâmbi.

Asta te ajută să asculți.

— În rai vei întâlni cinci oameni, îi spuse deodată Omul Albastru. Fiecare dintre noi a fost în viața ta dintr-un anumit motiv. Probabil că nu l-ai știut la acel moment; de aceea există raiul. Pentru a-ți înțelege viața de pe pământ.

Eddie îl privi confuz.

— Oamenii cred că raiul este o grădină paradisiacă, un loc unde ei plutesc pe nori și huzuresc printre râuri și munți. Dar peisajul nu are niciun sens fără consolare.

— Acesta este cel mai frumos dar pe care Dumnezeu ți-l

poate face: să înțelegi ce ți s-a întâmplat în viață. Să ți se explice. Este liniștea pe care ai căutat-o.

Eddie tuși, încercând să-și recapete vocea. Era obosit de neputința de a vorbi.

— Eu sunt prima ta persoană, Edward. Când am murit, viața mi-a fost explicată de cinci oameni, apoi am venit aici ca să te aștept, să aștept ca să-ți spun povestea vieții mele, care devine parte din a ta. Și pentru tine vor mai fi și alții. Pe care poate că i-ai cunoscut, poate nu. Dar drumul lor s-a încrucișat cu al tău înainte de a muri. Și ți l-au schimbat pentru totdeauna.

Eddie scoase un sunet, cât de tare putu.

— Ce... scrâșni el.

Vocea lui părea că se sparge într-o scoică, ca un scâncet de copil.

— Ce... a ucis...

Omul Albastru așteptă cu răbdare.

— Ce... te-a... ucis?

Omul Albastru îl privi un pic mirat. Îi zâmbi lui Eddie.

— Tu, îi spuse el.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Are șapte ani și a primit cadou o minge de baseball. O strânge în mâini, simțind cum un fior de putere i se urcă în brațe. Se imaginează ca unul dintre eroii lui din cărțile poștale colecționate cu Crackerjack, poate chiar marele aruncător Walter Johnson.

— Hai, arunc-o, îi spune fratele lui, Joe.

Aleargă amândoi prin bălci, trec de ghereta unde, dacă nimerești trei sticle verzi, câștigi o nucă de cocos și o pălărie de paie.

— Hai, Eddie, spune Joe. Pasează.

Eddie se oprește, se imaginează pe stadion. Aruncă mingea. Fratele lui întinde brațul și se aruncă după ea.

— Prea tare, țipă Joe.

— Mingea mea! strigă Eddie. La naiba, Joe.

Eddie privește cum mingea se rostogolește de-a lungul

aleii și se ciocnește de un stâlp aflat între două corturi ale bâlciului. Aleargă după ea. Joe după el. Se aruncă la pământ.

— O vezi? spune Eddie.

— Nuuhhhhhh.

Un sunet puternic îi întrerupe. Ușa unui cort se deschide. Eddie și Joe se uită în sus. Văd o femeie extrem de grasă și un bărbat fără cămașă, cu tot corpul acoperit de un păr roșcat. Ciudații din spectacolul cu ciudați.

Copiii încremenesc.

— Ce faceți aici, isteților? spune părosul, zâmbind proteste. Vreți să o încurcați?

Lui Joe îi tremură buza. Începe să plângă. Se ridică dintr-o săritură și o ia la fugă, dând disperat din mâini. Eddie se ridică și el și își vede mingea lângă un suport de ferăstrău. Cu ochii la omul fără cămașă, se îndreaptă încet spre ea.

— Asta-i a mea, bolborosește el.

Apucă mingea și fuge după fratele lui.

— Ascultă, domnule, mârâi Eddie, eu n-am ucis niciodată pe nimeni, Ok? Nici măcar nu te cunosc.

Omul Albastru se așeză pe o bancă. Zâmbi, ca și cum ar fi încercat să-și facă oaspetele să se simtă mai bine. Eddie rămase în picioare, într-o poziție de apărare.

— Lasă-mă să-ți spun mai întâi numele meu, zise Omul Albastru. Am fost botezat Joseph Corvelzchik, fiul unui croitor dintr-un sătuc polonez. Familia mea a venit în America în 1894. Eram doar un puști. Prima mea amintire din vremea copilăriei este cum mă ținea mama în brațe lângă balustrada vaporului, legănându-mă în briza unei noi lumi. Ca majoritatea emigranților, nu aveam bani. Dormeam pe o saltea în bucătăria unchiului meu. Tata era nevoit să muncească din greu, cosând nasturi pe haine. La zece ani, m-a luat de la școală și am început să lucrez cu el.

Eddie se uita la fața ciupită de vărsat a Omului Albastru, la buzele lui subțiri, la pieptul lui scobit. De ce îmi spune

mie toate astea? se gândi.

— Eram un copil sensibil din fire și zgomotul din atelier n-a făcut decât să înrăutățească lucrurile. Eram prea mic pentru locul acela, cu toți oamenii ăia care înjurau și se plâneau tot timpul. De fiecare dată când se apropia supraveghetorul, tatăl meu îmi spunea: „Uită-te în jos. Să nu te observe”. Totuși, o dată, m-am împiedicat și am scăpat un sac cu nasturi care s-au împrăștiat pe podea. Supraveghetorul a țipat la mine că sunt un neîndemânatic, un copil neîndemânatic, așa că trebuie să plec. Încă mai trăiesc momentul acela, tatăl meu rugându-se de el ca un cerșetor, supraveghetorul uitându-se la el superior, ștergându-și nasul cu dosul palmei. Mi-am simțit stomacul întorcându-se pe dos de durere. Apoi am simțit ceva umed pe picior. M-am uitat în jos. Supraveghetorul a arătat cu degetul spre pantalonii mei uzi și a izbucnit în râs, ceilalți muncitori au râs și ei. După toate astea, tatăl meu a refuzat să mai vorbească cu mine. Simțea că l-am făcut de rușine și cred că, în lumea lui, avea dreptate. Dar tații își pot distruge fiii și eu am fost, la urma urmei, distrus după împlinirea asta. Eram un copil sensibil și, când am crescut, am devenit un tânăr sensibil. Mai rău era că noaptea încă mai făceam în pat. Dimineața strecuram cearșafurile ude în chiuvetă și le înmuiaam. Într-o dimineață, mi-am ridicat privirea și l-am văzut pe tata. A zărit cearșafurile murdare, apoi s-a uitat la mine cu niște ochi pe care n-am să-i uit niciodată, ca și cum ar fi vrut să rupă firul care lega viața mea de a lui.

Omul Albastru se opri. Pielea lui, care părea înmuiată într-un lichid albastru, se plie în straturi rotunde în jurul centurii. Eddie nu se putea abține să nu se holbeze.

— N-am fost mereu un ciudat, Edward, spuse el. Dar atunci medicina era destul de primitivă. M-am dus la un farmacist, căutând ceva pentru nervii mei. Mi-a dat o sticlă cu nitrat de argint și mi-a spus să-l amestec cu apă și să iau în fiecare seară. Nitrat de argint. Mai târziu a fost considerat otravă. Dar era tot ce aveam și când am văzut că nu-și face efectul am crezut că nu luam destul. Așa că

am luat mai mult. Luam două înghițituri și uneori trei, fără apă. Curând lumea a început să se uite ciudat la mine. Pielea mea începea să aibă culoarea cenușii. Îmi era rușine și eram tot timpul agitat. Am înghițit și mai mult nitrat, până când pielea mea a devenit din gri albastră, ca efect secundar al otrăvii.

Omul Albastru făcu o pauză. Vocea lui scădea.

— Fabrica m-a concediat. Supraveghetorul mi-a spus că-i speriam pe ceilalți muncitori. Fără slujbă, cum puteam trăi? Unde puteam locui? Am găsit un bar, un loc întunecat unde mă puteam ascunde sub o pălărie și o haină. Într-o noapte, în spatele barului era un grup de circari. Fumau trabucuri. Râdeau. Unul dintre ei, un tip mai degrabă micuț, cu un picior de lemn, se tot uita la mine. În cele din urmă, s-a apropiat. Până dimineață, m-am învoit să mă alătur ciroului lor ambulant. Așa a început viața mea ca marfă.

Eddie remarcă privirea resemnată de pe chipul Omului Albastru. Adeseori se întrebese de unde veneau oamenii care munceau la bâlci. Presupunea că există o poveste tristă în fiecare dintre ei.

— Circurile mi-au dat tot felul de nume, Edward.

Uneori eram Omul Albastru de la Polul Nord sau Omul Albastru din Algeria, sau Omul Albastru din Noua Zeelandă. Nu fusesem niciodată în locurile acelea, bineînțeles, dar era plăcut să fii considerat exotic, chiar și numai pe o reclamă pictată. „Spectacolul” era simplu. Trebuia să stau pe scenă, pe jumătate dezbrăcat, oamenii treceau pe lângă mine în timp ce prezentatorul le spunea cât de jalnic eram. Făcând asta, nu mai aveam buzunarul gol. Directorul m-a numit odată „cel mai bun monstru” din staulul său și, oricât de trist ar părea, chiar m-am mândrit cu asta. Când ești alungat de toți, ajungi să prețuiești chiar și o piatră aruncată.

Într-o iarnă, am ajuns pe acest chei. La Ruby Pier. Se ținea un spectacol numit Cetățeni Curioși. Mi-a plăcut ideea de a rămâne undeva, de a scăpa de hurducăielile vieții în căruțele ciroului ambulant.

Locul ăsta a devenit casa mea. Locuiam într-o cameră deasupra magazinului de cârnați. Jucam cărți până noaptea cu ceilalți muncitori din bălci, cu tinichigiii, uneori chiar și cu tatăl tău. Dimineața devreme, dacă purtam cămăși cu mânecă lungă și îmi acopeream capul cu un prosop, mă puteam plimba pe această plajă fără să sperii lumea. Poate să pară puțin, dar pentru mine era o libertate de care mă bucurasem foarte rar.

Se opri. Se uită la Eddie.

— Acum înțelegi? De ce suntem aici? Acesta nu este raiul tău. Este al meu.

SĂ LUĂM O POVESTE văzută din două puncte de vedere diferite.

Să luăm o dimineață ploioasă de duminică, în iulie, la sfârșitul anilor '20, când Eddie și prietenii lui își aruncă unul altuia o minge de baseball pe care Eddie a primit-o de ziua lui cu aproape un an în urmă. Să luăm momentul în care mingea zboară pe deasupra capului lui Eddie și ajunge în stradă. Eddie, cu pantaloni cărămizii și o șapcă de bumbac, aleargă după ea ajungând în fața unui automobil, un Ford Model A. Mașina scrâșnește, virează și abia îl evită. El tremură, respiră ușurat, ia mingea și fuge înapoi la prietenii lui. Jocul se sfârșește curând și copiii aleargă la arcadă ca să se joace cu mașinăria Erie Digger, cu mecanismul ei ca o gheară care poate apuca jucării mici.

Acum să privim aceeași poveste dintr-un alt unghi. La volanul unui Ford Model A se află un om care a împrumutat mașina de la un prieten, ca să mai exerseze șofatul. Drumul este ud de la ploaia de dimineață. Dintr-odată, o minge de baseball se rostogolește în stradă și un băiat se repede după ea. Șoferul calcă puternic frâna și trage de volan. Mașina derapează, cauciucurile scârțâie.

Omul reușește să redreseze mașina și Fordul Model A o pornește din nou. Copilul a dispărut din oglinda retrovizoare, dar trupul omului este încă afectat gândindu-se la cât de aproape fusese de o tragedie. Șocul

adrenalinei îi face inima să bată cu putere și această inimă nu este una puternică, iar bătăile puternice îl vlăguiesc. Omul se simte amețit și capul îi cade pentru un moment. Mașina aproape se izbește de o alta. Cel de-al doilea șofer claxonează, omul virează rotind volanul, apăsând pedala de frână. Derapează pe o stradă, apoi întoarce pe o alee. Automobilul alunecă până când se oprește, lovindu-se de spatele unui camion parcat. Un mic zgomot de ciocnire. Farurile se zdrobesc. Impactul îl aruncă pe om spre volan. Fruntea îi sângerează. Se dă jos din Fordul Model A, vede paguba, apoi se prăbușește pe pavajul ud. Brațul i se frânge. Îl doare pieptul. Este duminică dimineața. Aleea e pustie. Rămâne acolo, neobservat, rezemat de partea laterală a mașinii. Sângele din arterele lui coronare nu mai curge spre inimă. Trece o oră. Îl găsește un polițist. Un medic constată moartea lui. Cauza morții este considerată „atac de cord”. Nu are pe nimeni.

Să luăm o poveste, văzută din două unghiuri diferite. Este aceeași zi, același moment, dar una dintre perspective sfârșește în mod fericit, cu băiețelul cu pantaloni cărămizii aruncând bănuți în mașinăria Erie Digger, în vreme ce cealaltă se sfârșește prost, la morga orașului, unde un muncitor îl cheamă pe un altul ca să se minuneze și el de pielea albastră a nou-venitului.

— Vezi? șopti Omul Albastru, terminând povestea spusă din punctul lui de vedere. Băiețel?

Eddie simți un fior.

— Oh, nu, șopti el.

Astăzi este ziua lui Eddie.

— Are opt ani. Stă cu brațele încrucișate de furie pe marginea unei canapele acoperite cu un pled. Mama se află la picioarele lui, legându-i șireturile. Tatăl lui este în fața oglinzii, aranjându-și cravata.

— NU vreau să merg, spune Eddie.

— Știu, îi spune mama neridicându-și privirea, dar trebuie. Uneori trebuie să faci anumite lucruri atunci când

se întâmplă lucruri triste.

— *Dar e ZIUA MEA.*

Eddie se uită morocănos în capătul celălalt al camerei, la setul de piese din colț, o țeava de metal și trei roți micuțe de cauciuc. Eddie a făcut un camion. Se pricepe la asamblat lucruri. Sperase să-l poată arăta prietenilor la o petrecere de ziua lui. În loc de asta, trebuie să meargă undeva și să se îmbrace frumos. Nu-i corect, gândește el.

Fratele lui, Joe, îmbrăcat cu pantaloni de lână și papion, intră cu o mănușă de baseball în mâna stângă. O plesnește cu putere. Se strâmbă la Eddie.

— *Ăia au fost pantofii mei, spune Joe. Cei noi sunt mai buni.*

Eddie tremură. Nu îi place că trebuie să poarte lucrurile mai vechi ale lui Joe.

— *Nu vă mai prostiți, spune mama lui.*

— *Mă STRÂNG, scâncește Eddie.*

— *Destul! țipă tatăl lui.*

Se uită la Eddie. Eddie tace.

La cimitir, Eddie de-abia îi recunoaște pe oamenii de pe chei. Oameni care în mod normal poartă haine cu fire aurii și turbane roșii, sunt acum în costume negre, ca tatăl lui. Femeile par că poartă toate aceeași rochie neagră; unele au chipul acoperit cu văluri.

Eddie se uită la un om care aruncă pământ într-o groapă. Omul spune ceva despre cenușă. Eddie o ține pe maică-sa de mână și se uită la soare cu ochii mijiți. Ar trebui să fie trist, știe, dar el numără în secret, pornind de la 1, sperând că atunci când o să ajungă la 1000 o să-și recapete ziua de naștere.

Prima lecție

— *Vă rog, domnule stăruie Eddie. Nu am știut. Credeți-mă. Așa să-mi ajute Dumnezeu, n-am știut.*

Omul Albastru dădu din cap.

— *N-aveai cum să știi. Erai prea mic.*

Eddie făcu un pas înapoi. Se uita cu atâta dușmănie, de

parcă s-ar fi încordat pentru o luptă.

— Dar acum trebuie să plătesc, spuse el.

— Să plătești?

— Pentru păcatul meu. De aia sunt aici, nu-i așa? Dreptate!

Omul Albastru zâmbi.

— Nu, Edward. Ești aici ca să te înveți ceva. Toți oamenii pe care îi vei întâlni aici au ceva să te învețe.

Eddie rămânea sceptic. Pumnii lui erau încă încleștați.

— Ce? spuse el.

Că nu există niciun fapt lăsat la voia întâmplării. Că suntem toți legați între noi. Că nu se poate separa o viață de alta, așa cum nu poți separa briza de vânt.

Eddie clătină din cap.

— Ne jucam cu o minge. A fost prostia mea că am alergat acolo așa. De ce trebuia să mori tu din cauza mea? Nu-i corect.

Omul Albastru îi luă mâna.

— Dreptatea, spuse el, nu guvernează viața și moarte. Dacă ar fi așa, niciun om bun n-ar muri tânăr.

Își întoarse palma în sus și dintr-odată se aflau într-un cimitir, în spatele unui grup de oameni îndoliați. Lângă mormânt, un preot citea din Biblie. Eddie nu putea vedea chipurile, doar spatele pălăriilor și rochiilor și costumelor.

— În mormântarea mea, spuse Omul Albastru. Uită-te la cei îndoliați. Unii nici nu mă cunoșteau bine și totuși au venit. De ce? Te-ai întrebat vreodată? De ce se adună oamenii atunci când moare cineva? De ce simt oamenii că așa trebuie? Pentru că, undeva în adâncuri, spiritul uman știe că toate viețile se intersectează. Că moartea nu face doar să ia pe unul, să-l ocolească pe altul și că, în micul interval dintre a fi luat și a fi ocolit, viețile se schimbă. Spui că ar fi trebuit să mori în locul meu. Dar, în timpul meu pe Pământ, au fost oameni care au murit din cauza mea. Se întâmplă în fiecare zi. Atunci când trăsnetul lovește la doar o clipă după ce ai plecat sau când un avion în care trebuia să fii se prăbușește. Atunci când colegul tău se îmbolnăvește și tu nu. Noi credem că asemenea lucruri

sunt întâmplătoare. Dar există un echilibru în toate. Unul se ofilește, altul crește. Nașterea și moartea fac parte dintr-un tot. De aceea suntem atrași de copii.

Se întoarse spre cei îndoliați.

— Și de înmormântări.

Eddie se uită din nou la adunarea de lângă mormânt. Se întreba dacă el avusese parte de o înmormântare. Se întreba dacă venise cineva. Îl vedea pe preot citind din Biblie și pe ceilalți plecându-și capetele. Aceasta era ziua în care Omul Albastru fusese înmormântat, cu atâția ani în urmă. Eddie fusese acolo, un băiețel fâțâindu-se la ceremonie, neavând nici cea mai mică idee despre rolul pe care îl jucase în toate astea.

— Tot nu înțeleg, șopti Eddie. Ce a fost bun în moartea ta?

— Ai trăit tu, răspunse Omul Albastru.

— Dar de-abia ne cunoșteam. Puteam să fiu un străin.

Omul Albastru își puse mâinile pe umerii lui Eddie. Eddie simți acea senzație de căldură, de topire.

— Străinii, spuse Omul Albastru, sunt familia pe care n-ai cunoscut-o încă.

Spunând acestea, Omul Albastru îl trase mai aproape pe Eddie. În acel moment, Eddie simți tot ceea ce simțise Omul Albastru în viața lui scurgându-se în el, înotând în trupul lui, singurătatea, rușinea, nervozitatea, atacul de cord. Totul alunecă în Eddie ca un sertar care se închide.

— Eu plec, șopti Omul Albastru în urechea lui. Acum am urcat această treaptă a raiului. Dar mai sunt și alții pe care îi vei întâlni.

— Stai, spuse Eddie, trăgându-se înapoi. Spune-mi un lucru. Am salvat-o pe fetița aceea? La chei. Am salvat-o?

Omul Albastru nu-i răspunse. Eddie se prăbuși.

— Atunci înseamnă că moartea mea a fost inutilă, la fel ca și viața.

— Nicio viață nu este inutilă, spuse Omul Albastru. Singurul timp pe care îl irosim este acela pe care îl petrecem gândindu-ne că suntem singuri.

Păși înapoi spre mormânt și zâmbi. Și făcând asta, pielea

lui căpătă o încântătoare culoare caramel - netedă și nepătată. Era, se gândi Eddie, cea mai desăvârșită piele pe care o văzuse vreodată.

— Așteaptă! strigă Eddie, dar brusc fu absorbit în aer, departe de cimitir, plutind deasupra oceanului cenușiu. Sub el, vedea acoperișurile vechiului Ruby Pier, turlele și cupolele, stegulețele fluturând în vânt.

Apoi totul dispăru.

Duminică, ora 3 după-amiaza.

La chei, mulțimea stătea în liniște în jurul ruinelor Cascadei lui Freddy. Bătrânele își duceau mâinile la gură. Mamele își trăgeau copiii deoparte. Mai mulți bărbați solizi în salopete se strecurară în față, de parcă aveau ceva de făcut, dar odată ajunși acolo se opriră și ei, privind neputincioși. Soarele apunea, accentuând umbrele, forțându-i să ducă mâna la ochi ca și cum ar fi salutat.

Cât de grav este? șopteau oamenii. Din spatele mulțimii, Dominguez se repezi cu fața roșie, cu cămașa de reparații udă de sudoare. Văzu masacrul.

— Ahh, nu, nu, Eddie, mormăi el, apucându-se de cap.

Cei de la pază ajunseră și ei. Împinseră oamenii înapoi. Dar apoi și ei se simțiră neputincioși, cu mâinile în șolduri, așteptând ambulantele. Era ca și cum toți - mamele, tații, copiii cu imensele pahare de suc - ar fi fost prea uimiți ca să plece. Moartea era la picioarele lor, în vreme ce o melodie de carnaval cânta continuu la megafoanele parcului.

— Cât de grav este?

Sirenele sunau. Veniră oameni în uniforme. Zona fu înconjurată cu o bandă galbenă. Chioșcurile de pe arcadă își traseră grilajele. Instalațiile fură închise pentru nu se știe cât timp. De-a lungul plajei se răspândi repede vestea despre ce se întâmplase, iar la apus Ruby Pier era pustiu.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Din camera lui, Eddie poate simți, chiar și cu ușa închisă, mirosul biftecului pe care mama lui îl frige cu ardei grași și cu ceapă dulce roșie, o mireasmă sălbatică și puternică pe care o adoră.

— Eddieeee! strigă ea din bucătărie. Unde ești? Toată lumea e aici!

Se rostogolește din pat și pune deoparte cartea cu benzi desenate. Acum are 17 ani, e prea mare pentru astfel de lucruri, dar încă îi place ideea – eroi plini de culoare ca Phantom, care se luptă cu tipii răi pentru a salva lumea. Le-a dat toată colecția lui verișorilor săi mai mici din România, care au venit în America cu câteva luni în urmă. Familia lui Eddie s-a întâlnit cu ei la docuri și au fost găzduiți în camera pe care Eddie o împărțea cu fratele lui, Joe. Verișorii nu știu engleza, dar iubesc cărțile cu benzi desenate. Oricum, asta-i dă lui Eddie o scuză ca să le țină prin preajmă.

— Iată-l pe sărbătorit, strigă mama lui când el intră alene în cameră.

Poartă o cămașă albă cu nasturi aplicați și o cravată albastră, care îi strânge gâtul muscular. Oaspeții adunați, familia, prietenii, muncitorii de pe chei îl întâmpină cu strigăte și pahare de bere ridicate. Tatăl lui Eddie joacă într-un colț cărți, învăluit într-un norișor de fum de trabuc.

— Mamă, știi ceva? țipă Joe. Eddie a cunoscut o fată aseară.

— Ooh, chiar?

Eddie simte cum sângele îi curge mai repede prin vine.

— Da. Și-a spus c-o să se însoare cu ea.

— Taci din gură, îi spune Eddie lui Joe. Joe nu-l ia în seamă.

— Îhî, a intrat în cameră cu niște ochi măriți și a zis: „Joe, am cunoscut o fată cu care o să mă însor”.

Eddie fierbe.

— Ți-am spus să taci!

Cum o cheamă, Eddie? Întreabă cineva.

— Merge la biserică?

Eddie se duce la Joe și-l apucă de braț.

— Auuu!

— Eddie!

— Ți-am spus să taci! Joe turuie:

— Și a dansat cu ea la Stard...! Buf Au!

— TACI DIN GURĂ!

— Eddie! Oprește-te!

Până și verișorii români se uită acum - încercând să înțeleagă - la cei doi frați care se agață unul de celălalt, lovindu-se pe canapea, până când tatăl lui Eddie lasă trabucul și strigă:

— Terminați odată, până nu vă pocnesc pe amândoi!

Cei doi frați se despart, gâfâind și uitându-se urât unul la celălalt. Câteva dintre rudele mai în vârstă zâmbesc. Una dintre mătuși șoptește: „Cred că îi place tare mult fata asta”. Mai târziu, după ce friptura aceea specială a fost mâncată și lumânările stinse și cei mai mulți dintre invitați au plecat, mama lui Eddie dă drumul la radio. Sunt știri despre războiul din Europa, iar tatăl lui Eddie spune ceva despre cheresteaua și sârma de cupru care se vor găsi foarte greu dacă situația se înrăutățește. Asta ar face întreținerea parcului aproape imposibilă.

— Vești îngrozitoare, spune mama lui Eddie. Nu-s pentru o aniversare.

Răsuțește butonul până când cutiuța scoate muzică, o orchestră care cântă o melodie ritmată; zâmbește și o fredonează. Apoi se apropie de Eddie, care stă tolănit în scaunul lui, ciugulind din ultimele resturi de prăjitură. Își dă jos șorțul, îl împăturește frumos pe un scaun și îl ridică pe Eddie, luându-l de mâini.

— Arată-mi cum ai dansat cu noua ta prietenă, spune ea.

— Mamă.

— Hai.

Eddie stă în picioare ca și cum ar trebui să fie dus la execuție. Fratele lui mustăcește. Dar mama, cu fața ei rotundă și drăguță, continuă să fredoneze și să facă pași înainte și înapoi, până când Eddie alunecă în pașii de dans alături de ea.

Laaa laa laaa, îngână ea melodia, când ești cu mine...la

la... stelele și luna... în iunie...

Se învârt prin cameră până când Eddie se prăbușește și începe să râdă. E deja mai înalt decât mama lui cu aproape trei centimetri și totuși ea îl conduce cu ușurință.

— Deci, șoptește ea, îți place fata asta.

Eddie greșește un pas.

— E în ordine, spune ea. Mă bucur pentru tine.

Se învârt în jurul mesei și mama lui Eddie îl apucă pe Joe și îl ridică.

— Acum dansați voi doi, spune ea.

— Cu el?

— Mamă!

Dar ea insistă și ei cedează și în curând Joe și Eddie râd și se împiedică unul de celălalt. Se țin de mână și se mișcă legănându-se în sus și în jos, în cercuri exagerate. Se tot învârt în jurul mesei, spre deliciul mamei lor, în timp ce clarinetele continuă melodia de la radio, iar verișorii români acompaniază aplaudând și ultimele miresme de friptură se evaporă în aerul petrecerii.

A doua persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.

EDDIE SIMȚI CĂ PICIOARELE ÎI ATING PĂMÂNTUL. Cerul se schimba din nou, de la albastru-cobalt la un gri-cărbune, și Eddie era acum înconjurat de copaci căzuți și de ruine înnegrite. Se trăgea de mâini, de umeri, de coapse și de pulpe. Se simțea mai în putere decât înainte, dar când încercă să-și atingă vârful picioarelor nu mai putu. Agilitatea dispăruse. Gata cu senzațiile copilărești de om de cauciuc. Fiece mușchi atins era întins ca o coardă de pian.

Se uită în jur, la spațiul acela fără viață. Pe un deal din apropiere se aflau un camion zdrobit și oasele putrezite ale unui animal. Eddie simți o adiere fierbinte biciuindu-i fața. Cerul explodează într-un galben arzător.

Și, din nou, Eddie începu să fugă.

Acum însă alerga altfel, cu pașii grei și măsuțați ai unui soldat. Auzi un tunet – sau ceva ca un tunet, explozii sau

bombe - și instinctiv se aruncă la pământ, pe burtă, târându-se pe coate. Cerul se deschise brusc și începu să toarne cu găleata, o aversă grea, maronie. Eddie își plecă ușor capul și merse în patru labe prin noroi scuipând apa murdară care i se aduna în jurul buzelor.

În cele din urmă, simți că se izbise cu capul de ceva tare. Se uită în sus și văzu o pușcă înfiptă în pământ, cu o cască în vârf și mai multe plăcuțe militare agățate de trăgaci. Clipind des din cauza ploii, pipăi plăcuțele, apoi se târî cu putere înapoi spre un perete găurit și neregulat format de lujerii ațoși care atârnavă dintr-un smochin tropical¹. Se înfundă în întunericul lor. Se ghemui cu genunchii la piept. Încerca să-și recapete răsuflarea. Teamă îl găsisese chiar și în rai.

Numele de pe plăcuțele acelea militare o declanșaseră.

TINERII MERG LA RĂZBOI. Uneori pentru că sunt obligați, alteori pentru că așa vor ei. Întotdeauna simt că trebuie. Ideea asta vine din tristele povești suprapuse ale vieții, care au făcut ca, de-a lungul secolelor, curajul să fie confundat cu luarea armelor, iar lașitatea cu abandonarea lor.

Când țara lui intrase în război, Eddie se trezi într-o dimineață ploioasă, bărbierit, pieptănat cu părul pe spate și înrolat. Alții luptau. Avea să o facă și el.

Mama lui nu voia ca el să plece. Când a aflat, tatăl lui își aprinse o țigară și suflă fumul încet.

— Când? a fost tot ce a întrebat.

Pentru că nu mai trăsesese niciodată cu pușca, Eddie începu să exerseze la gangul de trageri de la Ruby Pier. Dădeai o monedă, mașina mârâia și tu apăsai trăgaciul și glonțul se izbea de imagini cu animale din junglă, un leu sau o girafă. Eddie se ducea în fiecare seară după ce puneă frânele la Calea Ferată în miniatură a poporului liliputan. La Ruby Pier fuseseră aduse câteva instalații noi, mai mici, pentru că, după criza economică, montagne

¹ În original: banyan, specie de smochin indian tropical (*Ficus benghalensis*). (N.ed.)

russe-urile mari erau prea scumpe. Calea Ferată în miniatură era, cum îi spunea și numele, un tren ale cărui vagoane aveau dimensiunile unui adult.

Înainte de a se înrola, Eddie lucrase ca să strângă bani pentru studii de inginerie. Acesta era scopul lui, chiar dacă fratele lui, Joe, spunea mereu: „Fii serios, Eddie, nu ești tu așa deștept”.

Dar când a început războiul, afacerea de pe chei a căzut. Cei mai mulți clienți ai lui Eddie erau acum femei cu copii, ai căror tați plecaseră pe front. Uneori, copiii îl rugau pe Eddie să-i ridice pe umeri, iar când Eddie făcea acest lucru, vedea un zâmbet trist pe chipul mamelor lor; își dădea seama că nu erau brațele potrivite pentru asta. Eddie se gândea că, în curând, se va alătura acelor bărbați îndepărtați și că viața lui nu va mai însemna a unge șinele și a trage frânele. Războiul era chemarea lui spre bărbăție. Poate că cineva îi va duce și lui dorul.

Într-una din aceste ultime nopți, Eddie era aplecat deasupra unei puști din gangul de trageri, concentrat asupra țintei. *Pang! Pang!* încerca să-și imagineze că trage cu adevărat într-un dușman. *Pang!* vor scoate vreun sunet când va trage în ei - *Pang!* — sau doar se vor prăbuși, asemenea leilor și girafelor?

Pang! Pang!

— Înveți să ucizi, ha, băiete?

Mickey Shea stătea în spatele lui Eddie. Părul lui avea culoarea înghețatei franțuzești cu vanilie, umezit cu apă cu zahăr, iar fața lui era roșie de la cine știe ce băuse. Eddie ridică din umeri și se întoarse la tragerea lui. *Pang!* Altă lovitură. *Pang!* Încă una.

— Hmm, mormăi Mickey.

Eddie ar fi vrut ca Mickey să plece și să-l lase să exerseze pentru scopul lui. Îl simțea pe bătrânul acela bețiv în spate. Îi auzea respirația grea, fornăitul pe nas ca o roată umflată cu pompa.

Eddie continuă să tragă. Deodată, simți o strânsoare în umeri.

— Ascultă, băiete.

Vocea lui Mickey era un mârâit gros.

— Războiul nu e un joc. Dacă vreodată va trebui să tragi, tragi, ai auzit? Fără nicio vină. Fără ezitare. Tragi și tragi și nu te gândești pe cine împuști sau omori sau de ce. Auzit? Dacă vrei să te-ntorci acasă, tragi, nu stai pe gânduri.

Strânse și mai tare.

— Dacă te gândești, ești mort.

Eddie se întoarse și se holbă la Mickey. Mickey îl plesni cu putere peste obraz și Eddie ridică instinctiv pumnul ca să riposteze. Dar Mickey râgâi și se împletici înapoi. Apoi se uită la Eddie ca și cum i-ar fi venit să plângă. Arma mecanică nu mai mârâia. Bănuțul lui Eddie se terminase.

Tinerii pleacă la război, uneori pentru că trebuie, alteori pentru că vor. Câteva zile mai târziu, Eddie își puse câteva lucruri într-un sac și lăsă cheiul în urmă.

PLOAIA SE OPRISE. Tremurând și ud până la piele sub smochin, Eddie oftă adânc și greu. Dădu deoparte crengile și văzu pușca și casca tot înfipite în pământ. Își aducea aminte de ce făceau acest lucru soldații. Marcau locul unde mureau.

Se târî afară în genunchi. Undeva, departe, sub un delușor, se aflau rămășițele unui sat, bombardat și ars aproape până la temelii. Pentru o clipă, Eddie rămase privind, cu gura deschisă, încercând să aducă scena mai aproape cu privirea. Apoi simți că i se strânge inima ca unui om care tocmai a primit vești proaste. Locul acesta. Îl cunoștea. Îi bântuise visele.

— Variolă, spuse deodată o voce.

Eddie se răsuci brusc.

— Variolă. Febră tifoidă. Tetanos. Febră galbenă.

Venea de undeva de sus, din copac.

— N-am reușit niciodată să aflu ce e febra galbenă. La dracu! N-am întâlnit pe nimeni care să o fi avut.

Vocea era puternică, puțin tărăgănată ca în sud și cu terminații dure, ca a unui bărbat care ți-pase ore întregi.

— Am făcut toate injectiile pentru bolile astea și până la

urmă tot am murit aici, sănătos ca un cal.

Copacul începu să tremure. Un fruct mic căzu în fața lui Eddie.

— Îți plac merele? spuse vocea.

Eddie se ridică în picioare și tuși ca să-și pregătească vocea.

— Coboară, spuse el.

— Urcă tu, spuse vocea.

Și Eddie se trezi aproape de vârful copacului, care era înalt cam cât o clădire de birouri. Picioarele lui se rezemau de o ramură groasă și pământul părea minuscule undeva departe, sub el. Printre ramurile mai mici și printre frunzele groase de smochin, Eddie deslușea figura vagă a unui bărbat în haine militare, stând rezemat de trunchiul copacului. Fața lui era acoperită cu o substanță neagră precum cărbunele. Ochii lui erau roșii ca niște bulbi minuscule.

Eddie înghiți în sec.

— Căpitane? șopti el. Dumneavoastră sunteți?

FUSESERĂ ÎMPREUNĂ ÎN ARMATĂ. Căpitanul era ofițerul de comandă al lui Eddie. Luptaseră în Filipine și se despărțiseră în Filipine și Eddie nu-l mai văzuse de atunci. Auzise că a murit luptând.

Un firicel de fum de țigară se făcu simțit.

— Ți-au explicat regulile, soldat?

Eddie se uită în jos. Văzu pământul departe, sub el, dar știa că nu putea să cadă.

— Am murit, spuse el.

— Aici ai dreptate.

— Și dumneavoastră sunteți mort.

— Corect din nou.

— Și sunteți... a doua mea persoană?

Căpitanul ridică un pic țigara. Zâmbi ca și cum ar fi vrut să spună „Îți vine să crezi că până și aici poți să fumezi?”. Apoi trase cu sete un fum și suflă un norișor alb.

— Pun pariu că nu te așteptai la mine, ha?

EDDIE ÎNVĂȚĂ O MULȚIME DE LUCRURI în război. Învăță să meargă pe un tanc. Învăță să se bărbierească folosind apă rece din cască. Învăță să fie atent când trăgea din tranșee, ca să nu nimerească vreun copac și să fie rănit de vreun glonț ricoșat.

Învăță să fumeze. Învăță să mășaluiască. Învăță să treacă peste un pod de funii cărând o manta, un radio, o carabină, o mască de gaz, un trepied pentru mitralieră, un rucsac și mai multe centuri pentru cartușe pe umăr. Învăță să bea cea mai rea cafea pe care o gustase vreodată.

Învăță câteva cuvinte în câteva limbi străine. Învăță să scuipe la mare distanță. Învăță bucuria nervoasă a soldatului care supraviețuiește primei lupte, când bărbații se bat cu palma pe obraz și zâmbesc ca și cum totul s-ar fi terminat – *Putem pleca acasă acum!*

Și învăță depresia adâncă a soldatului după cea de-a doua luptă, când își dă seama că lupta nu se oprește după prima bătălie, că după ea vin mai multe, tot mai multe.

Învăță să fluiera printre dinți. Învăță să alunece pe teren stâncos. Învăță că scabia înseamnă paraziți micuți, care provoacă mâncărime și care se îngheșuie în pielea ta, mai ales dacă ai purtat aceleași haine murdare timp de o săptămână. Învăță că oasele unui om chiar sunt albe atunci când ies prin piele.

Învăță să se roage repede. Învăță în care buzunar să păstreze scrisorile pentru familia lui și pentru Marguerite, dacă avea să fie găsit mort de camarazii lui. Învăță că uneori stai lângă un camarad în tranșee, șoptind cât de foame vă e, și în clipa următoare auzi un ușșșș și camaradul se rostogolește și foamea lui nu mai este o problemă.

Învăță, când un an s-a transformat în doi și doi ani au devenit trei, că până și bărbații musculoși, puternici vomită atunci când avionul care îi transportă este gata să-i descarce și că până și ofițerii vorbesc în somn în noaptea dinaintea luptei.

Învăță cum să ia un prizonier, deși nu învăță niciodată cum să devină unul. Apoi, într-o noapte, pe o insulă din

Filipine, grupul lui intră într-un foc greu și se răspândi căutând adăpost și cerul era luminat și Eddie îl auzi pe unul dintre camarazii lui, prăbușit într-o albie, scâncind ca un copil și țipă la el, „Vrei să taci odată!”, și-și dădu seama că omul plângea pentru că deasupra lui se afla un soldat inamic cu o pușcă la tâmpla lui și Eddie simți ceva rece pe gât și era unul și în spatele lui.

CĂPITANUL ÎȘI STINSE ȚIGARA. Era mai în vârstă decât bărbații din trupa lui Eddie, fusese militar toată viața lui și avea un mers arogant de lungan și o bărbie care îi dădea aerul unui actor dintr-un film care rula pe atunci. Cei mai mulți dintre soldați îl plăceau, deși era iute la mânie și avea obiceiul să-ți țipe în față, încât îi puteai vedea dinții, îngălbeniți deja de tutun. Și totuși, Căpitanul promisese întotdeauna că nu va „lăsa pe nimeni în urmă”, orice s-ar întâmpla, și oamenii se simțeau mai siguri astfel.

— Căpitane... spuse din nou Eddie, încă înmărmurit.

— Afirmativ.

— Domnule.

— Nu e nevoie de asta. Dar îți sunt recunoscător.

— A fost... Arătați...

— Ca atunci când m-ai văzut ultima oară?

Zâmbi forțat, apoi scuipă pe o creangă. Văzu expresia confuză a lui Eddie.

— Ai dreptate. N-ai de ce scuipa aici sus. Și nici nu te bolnăvești. Răsuflarea ți-e tot timpul la fel. Și haleala este incredibilă.

Haleala? Eddie nu înțelegea nimic din toate astea.

— Uite ce e, Căpitane. E o greșeală. Eu tot nu știu de ce sunt aici. Am avut o viață de nimic, înțelegeți? Am fost mecanic de întreținere. Am trăit ani de zile în același apartament. Am avut grijă de roți, roți Ferris, montagne russe, rachete mici și stupide. Nu a fost nimic cu care să mă pot mândri. M-am lăsat cumva purtat de val. Vreau să spun că...

Eddie înghiți în sec.

— Ce caut eu aici?

Căpitanul se uită la el cu ochii aceia roșii strălucitori și Eddie nu-i mai puse întrebarea care îl chinuia acum, după Omul Albastru: îl omorâse și pe Căpitan?

— Știi, mă întreb, spuse Căpitanul frecându-și bărbia. Oamenii din divizia noastră - au păstrat legătura? Willingham? Morton? Smitty? I-ai mai văzut vreodată pe ăștia?

Eddie își aducea aminte numele. Adevărul era că nu păstraseră legătura. Războiul putea lega oamenii ca un magnet, dar tot ca un magnet îi putea și separa.

Lucrurile pe care le văzuseră, lucrurile pe care le făcuseră. Uneori nu voiau decât să uite.

— Ca să fiu sincer, domnule, toți ne-am cam certat. Zâmbi forțat.

— Îmi pare rău.

Căpitanul dădu din cap ca și cum s-ar fi așteptat la asta.

— Și tu? Te-ai întors la parcul ăla de distracții unde am zis noi toți că o să venim dacă scăpăm? Ture gratuite pentru toți soldații? Câte două fete pentru fiecare în Tunelul Dragostei? Nu așa spunea?

Eddie aproape zâmbi. Așa spusese. Așa spuseseră toți. Dar când se termină războiul, nu veni niciunul.

— Da, m-am întors, spuse Eddie.

— Și?

Și... N-am mai plecat niciodată. Am încercat. Mi-am făcut planuri. Dar nenorocitul ăsta de picior. Nu știu. N-a ieșit nimic.

Eddie ridică din umeri. Căpitanul îi studie chipul. Ochii i se micșoraseră. Vocea îi scăzu.

— Mai jonglezi? întrebă el.

HAI! DU-TE! DU-TE!

Soldații inamici țipau și îi împungeau cu baionetele. Eddie, Smitty, Morton, Rabozzo și Căpitanul erau împinși în jos pe un deal abrupt, cu mâinile la ceafă. Schije de mortar explodau în jurul lor. Eddie văzu un chip alergând printre copaci, care apoi căzu în pocnetele gloanțelor.

Încercă să păstreze în minte frânturi din marșul lor prin

întuneric - bordeie, drumuri, orice putea distinge - care s-ar fi dovedit prețioase pentru o evadare. Undeva, departe, bârâia un avion, dându-i lui Eddie, dintr-odată, un grețos sentiment de disperare. Este tortura interioară a fiecărui soldat capturat, mica distanță dintre libertate și detenție. Dacă Eddie ar fi reușit să sară și să se agațe de aripa acelui avion, ar fi putut să zboare departe de această greșală.

În loc de asta, el și ceilalți erau legați de mâini și de picioare. Fură aruncați într-o dugheană de bambus. Dugheana era așezată pe piloni, deasupra pământului mocirlos, și statură acolo zile, săptămâni, luni, nevoiți să doarmă pe saci umpluți cu paie. O ulcică de lut era toaleta lor. Noaptea, paznicii inamici se târau pe sub bordei și ascultau ce vorbeau. Cu timpul, începură să vorbească din ce în ce mai puțin.

Slăbiră și erau din ce în ce mai neputincioși. Le ieșeau oasele prin piele - chiar și lui Rabozzo, care fusese un puști îndesat când se înrolase. Mâncau mingi de orez umplute cu sare și, o dată pe zi, o zeamă maronie cu iarbă plutind prin ea. Într-o noapte, Eddie culese o viespe din castron. Nu mai avea aripi. Ceilalți nu mai mâncară.

CEI CARE ÎI PRINSESERĂ păreau că nu știu ce-ar putea face cu ei. Seara, intrau cu baionetele și fluturau lamele lor pe la nasul americanilor, urlând într-o limbă străină, așteptând răspunsuri. N-a dat niciodată rezultate.

Erau doar patru, din câte își dădea seama Eddie, iar Căpitanul bănuia că și ei se rătăciseră de o unitate mai mare și, așa cum se întâmpla adesea în războiul adevărat, trăiau de pe o zi pe alta. Aveau chipuri sfrijite și osoase, cu pâlcuri de păr închis la culoare. Unul dintre ei părea prea tânăr ca să fie soldat. Altul avea cei mai strâmbi dinți pe care îi văzuse vreodată Eddie. Căpitanul le spunea Nebunul Unu, Nebunul Doi, Nebunul Trei și Nebunul Patru.

— Nu trebuie să le știm numele, spunea el. Și nici ei nu trebuie să le știe pe ale noastre.

Oamenii se adaptează în captivitate, unii mai bine decât alții. Morton, un tinerel slăbuț și vorbăreț din Chicago, se agita de fiecare dată când auzea zgomote afară, frecându-și bărbia și mormăind „Oh, la naiba, la naiba, oh la naiba...”, până când ceilalți îi spuneau să tacă. Smitty, fiul unui pompier din Brooklyn, era tăcut mai tot timpul, dar adesea părea că înghite ceva, mărul lui Adam îi aluneca în sus și-n jos; Eddie află mai târziu că își mesteca limba. Rabozzo, puștiul roșcat din Portland, Oregon, avea o față de jucător de poker cât era treaz, dar noaptea se trezea adesea țipând: „Nu eu! Nu eu!”

Eddie era agitat în cea mai mare parte a timpului. Strângea tare pumnul și lovea în palma cealaltă, ore în șir, pocnindu-și pielea ca un jucător de baseball nervos ce fusese în tinerețe. Noaptea, visa că era acasă pe chei, în caruselul Cai de Derby, unde patru clienți se întreceau în cercuri până când suna clopoțelul. Se întrecea cu amicii lui sau cu fratele lui, sau cu Marguerite. Dar apoi visul se transforma și cei patru Nebuni erau pe ponei alăturați, împungându-l și râzând cu superioritate.

Anii de așteptare de pe chei – ca o tură de roată să se termine, ca apele să se retragă, ca tatăl lui să-i vorbească – îl educaseră pe Eddie în arta răbdării. Dar voia să scape și voia răzbunare. Scrâșnea din dinți și își izbea palma cu pumnul și se gândea la toate luptele pe care le avusese în vechiul lui cartier, la vremea când băgase în spital doi puști cu capacul unui container de gunoi. Își imagina ce le-ar fi făcut acestor paznici dacă n-ar fi avut arme.

Apoi, într-o dimineață, prizonierii se treziră în țipete, cu baionetele fluturându-le deasupra capetelor, și cei patru Nebuni îi ridicară și-i legară și-i împinseră într-un puț de mină. Nu era lumină. Pământul era rece. În jur erau târnăcoape și lopeți și găleți de metal.

— Asta-i o nenorocită de mină de cărbune, spuse Morton.

DIN ZIUA ACEEA, Eddie și ceilalți fură forțați să spargă cărbunele de pe pereți pentru a ajuta efortul dușmanilor

de război. Unii dădeau cu târnăcopul, alții puneau în găleți, alții cărau bucăți de țiglă și construiau triumphiuri care să susțină tavanul. Mai erau și alți prizonieri acolo, străini care nu știau engleza și care se uitau la Eddie cu ochii măriți. Era interzis vorbitul. La câteva ore, primeau o cană cu apă. La sfârșitul zilei, fețele prizonierilor erau fără speranță negre, iar gâturile și umerii căzuți pulsau de durere.

În primele luni de captivitate, Eddie dormea cu fotografia lui Marguerite în casca pusă în fața lui. Nu era el foarte credincios, dar se ruga, inventând cuvinte și numărând în fiecare noapte, spunând: „Doamne, îți voi da aceste șase zile, dacă îmi vei da șase zile cu ea... Îți voi da aceste nouă zile, dacă îmi vei da nouă zile cu ea... Îți voi da aceste șaispe zile, dacă îmi vei da șaispe zile cu ea...”

Apoi, în a patra lună, se întâmplă ceva. Rabozzo se pricopsise cu o mâncărime urâtă de piele și o diaree severă. Nu mai putea mânca nimic. Noaptea, transpira prin hainele alea mizerabile până le uda complet. Făcea pe el. Nu aveau să-i dea haine curate, așa că dormea gol, pe un sac, iar Căpitanul îi punea sacul lui deasupra, ca o pătură.

A doua zi, jos, în mină, Rabozzo de-abia se ținea pe picioare. Cei patru Nebuni n-aveau pic de milă. Când cădea, îl pocneau cu bețele ca să continue să scrijelească pereții.

— Lasă-l în pace, mârâi Eddie.

Nebunul Doi, cel mai brutal dintre răpitori, îl lovi pe Eddie cu patul unei baionete. Căzu, cu un val de durere răspândindu-i-se între umeri. Rabozzo mai sparse câteva bucăți de cărbune, apoi se prăbuși. Nebunul Doi răcni la el să se ridice.

— E bolnav! țipă Eddie, chinuindu-se să se adune de pe jos.

Nebunul Doi îl doborî din nou.

— Taci, Eddie, îi șopti Morton. E spre binele tău.

Nebunul Doi se aplecă asupra lui Rabozzo. Îi ridică pleoapele. Rabozzo gemu. Nebunul Doi zâmbi exagerat și

se strâmbă, ca și cum ar fi avut de-a face cu un copil. Făcu un „Ahh” și izbucni în râs. Râdea uitându-se la ei, căutându-le privirea, asigurându-se că se uită la el. Apoi scoase pistolul, îl puse la urechea lui Rabozzo și-l împușcă în cap.

Eddie simți că trupul i se rupe în două. Ochii i se încețoșară și creierul îi paraliză. Ecoul împușcăturii răsună în mină, în vreme ce chipul lui Rabozzo căzu în balta de sânge care se întindea. Morton își duse mâna la gură. Căpitanul se uită în jos. Nimeni nu mișca.

Nebunul Doi începu să arunce cu piciorul pământ peste cadavru, apoi îl privi pe Eddie și scuipă la picioarele lui. Țipă ceva spre Nebunul Trei și Nebunul Patru, care păreau amândoi la fel de uluiți ca și prizonierii. Pentru o clipă, Nebunul Trei dădu din cap și mormăi ceva, ca o rugăciune, cu pleoapele plecate și cu o mișcare furioasă a buzelor. Dar Nebunul Doi flutură arma și țipă din nou, și Nebunul Trei și Nebunul Patru ridicară trupul lui Rabozzo, apucându-l de picioare, și-l târără pe podeaua minei, lăsând o urmă udă de sânge, care, în întuneric, părea ulei vărsat, îl rezemară de un perete, lângă un târnăcop.

După asta, Eddie nu se mai rugă. Nu mai număra zilele. El și Căpitanul nu vorbeau decât cum să evadeze înainte de a avea cu toții aceeași soartă. Căpitanul credea că inamicul făcea eforturi disperate, de aia aveau nevoie de orice prizonier pe jumătate mort ca să spargă cărbune. Cu fiecare zi, în mină erau din ce în ce mai puține trupuri. Noaptea, Eddie auzea bombardamentele; i se părea că sunt din ce în ce mai apropiate. Dacă lucrurile mergeau și mai prost, credea Căpitanul, răpitorii lor aveau să fugă, distrugând totul în urmă. Văzuse șanțuri săpate în spatele barăcilor prizonierilor și imense butoaie cu ulei poziționate pe dealul acela abrupt.

— Uleiul e ca să ardă dovezile, șoptea Căpitanul.
Ne sapă mormintele.

TREI SĂPTĂMÂNI MAI TÂRZIU, sub un cer cu o lună abia văzută, Nebunul Trei stătea de pază, în barăci. Avea

două pietre mari, ca niște cărămizi, cu care, de plictiseală, încerca să jongleze. Le tot scăpa, le ridica, strângându-le cu putere, apoi le scăpa din nou. Eddie, acoperit de cenușă neagră, se uita în sus, enervat de zgomotele de bușituri. Încerca să doarmă. Dar până la urmă se ridică încet. Privirea i se luminează. Își simți nervii trezindu-se la viață.

— Căpitane... șopti. Ești gata de plecare?

Căpitanul își înălță capul.

— La ce te gândești?

— La pietrele alea.

Eddie făcu un semn cu capul spre paznic.

— Ce-i cu ele? spuse Căpitanul.

Eu știu să jonglez, șopti Eddie.

Căpitanul se uită în jur.

— Ce?

Dar Eddie țipa deja la paznic:

— Hei! Tu! Nu te pricepi!

Făcu o mișcare circulară cu mâinile.

— Uite-așa! Așa trebuie să faci! Dă-mi-le!

Întinse mâinile.

— Știu să jonglez. Dă-mi-le.

Nebunul Trei se uită la el cu precauție. Dintre toți paznicii, simțea Eddie, asta fusese șansa lui. Nebunul Trei mai strecura câteodată bucăți de pâine prizonierilor printr-o mică deschizătură care le servea drept fereastră. Eddie mai făcu o mișcare circulară și zâmbi. Nebunul Trei se apropie, se opri, se întoarse să-și ia baioneta, apoi îi dădu cele două pietre lui Eddie.

— Uite-așa, spuse Eddie, și începu să jongleze cu ușurință.

Învățase când avea șapte ani, de la un circar italian care jongla cu șase farfurii odată. Eddie petrecuse nenumărate ore exersând pe promenadă - pietricele, mingi de cauciuc, orice găsea. Nu era mare scofală. Mai toți copiii de pe chei știau să jongleze.

Dar acum arunca cele două pietre cu furie, învărtindu-le mai repede și mai repede, spre încântarea paznicului. Apoi se opri, strânse pietrele și spuse:

— Mai adu-mi una.

Nebunul Trei mârâi.

— *Trei* pietre, înțelegi?

Eddie arată trei degete.

— *Trei*.

Morton și Smitty se ridicaseră deja. Căpitanul se tot apropia.

— Ce se întâmplă aici? murmură Smitty.

— Dacă aş mai avea o piatră... murmură ca răspuns Eddie.

Nebunul Trei deschise uşa de bambus și făcu ceea ce Eddie spera că va face: îi strigă pe ceilalți. Nebunul Unu apărură cu o piatră mare și intră împreună cu Nebunul Doi. Nebunul Trei îi dădu piatra lui Eddie și țipă ceva. Apoi făcu vreo doi pași înapoi, zâmbi la ceilalți și le făcu semn să stea jos, ca și cum ar fi spus: „Să vedeți asta.”

Eddie strânse pietrele cu o mișcare ritmică. Fiecare era cam cât palma lui. Începu să cânte o melodie de carnaval. „*La, la-la laaaaa...*” Paznicii râdeau. Eddie începu și el să râdă. Râdea și Căpitanul. Râsete forțate, care câștigau timp.

— Mai *aproape*, cânta Eddie, ca și cum cuvintele ar fi făcut parte din cântec.

Morton și Smitty alunecară ușor, prefăcându-se interesați.

Paznicii se distrau de minune. Începuseră să se relaxeze. Eddie încercă să-și țină răsuflarea. Încă puțin. Aruncă o piatră în aer, apoi le învârti pe celelalte două, apoi o prinse pe a treia, apoi din nou.

— Uau, îi scăpă Nebunului Trei.

— Îți place? spuse Eddie.

Acum jongla și mai repede. Tot arunca una dintre pietre în sus și se uita să vadă dacă răpitorii o urmăreau cu privirea în aer.

Cânta „*La, la, laaaa*”, apoi „*Când ajung la trei*”, apoi, „*La, la, laaa...*”, apoi „*Căpitane, tipul din stângaaaa...*”

Nebunul Doi se încruntă suspicios, dar Eddie zâmbi la fel ca jonglerii de la Ruby Pier atunci când simt că își pierd

audiența. „Priviți aici, priviți aici, priviți aici!” lălăia Eddie. „Cel mai mare spectacol din lume, amice!”

Eddie jongla din ce în ce mai repede, apoi începu să numere, „Unu... Doi...” Aruncă o piatră mult mai sus decât până atunci. Nebunii se uitară după ea.

— Acum! țipă Eddie.

În mijlocul rotirii pietrelor, apucă una și, ca un bun aruncător de baseball ce fusese dintotdeauna, o aruncă puternic în capul Nebunului Doi, spărgându-i nasul. Eddie prinse și a doua piatră și o aruncă cu mâna stângă drept în bărbia Nebunului Unu, care căzu exact când Căpitanul se repezi asupra lui, smulgându-i baioneta. Nebunul Trei, încremenit pentru o clipă, apucă pistolul și începu să tragă disperat în timp ce Morton și Smitty îl apucau de picioare. Ușa se deschise și Nebunul Patru năvăli înăuntru, iar Eddie aruncă a treia piatră spre el și-i rată capul cu câțiva centimetri, dar când se feri, Căpitanul îl aștepta lângă perete cu baioneta, pe care i-o înfipse atât de adânc în coaste, încât cei doi se împleticiră spre ușă. Eddie, întărit de forța adrenalinei, se aruncă spre Nebunul Doi și-l pocni în față mai tare decât pocnise vreodată pe cineva pe Pitkin Avenue. Apucă o piatră teșită și începu să-l lovească cu ea în cap, iar și iar, până când își văzu mâinile lipicioase și de un roșu puternic și hidos și înțelese că era sânge și piele și cenușă de cărbune, toate amestecate – apoi auzi o împușcătură și se apucă de cap, mânjindu-și tâmpilele cu mizeria aceea. Se uită în sus și-l văzu pe Smitty stând în picioare lângă el, cu pistolul dușmanului în mână. Trupul Nebunului Doi se liniști. Din piept îi curgea sânge.

— Pentru Rabozzo, murmură Smitty.

În câteva minute, toți paznicii erau morți.

SLĂBIȚI, DESCULȚI ȘI MÂNJIȚI DE SÂNGE, prizonierii fugeau acum spre dealul acela abrupt. Eddie se aștepta să mai fie împușcături, mai mulți paznici cu care să se lupte, dar nu mai era nimeni. Celelalte bordeie erau pustii. De fapt, toată tabăra era pustie. Eddie se întrebă cât timp fuseseră numai ei și cei patru Nebuni.

— Probabil că ceilalți au plecat când au auzit bombardamentele, șopti Căpitanul. Noi eram singurul grup rămas.

Butoaiele cu ulei se aflau pe prima ridicătură a dealului. La mai puțin de 100 de metri depărtare era intrarea în mină. În apropiere se afla o cabană cu provizii și Morton se asigură că nu era nimeni înăuntru, apoi intră; ieși de acolo cu brațele pline de grenade, puști și două aruncătoare primitive de flăcări.

— Hai să-i dăm foc, spuse el.

Astăzi e ziua lui Eddie.

Pe tort scrie „Baftă! Curaj în luptă!”, iar pe partea cu glazură de vanilie cineva a adăugat „Întoarce-te curând!”, cu litere albastre, ondulate, dar literele sunt înghesuite una într-alta, așa că se vede aproape „Întoarce-te copile!”.

Mama lui Eddie deja a spălat și a călcat hainele pe care le va purta a doua zi. Le-a agățat pe un umerăș de clanța băii din camera lui și i-a pus o pereche de pantofi sub ele.

Eddie este în bucătărie, prostindu-se cu verișorii români, cu mâinile la spate în timp ce ei încearcă să-l lovească în stomac. Unul dintre ei arată pe fereastra bucătăriei spre Caruselul Parizian, luminat pentru clienții serii.

— Căluți! exclamă copilul.

Ușa de la intrare se deschide și Eddie aude o voce care îi face inima să tresalte, chiar și acum. Se întreabă dacă nu cumva asta e o slăbiciune cu care a rămas din război.

— Bună, Eddie, spune Marguerite.

Și iat-o, în ușa bucătăriei, arătând minunat, și Eddie simte acel ticăit familiar în pieptul lui. Ea își scutură din păr câteva picături de apă și zâmbește. Are o cutiuță în mână.

— Ți-am adus ceva. De ziua ta și... pentru plecarea ta.

Zâmbește din nou. Eddie ar vrea atât de mult să o îmbrățișeze, încât îi vine să explodeze. Nu-i pasă de ce e în cutie. Vrea doar să o păstreze în minte cum îi întinde cutia aceea. Ca întotdeauna când e cu Marguerite, Eddie ar vrea

să oprească timpul.

— *E grozav, spune el.*

— *Ea râde.*

— *Nici n-ai deschis-o.*

— *Ascultă.*

El vine mai aproape.

— *Ai vrea...*

— *Eddie, țipă cineva din cealaltă cameră. Hai să suflă în lumânări.*

— *Da! Ne e foame!*

— *Oh, Sal, șșșt!*

— *Păi, dacă ne e!*

Tortul și berea și laptele și trabucurile și toastul pentru succesul lui Eddie și la un moment dat mama lui începe să plângă și-și îmbrățișează celălalt fiu, pe Joe, care nu este înrolat din cauza platfusului.

Mai târziu în acea noapte, Eddie merge cu Marguerite pe promenadă. Știe numele tuturor controlorilor de bilete și ale vânzătorilor de mâncare și toți îi urează succes. Câteva femei mai bătrâne se smiorcăie și Eddie se gândește că și ele au fii, care sunt deja plecați.

El și Marguerite cumpără bomboane cu ciocolată, caramelle și ceai de fructe și sirop aromat din rădăcini. Rup bucățele din punguța albă și se luptă în joacă cu degetele. La dugheana cu un bănuț, Eddie lovește un pumn de ghips și săgeata trece de „rece” și „călduț” și „cald” și ajunge până la „fierbinte”.

— *Ce puternic ești, spune Marguerite.*

— *Fierbinte, spune Eddie, încordându-și mușchii.*

Spre dimineață, stau pe faleză, ca-n filme, ținându-se de mână, rezemați de parapet. Pe plajă, un gunoier bătrân a făcut un mic foc din bețe și prosoape rupte și stă lângă el, instalat pentru noapte.

— *Nu trebuie să mă rogi să te aștept, spune dintr-odată Marguerite.*

Eddie înghite în sec.

— *Nu?*

Ea dă din cap. Eddie zâmbește. Salvat de întrebarea

care îi încheștase gâttelejul toată seara, simte ca și cum un fir s-a desprins din inima lui și s-a răsucit în jurul umerilor ei, trăgând-o aproape, făcând-o a lui. O iubește acum mai mult decât a crezut că poate iubi vreodată pe cineva.

O picătură de ploaie cade pe fruntea lui Eddie. Apoi încă una. Se uită în sus la norii îngrămădiți.

— Ei, tip fierbinte? spune Marguerite.

Zâmbește, dar apoi chipul i se întristează și începe să clipească picături, deși Eddie n-ar putea spune dacă sunt picături de ploaie sau lacrimi.

— Numai să nu mori, bine? spune ea.

UN SOLDAT ELIBERAT este adesea furios. Zilele și nopțile pe care le-a pierdut, tortura și umilința pe care le-a suportat - toate cer o răzbunare arzătoare, o achitare de conturi.

Așa că atunci când Morton, cu brațele pline de arme furate, le spuse celorlalți „Să-i dăm foc”, toată lumea fu de acord instinctiv. Încurajați de noul sentiment al puterii, bărbații se răspândiră cu dinamita dușmanului, Smitty spre intrarea în mină, Morton și Eddie spre butoaiele cu ulei. Căpitanul plecă în căutarea unui mijloc de transport.

— După cinci minute, ne întâlnim din nou aici! lătră el. Bombardamentul acela va începe în curând și până atunci tre' să plecăm. Înțeles? Cinci minute!

Atât le luă ca să distrugă ceea ce fusese casa lor pentru aproape jumătate de an. Smitty aruncă grenadele în puțul minei și fugi. Eddie și Morton rostogoliră două butoaie de ulei până la pâlcul de bordeie, le desfăcură, apoi aprinseră pe rând capetele aruncătoarelor de flăcări și priviră bordeiele carbonizându-se.

— Arzi! țipă Morton.

— Arzi! țipă și Eddie.

Puțul minei explodează în adâncuri. De la intrare ieșea un fum negru. După ce-și termină treaba, Smitty alergă spre locul de întâlnire. Morton împinse cu piciorul butoiul de ulei într-un bordei și dădu drumul la o rafală de flăcări.

Eddie privi, zâmbind satisfăcut, apoi se îndreptă spre

ultimul bordei. Era mai mare, aproape un hambar, și ridică arma. *S-a terminat*, își spuse în sinea lui. *Gata*. Toate săptămânile și lunile acelea în mâinile acelor nenorociți, acei paznici inumani cu dinții lor stricați și fețele osoase și viespi moarte în supă. Nu știa ce avea să li se mai întâmple, dar nu putea fi mai rău decât ceea ce înduraseră.

Eddie apăsă pe trăgaci. *Ușșșșș*. Focul se aprinse repede. Bambusul era uscat și în clipa următoare pereții hambarului se topeau în flăcări galbene și portocalii. De departe, Eddie auzi huruitul unui motor - Căpitanul, spera el, găsisese ceva cu care să plece - și atunci, deodată, din cer, primele zgomote ale bombardamentului, zgomotele pe care le auziseră în fiecare noapte. Acum veneau chiar de mai aproape și Eddie își dădu seama că flăcările vor fi văzute. Poate că vor fi salvați. Poate va ajunge acasă! Se întoarse spre hambarul în flăcări și...

— Ce era asta?

Clipi.

— Ce era asta?

Ceva se mișca prin dreptul ușii deschise. Eddie încercă să înțeleagă ce era. Căldura era imensă și trebui să-și acopere ochii cu mâna liberă. Nu era sigur, dar i se păru că văzuse un chip micuț alergând prin foc.

— Hei, țipă Eddie, pășind înainte, lăsând arma jos.

— Hei!

Acoperișul hambarului începu să se prăbușească, aruncând scântei și flăcări. Eddie sări înapoi. Îi lăcrimau ochii. Poate era o umbră.

— EDDIE! ACUM!

Morton era pe cărare, făcându-i semn cu mâna lui Eddie să vină. Pe Eddie îl usturau ochii. Respira cu greutate. Arătă cu mâna și strigă.

— Cred că e cineva înăuntru!

Morton își duse mâna la ureche.

— Ce?

— Cineva... înăuntru!

Morton clătină din cap. Nu-l auzea. Eddie se întoarse și fu aproape sigur că văzuse din nou, acolo, ceva care se

târa în hambarul în flăcări, ceva de dimensiunile unui copil. Erau mai mult de doi ani de când Eddie nu mai văzuse decât bărbați adulți, iar forma aceea vagă îl făcea să se gândească la verișorii lui mai mici de pe chei și la Calea Ferată în miniatură a poporului liliputan în care obișnuia să se dea și la roți și la copiii de pe plajă și la Marguerite și la fotografia ei și la tot ce-și alungase din minte atâtea luni de zile.

— HEI! IEȘI AFARĂ! țipă el, lăsând jos aruncătorul de flăcări și apropiindu-se mai mult. NU TRAAAAA...

O mână îl înșfacă de umăr, trăgându-l înapoi. Eddie se întoarse cu pumnul încleștat. Era Morton care țipa „EDDIE! Trebuie să plecăm ACUM!”

Eddie clătină din cap.

— Nu... Nu... Așteaptă, cred că e cineva în...

— Nu e nimeni înăuntru! ACUM!

Eddie era disperat. Se întoarse spre hambar. Morton îl apucă din nou. De data asta, Eddie se răsuci și se zbătu sălbatic, lovindu-l cu pumnul în piept. Morton căzu în genunchi. Capul lui Eddie plesnea de durere. Fața îi era schimonosită de furie. Se întoarse din nou către flăcări, cu ochii aproape închiși. *Acolo. Ce e aia? Rostogolindu-se în spatele peretelui? Acolo?*

Înaintă un pas, convins că o ființă nevinovată murea în flăcări în fața lui. Apoi, ce mai rămăsese din acoperiș se prăbușit cu un vuiet, împrăștiind scânteii ca un praf electric care ploua peste capul lui.

În clipa aceea, întregul război izbucni din el ca bila neagră. Era scârbit de captivitate și scârbit de crime, scârbit de sânge și de mizeria aceea de pe tâmplile lui, scârbit de bombardamente și de flăcări și de zădărnicia tuturor acestor lucruri. În momentul acela ar fi vrut să salveze ceva, o bucată din Rabozzo, o bucată din el însuși, ceva, și se împletici spre ruinele în flăcări, convins nebunește că fiecare umbră întunecată ascundea înăuntru ei un suflet. Avioanele începură să zbârnâie pe deasupra și împușcăturile răsunară într-un ritm de tobă.

Eddie se mișca de parcă ar fi fost în transă. Păși peste o baltă de ulei în flăcări și hainele lui se aprinseră. O flăcără galbenă urca de la gleznă spre coapsă. Își ridică brațele și hohoti.

— O SĂ TE AJUT! IEȘI AFARĂ! NU TRAAA...!

O durere ascuțită îi sfâșie piciorul. Eddie urlă o înjurătură lungă și grea, apoi se prăbuși la pământ.

Sângele năvălea de sub genunchiul lui. Motoarele avioanelor huruiau. Cerul era luminat de raze albastrii.

Zăcu acolo, sângerând și arzând, cu ochii închiși spre căldura aceea îngrozitoare, și pentru prima dată în viața lui simți că e gata să moară. Apoi cineva îl strigă de undeva, din spate, rostogolindu-l prin noroi, stingând flăcările, iar el era prea uimit și prea slăbit ca să opună rezistență, se rostogoli ca un sac de fasole. În curând, se afla într-un camion și ceilalți erau în jurul lui, spunându-i să reziste, să reziste. Spatele îi era ars și genunchiul era strivit și el era amețit și obosit, atât de obosit.

CĂPITANUL DĂDU UȘOR DIN CAP, în timp ce își amintea aceste ultime momente.

— Îți amintești ceva despre cum ai scăpat de acolo? întrebă el.

— Nu prea, spuse Eddie.

— A durat două zile. Îți reveneai și apoi iar îți pierdeai cunoștința. Ai pierdut mult sânge.

— Am fost tari, spuse Eddie.

— Daaaa.

Căpitanul scoase cuvântul și-l întări cu un oftat.

— Glonțul acela te-a nimerit bine.

De fapt, glonțul nu fusese niciodată scos cu totul. Atinsese mai mulți nervi și tendoane și se izbise de un os, fracturându-l pe verticală. Eddie suferi două operații. Niciuna nu reuși să rezolve problema. Doctorii îi spusese că va șchiopăta, iar cu vârsta va fi din ce în ce mai rău, pe măsură ce oasele atinse se vor strica. „E tot ce putem face”, i se zisese. Așa era? Ce putea spune? Tot ce știa Eddie era că se trezise într-un spital și că viața lui nu a mai

fost aceeași niciodată. Nu mai putea alerga. Nu mai putea dansa. Mai rău, din cine știe ce motive, nu mai putea vedea nici lucrurile la fel. Se retrase. Toate lucrurile i se păreau prostesti sau fără sens. Războiul se strecurase în sufletul lui Eddie, în piciorul și în sufletul lui. Învățase multe lucruri ca soldat. Se întoarse acasă schimbat.

— ȘTIAI, SPUSE CĂPITANUL, că eu vin din trei generații de militari?

Eddie ridică din umeri.

— *Da*, știam să trag cu pistolul de la șase ani. Dimineța, tata venea să-mi inspecteze patul și practic ne dădea trezirea. La masă auzai întotdeauna „Da, domnule” și „Nu, domnule”. Înainte de a intra în armată, n-am făcut altceva decât să primesc ordine. Și până să mă dezmeticesc, dădeam eu ordine. În vreme de pace era una. Aveam o mulțime de recruți deștepți.

Dar apoi a izbucnit războiul și a început să curgă cu oameni noi - tinerei, ca tine - și toți mă salutau și așteptau să le spun ce să facă. Le vedeam frica în priviri. Se purtau de parcă eu aș fi știut ceva sigur despre război. Credeau că-i pot ține în viață. Și tu credeai asta, nu-i așa?

Eddie trebui să admită că așa era.

Căpitanul se dădu înapoi și-și frecă gâtul.

— Bineînțeles că nu puteam. Și eu primeam ordine. Dar dacă nu vă puteam ține în viață, mă gândeam că pot cel puțin să vă țin împreună. În mijlocul unui război mare, cauți o idee mică în care să crezi. Când găsești una, te agăți de ea așa cum soldatul se agață de crucifixul lui atunci când se roagă în tranșee. Pentru mine, ideea aceea mică era ceea ce vă spuneam vouă în fiecare zi. Că nimeni nu va fi lăsat în urmă.

Eddie clătină din cap.

— Asta a însemnat mult, spuse el.

Căpitanul îl privi fix.

— Sper, spuse el.

Căută în buzunarul de la piept, scoase o țigară și o aprinse.

— De ce spuneți asta? Întrebă Eddie.

Căpitanul suflă fumul, apoi arată cu capătul țigării spre piciorul lui Eddie.

— Pentru că, spuse el, eu te-am împușcat.

EDDIE SE UITĂ la piciorul lui, atârând pe creanga copacului. Cicatricele operațiilor erau din nou acolo. La fel și durerea. Simți că ceva se prăbușește în el, așa cum nu mai simțise dinainte să moară, de fapt, cum nu mai simțise de mulți ani: o înfierbântare, un șuvoi puternic de furie și dorința de a lovi ceva. Ochii i se micșorară și se zgâi la Căpitan, care-l privea, impasibil, ca și cum ar fi știut ce avea să urmeze. Lăsă țigara să-i cadă dintre degete.

— Haide, șopti el.

Eddie țipă și se aruncă spre el cu o mișcare bruscă și cei doi bărbați căzură de pe creanga copacului și se rostogoliră printre crengi și liane, luptând și prăvălindu-se până jos.

— DE CE? NENOROCITULE! Nenorocitul? Nu tu! DE CE?

Se zbăteau acum în noroi. Eddie se repezi la pieptul Căpitanului lovindu-l mereu în față. Căpitanul nu sângera deloc. Eddie îl luă de guler și-l scutură înfundându-i capul în noroi. Căpitanul nu clipea. În schimb, se rostogolea dintr-o parte în alta cu fiecare pumn, lăsând furia lui Eddie să se reverse asupra lui. În cele din urmă, cu un singur braț, îl apucă pe Eddie și-l răsuci.

— Pentru că, spuse el calm, cu cotul în pieptul lui Eddie, te-am fi pierdut în focul ăla. Ai fi murit. Și nu-ți venise încă timpul.

Eddie găfâia din greu.

— Timpul... meu?

Căpitanul continuă.

— Eras obsedat să intri acolo. L-ai doborât pe Morton când a încercat să te oprească. Mai aveam un minut ca să plecăm de acolo, la naiba cu forța ta, erai prea tare ca să lupt cu tine.

Eddie simți un ultim șuvoi de furie și-l apucă pe Căpitan de guler. Îl trase aproape de el. Îi vedea dinții îngălbeniți de tutun.

— Piciorul... meu! șuieră Eddie. *Viața mea!*

— Ți-am luat piciorul, spuse Căpitanul, încet, ca să-ți salvez viața.

Eddie îi dădu drumul și se prăbuși pe spate epuizat. Îl dureau brațele. Capul i se învârtea. De atâția ani fusese chinuit de acel moment, de acea unică greșeală, în care toată viața lui se schimbase.

— Nu era nimeni în bordei. Ce o fi fost în capul meu? Dacă nu m-aș fi dus acolo...

Vocea lui se stinse într-o șoaptă.

— De ce n-am murit pur și simplu?

Nimeni nu e lăsat în urmă, îți aduci aminte? spuse Căpitanul. Ce s-a întâmplat cu tine - s-a mai întâmplat și înainte. Un soldat ajunge într-un punct când nu mai poate. Uneori se întâmplă în mijlocul nopții. Un om se strecoară din cortul lui și începe să meargă, desculț, pe jumătate dezbrăcat, ca și cum s-ar duce acasă, ca și cum ar locui imediat după colț. Uneori se întâmplă în timpul unei lupte. Omul își aruncă arma și nu mai vede nimic în jur. E pur și simplu terminat. Nu mai poate lupta. De obicei este împușcat. Cu tine, exact asta s-a întâmplat, te-ai repezit în fața focului cu o clipă înainte de a termina cu locul acela. Nu te puteam lăsa să arzi de viu. M-am gândit că un picior rănit se va vindeca. Te-am scos de acolo și ceilalți te-au dus la un spital.

Răsuflarea lui Eddie lovea ca un ciocan în pieptul lui. Capul îi era mânjit cu noroi și frunze. Îi luă un minut ca să înțeleagă ultimul lucru pe care îl spusese Căpitanul.

— Ceilalți? spuse Eddie. Ce vrei să spui cu *ceilalți*?

Căpitanul se ridică. Își scoase o așchie din picior.

— M-ai mai văzut vreodată de atunci? întrebă el.

Eddie nu-l mai văzuse. Fusese transportat cu avionul la spitalul militar și, în cele din urmă, din cauza handicapului, fusese lăsat la vatră și revenise în America. Auzise despre Căpitan, câteva luni mai târziu, că murise, dar își

imaginase că într-o altă bătălie, cu o altă unitate. În cele din urmă, primi o scrisoare, cu o medalie înăuntru, dar Eddie o puse deoparte, fără s-o deschidă. Lunile de după război fură întunecate și încordate, și el începu să uite amănuntele și nu mai avea niciun interes să le caute. Cu timpul, își schimbă adresa.

— Cum îți spuneam, continuă Căpitanul. Tetanos? Febră galbenă? Toate acele vaccinuri? Doar o mare pierdere de timp.

Întoarse capul, arătând ceva peste umărul lui Eddie, și Eddie se răsuci ca să vadă.

CE VEDEA ACUM nu mai erau dealurile arse din noaptea evadării lor, luna abia vizibilă pe cer, avioanele care veneau, bordeiele în flăcări. Căpitanul conducea camionul în care se aflau Smitty, Morton și Eddie. Eddie era în spate, ars, rănit, aproape inconștient, în vreme ce Morton îi lega un garou deasupra genunchiului. Cerul negru se lumina la fiecare câteva secunde, ca și cum soarele s-ar fi stins și s-ar fi aprins intermitent. Mașina derapa când ajunse în vârful dealului, apoi se opri. Acolo era o poartă, o improvizație din lemn și sârmă, pe care din cauza râpelor de pe ambele părți nu o puteau ocoli. Căpitanul apucă o pușcă și sări din mașină. Trase în lacăt și deschise poarta. Îi făcu semn lui Morton să treacă la volan, apoi duse mâna la ochi, spunându-le că o va lua înaintea ca să verifice drumul, care continua în curbă într-un pâlț de copaci. Alergă, cât de repede putu, desculț cum era, 50 de metri după curba drumului.

Calea era liberă. Le făcu semn cu mâna oamenilor lui. Un avion zumzăi pe deasupra și el își ridică privirea ca să vadă de partea cui era. În clipa aceea, în care el se uita spre ceruri, sub piciorul lui drept se auzi un mic zgomot.

Mina de teren explodează instantaneu, ca o flacără numitoare venind din inima pământului. Îl aruncă pe Căpitan 20 de metri în aer și-l sfâșie în bucățele, o masă arzândă și informă de oase și cartilagii și sute de bucăți de carne arsă, dintre care câteva zburară peste pământul

noroiOS și aterizară în smochinii tropicali.

A doua lecție

— O, ISUSE, SPUSE EDDIE ÎNCHIZÂND OCHII și lăsând capul pe spate. O, Doamne, Dumnezeu! N-am știut, domnule. E oribil. Groaznic.

Căpitanul dădu din cap și privi în altă parte. Dealurile reveniseră la imaginea lor stearpă, oasele de animale, căruța distrusă și ruinele satului care încă mocneau.

Eddie înțelese că acesta era locul de îngropăciune al Căpitanului. Fără înmormântare. Fără sicriu. Doar scheletul împrăștiat și pământul noroiOS.

— Ai așteptat aici în tot timpul ăsta? șopti Eddie.

— Timpul, spuse Căpitanul, nu e ceea ce crezi tu. Se așeză lângă Eddie. Moartea? Nu-i sfârșitul a toate. Noi așa credem. Dar ceea ce se întâmplă pe pământ este doar începutul.

Eddie părea pierdut.

— Mă gândesc că e ca în Biblie, chestia cu Adam și Eva? spuse Căpitanul. Prima noapte a lui Adam pe pământ? Când se pune jos să doarmă? Crede că totul s-a sfârșit, nu-i așa? Nu știe ce e somnul. I se închid ochii și crede că părăsește lumea asta, nu?

Doar că nu e așa. Se trezește a doua zi dimineată și are o nouă lume în față, dar mai are și altceva. Are ziua de ieri.

Căpitanul zâmbi oarecum forțat.

— Eu așa văd lucrurile, de aia ajungem aici, soldat. Acesta-i raiul. Ajungi să-ți dai seama ce au însemnat zilele tale de ieri.

Își scoase pachetul de plastic cu țigări și-l ciocăni cu degetul.

— Ai înțeles pân' aici? Niciodată n-am fost prea bun să-i învăț pe alții.

Eddie se uita cu atenție la Căpitan. Întotdeauna crezuse că era cu mult mai în vârstă. Dar acum, cu chipul curățat în parte de cenușa de cărbune, Eddie observă că abia de avea riduri și părul îi era bogat și de culoare închisă.

Trebuie să fi avut în jur de 30 de ani.

— Ați fost aici de când ați murit, spuse Eddie, dar e de două ori mai mult timp de atunci decât ați trăit.

Căpitanul dădu din cap.

— Te așteptam pe tine.

Eddie privi în jos.

— Așa a spus și Omul Albastru.

— Păi, asta a făcut și el. A fost parte din viața ta, o parte din ce și cum ai trăit, parte din povestea pe care trebuia să o cunoști, dar ți-a spus-o și acum a depășit această etapă și nu peste mult timp și eu o să fac la fel. Așa că fii atent. Pentru că asta trebuie să afli de la mine.

Eddie își simți spatele încordându-se.

— SACRIFICIUL, SPUSE CĂPITANUL. Tu ai făcut unul. Eu am făcut unul. Toți le facem. Dar tu erai furios pe al tău. Te tot gândeai la ce ai pierdut. Nu l-ai înțeles. Sacrificiul este o parte din viață. Este *de la sine* înțeles.

Nu e ceva de care să-ți pară rău. Este ceva spre care să *aspiri*. Sacrificii mici. Sacrificii mari. O mamă care muncește pentru ca fiul ei să poată merge la școală. O fiică se întoarce acasă ca să aibă grijă de tatăl ei bolnav.

— Un bărbat pleacă la război...

Se opri pentru o clipă și privi spre cerul înnorat și cenușiu.

— Rabozzo n-a murit degeaba, să știi. S-a sacrificat pentru țara lui și familia lui a știut asta și fratele lui mai mic a ajuns un soldat bun și un om mare, pentru că el i-a fost model. Nici eu n-am murit degeaba, în noaptea aceea, am fi putut trece cu toții peste mina aia. Și atunci am fi murit cu toții.

Eddie scutură din cap.

— Dar tu... Coborî vocea.

— Ți-ai pierdut viața.

Căpitanul plescăi.

— Tocmai asta-i poanta. Uneori, atunci când sacrifici ceva prețios, nu-l pierzi de fapt. Nu faci decât să-l dai altcuiva.

Căpitanul se îndreptă ușor spre casca, pușca și plăcuțele acelea, încă înfipite în pământ, mormântul simbolic. Luă casca și plăcuțele sub un braț, apoi smulse pușca din noroi și o azvârli ca pe o suliță. Nu ateriză niciodată. Se înalță spre cer și dispăru. Căpitanul se întoarse spre el.

— Te-am împușcat, așa e, spuse el, și tu ai pierdut ceva, dar ai și câștigat ceva. Doar că nu știi încă ce anume. Și eu am câștigat ceva.

— Ce?

— Trebuia să-mi țin promisiunea. Nu te-am lăsat în urmă.

Îi întinse mâna.

— Mă ierți pentru picior?

Eddie se gândi o clipă. Se gândi la amărăciunea care îl cuprinsese după ce fusese rănit, la furia lui pentru toate lucrurile la care trebuise să renunțe. Apoi se gândi la ce renunțase Căpitanul și se rușină. Întinse și el mâna. Căpitanul i-o strânse cu putere.

— Uite pentru asta am așteptat!

Dintr-odată, lianele acelea groase căzură din smochin și se topiră cu un șuierat în pământ. Crengi noi, sănătoase începură să răsară și să se întindă răspândindu-se, acoperite de frunze netede, puternice și de smochine. Căpitanul se uita doar în sus, ca și cum asta ar fi așteptat. Apoi, cu ambele palme desfăcute, își șterse restul de cenușă de pe față.

— Căpitane? spuse Eddie.

— Da?

— De ce aici? Poți alege să aștepți oriunde, nu-i așa? Așa mi-a spus Omul Albastru. De ce în locul acesta?

Căpitanul zâmbi.

— Pentru că am murit în luptă. Am fost omorât pe dealurile astea. Am părăsit lumea fără să știu mare lucru în afară de război – discuții de război, planuri de război, o familie de război. Dorința mea era să văd cum ar arăta lumea fără război. *Înainte* de a fi început noi să ne omorâm unii pe alții.

Eddie se uită în jur.

— Dar locul ăsta e războiul.

— Pentru tine. Dar ochii tăi sunt diferiți de ai mei, spuse Căpitanul. Eu nu văd ce vezi tu.

Ridică o mână și peisajul acela fumegând se schimbă. Ruinele se topiră, copacii creșteau și se răspândeau, noroiul se transformă în vegetație verde, luxuriantă. Norii întunecați se traseră deoparte ca o cortină, descoperind un cer ca safirul. O ceață ușoară, albă se lăsă peste vârfurile copacilor, și un soare de culoarea piersicii se înălță strălucind la orizont, reflectându-se în oceanul scânteietor care înconjura acum insula. Era o frumusețe pură, neprihănită, neatinsă.

Eddie se uită în sus la fostul lui ofițer de comandă, care avea chipul curat și uniforma dintr-odată călcată.

— Asta, spuse Căpitanul, ridicând brațele, este ceea ce văd eu.

Stătu acolo pentru o clipă, privind.

— Și apropo, nu mai fumez. Asta era tot în ochii tăi. Chicoti. De ce aș fuma în rai?

Începu să se îndepărteze.

— Așteaptă, țipă Eddie. Trebuie să aflu ceva. Moartea mea. La chei. Am salvat-o pe fetița aceea? I-am simțit mânuțele, dar nu-mi mai amintesc...

Căpitanul se întoarce și Eddie își înghiți cuvintele, rușinat pentru simplul fapt că întrebase, dat fiind felul în care murise Căpitanul.

— Vreau doar să știu, asta-i tot, murmură el.

Căpitanul se scarpină după ureche. Se uită cu milă la Eddie.

— Nu-ți pot spune, soldat.

Eddie lăsă capul în jos.

— Dar e cineva care poate.

Îi azvârli casca și plăcuțele.

— Sunt ale tale.

Eddie privi în jos. În interiorul căștii era fotografia mototolită a unei femei care-i făcu inima să bată cu putere din nou. Când ridică privirea, Căpitanul nu mai era.

Luni, 7:30 dimineața

În dimineața de după accident, Dominguez ajunse la atelier mai devreme, nerespectându-și obiceiul de a-și lua un covrig și un suc la micul dejun. Parcul era închis, dar el veni oricum și dădu drumul la apa de la chiuveță. Își băgă mâinile sub jetul de apă, gândindu-se că va spăla niște piese de roți. Apoi închise apa și renunță la idee. Liniștea era de două ori mai adâncă decât cu un minut în urmă.

— Ce se întâmplă?

Willie era în ușa atelierului. Purta o bluză de salopetă verde și blugi largi. Avea un ziar în mână. Titlul spunea „Tragedie la parcul de distracții”.

— N-am putut să dorm, spuse Dominguez.

— Da.

Willie se tolăni pe un scaun de metal.

— Nici eu.

Se învârti jumătate de cerc cu scaunul, uitându-se în gol la hârtie.

— Când crezi că ne vor deschide din nou?

Dominguez ridică din umeri.

— Întreabă-i pe polițiști.

Rămaseră în liniște o vreme, schimbându-și pozițiile ca și cum ar fi făcut cu rândul. Dominguez oftă. Willie căută o gumă de mestecat în buzunarul de la cămașă. Era luni. Era dimineață. Îl așteptau pe bătrân să vină și să înceapă ziua de muncă.

A treia persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.

DINTR-ODATĂ, UN VÂNT PUTERNIC ÎL RIDICĂ PE EDDIE și-l învârti ca pe un ceas de buzunar agățat de un lanț. O explozie de fum îl înghiți, scufundându-i corpul într-un șuvoi de culori. Cerul părea să coboare, până când simți că-i atinge pielea, cuprinzându-l ca o pătură. Apoi se retrase și explodează în culoarea jadului. Apărură stele, milioane de stele, presărate ca un praf de sare pe

firmamentul verzui.

Eddie clipi. Acum se afla pe un munte, pe cel mai uimitor munte, care se înălța la nesfârșit, cu vârfuri înzăpezite, cu stânci ascuțite și prăpăstii purpurii și adânci. Între două creste se afla un lac negru. Luna se reflecta strălucitoare în apele lui.

Eddie văzu la poalele crestei o lumină tremurătoare și colorată care se schimba ritmic, la fiecare câteva secunde. Păși în direcția aceea și-și dădu seama că înota prin zăpadă. Își ridică piciorul și-l scutură cu putere. Fulgii se desprindeau, strălucind cu licăriri aurii. Când îi atingeau, nu erau nici uzi, nici reci.

Unde oi fi acum? se întrebă Eddie. Își mai scutură o dată trupul, strângându-și umerii, pieptul, abdomenul. Mușchii brațelor erau încordați, dar restul trupului era moale, din ce în ce mai slăbit. Cu o mică ezitare, își îndoi genunchiul. Durerea îl săgeta, făcându-l să se încordeze. După ce plecase Căpitanul, sperase ca rana să-i dispară. Însă părea că redevenea în întregime omul care fusese pe pământ, gras, cu toate cicatricile. De ce trebuie ca raiul să te facă să-ți re trăiești decăderea?

Urmări lumina aceea care licărea în josul crestei înguste. Peisajul acesta, atât de simplu și de tăcut, îi tăia răsuflarea, se apropia de ceea ce-și imaginase el despre rai. Pentru o clipă, se întrebă dacă nu cumva se terminase totul, dacă nu cumva Căpitanul se înșelase și nu mai trebuia să întâlnească pe nimeni. Înotă prin zăpadă în jurul unei stânci, până la luminișul de unde venea lumina. Clipi din nou – de data aceasta pentru că i se părea de necrezut ceea ce vedea.

În întinderea aceea de zăpadă, izolată, se afla o clădire sub formă de rulotă cu o fațadă metalică și un acoperiș cilindric. Deasupra era o pancartă pe care scria: „Cantina”.

Un local.

Eddie petrecuse mult timp în asemenea locuri. Toate arătau la fel – banchete cu spătare înalte, tejghele strălucitoare, un șir de ferestre mici pe zidul din față,

care dădeau impresia că clienții se aflau într-un vagon de tren. Acum Eddie putea desluși chipuri prin acele ferestre, oameni care discutau și gesticulau. Urcă scările înzăpezite spre intrarea cu două laturi. Se uită înăuntru.

Un cuplu mai în vârstă stătea în dreapta, mâncând plăcintă; nu-l observară. Alți clienți stăteau pe scaunele turnante de la tejghea sau pe banchete, cu hainele agățate în cuier. Păreau să fie din epoci diferite: Eddie văzu o femeie într-o rochie cu guler înalt, cum se purta în anii '30, și un tânăr pletos cu un semn de pace tatuat pe braț, ca în anii '60. Cei mai mulți dintre clienții obișnuiți păreau să fi fost răniți. Un negru îmbrăcat cu cămașă de lucru nu avea un braț. O adolescentă avea o cicatrice adâncă pe față. Niciunul dintre ei nu ridică privirea atunci când Eddie bătu în geam. Vedea bucătarii cu berete tari și albe, pe tejghea se aflau farfurii cu bucate aburinde așteptând să fie servite – feluri de mâncare cu cele mai suculente culori: sosuri de un roșu puternic, creme de unt gălbui. Își îndreptă privirea spre ultima banchetă din colțul din dreapta, înlemni.

Ceea ce vedea nu putea fi adevărat.

— NU, SE AUZI șoptind.

Se îndepărtă de ușă. Respiră adânc de câteva ori. Inima îi bătea cu putere. Se întoarse din nou ca să se uite, apoi începu să ciocane cu disperare în geamul ferestrei.

— Nu! strigă Eddie. Nu! Nu!

Bătu de era cât pe ce să spargă geamul.

— Nu!

Continuă să țipe așa până când reuși să spună cuvântul pe care nu-l mai pronunțase de zeci de ani de zile. Strigă apoi cuvântul acela – îl strigă atât de tare, încât îl duru gâtul. Dar chipul dinăuntru rămase întors, nepăsător, cu o mână pe masă, cu cealaltă ținând un trabuc, fără să ridice privirea, oricât de mult ar fi strigat Eddie, iar și iar:

— Tată! Tată! Tată!

Astăzi este ziua lui Eddie

În holul întunecos și steril al spitalului V. A., mama lui Eddie desface cutia cu prăjituri și aranjează din nou lumânările pe tort, împărțindu-le, 12 pe o parte, 12 pe cealaltă parte. Ceilalți - tatăl lui Eddie, Joe, Marguerite, Mickey Shea - stau în picioare în jurul ei, privind.

— Are cineva un chibrit? șoptește ea.

Ei se caută prin buzunare. Mickey scoate o cutie de chibrituri din buzunar, scăpând pe jos două țigări desfăcute. Mama lui Eddie aprinde lumânările. Pe hol se aude țiuitul unui lift. Din el iese cineva cu o targă.

— Bine, hai să mergem, spune ea.

Micile flăcări tremură în mișcare. Grupul intră în camera lui Eddie cântând încet: „Mulți ani trăiască! Mulți ani trăiască!”

Soldatul din patul alăturat se trezește și țipă:

— CE NAIBA?

Își dă seama unde se află și se trânteste la loc, rușinat. Cântecul, odată întrerupt, pare prea greu de reluat, și doar vocea mamei lui Eddie, tremurătoare în singurătatea ei, mai poate continua.

— La mulți ani, dragă Eee...ddie. Apoi repede, la mulți ani!

Eddie se sprijină de o pernă. Arsurile îi sunt bandajate. Piciorul îi este înfășurat într-un ghips înalt. Lângă pat se află o pereche de cârje. Se uită la chipurile acestea și îl chinuie dorința de a fugi undeva departe. Joe își drege vocea.

— Ei, ei, arăți destul de bine, spune el. Ceilalți îl aprobă. Bine. Da. Foarte bine.

Mama ta ți-a adus tort, șoptește Marguerite.

Mama lui Eddie înaintează câțiva pași, ca și cum ar fi rândul ei. Îi arată cutia de prăjituri. Eddie bolborosește:

— Mulțumesc, mamă.

Ea se uită în jur.

— Unde putem pune asta?

Mickey se repede la un scaun. Joe eliberează o noptieră. Marguerite mută cârjele lui Eddie. Doar tatăl lui Eddie nu se mișcă de dragul de a se mișca. Se sprijină de un perete,

cu o haină pe braț, uitându-se la piciorul lui Eddie, pus în ghips de la coapsă până la gleznă.

Eddie îi surprinde privirea. Tatăl lui se uită în jos și își trece mâna peste pervazul ferestrei. Eddie își încordează toți mușchii și încearcă, din toate puterile, să-și oprească lacrimile care îl năpădesc.

TOȚI PĂRINȚII LE FAC RĂU copiilor lor. E inevitabil. Tinerii sunt precum sticla curată, se pătează cu fiecă amprentă a celor care o manevrează. Unii părinți trag de această sticlă, alții o crapă, alții distrug copilăriile spărgându-le în bucăți mici, mici și ascuțite, care nu mai pot fi recuperate.

Răul provocat de tatăl lui Eddie a fost, la început, răul neglijării. Când era bebeluș, Eddie era foarte rar luat în brațe de tatăl lui, iar când a mai crescut, era mai degrabă apucat de braț cu nervozitate decât ținut cu dragoste. Mama lui Eddie era cea care dădea dragoste; tatăl lui era acolo pentru disciplină.

Sâmbăta, tatăl lui Eddie îl lua pe chei. Eddie pleca de acasă visând la carusel și la ghemotoacele de vată de zahăr, dar după aproape o oră tatăl lui găsea câte un cunoscut și-i spunea: „Ai grijă și de copilu' meu, te rog?” Până când se întorcea tatăl lui, de obicei după-amiaza târziu, adesea beat, de Eddie avea grijă un acrobat sau un dresor de animale.

Totuși, plimbându-se pe cheiul tinereții lui, Eddie aștepta ore în șir ca taică-su să-i dea atenție, stând cuminte pe șine sau ghemuit, cu pantalonii lui scurți, cocoțat pe un cufăr în atelier. Spunea de multe ori: „Pot să fac și eu ceva! Pot să fac și eu ceva!”, dar singura sarcină care i se încredința era să se târască pe sub roți Ferris, dimineața, înainte de deschiderea parcului, ca să strângă monedele căzute din buzunarele clienților cu o noapte înainte.

Cel puțin patru seri pe săptămână, tatăl lui obișnuia să joace cărți. Pe masă erau bani, sticle, țigări și reguli. Regula lui Eddie era simplă: nu deranja. Odată, încercase

să stea lângă tatăl lui și să se uite la cărțile acestuia, dar bătrânul lăsase jos trabucul și izbucnise ca un tunet, plesnindu-l pe Eddie peste față cu dosul palmei. „Nu-mi mai sufla în ceafă”, îi spusese. Eddie izbucnise în lacrimi, iar maică-sa îl trăsese lângă ea, uitându-se uimită la soțul ei. De atunci, Eddie nu se mai apropiase niciodată atât de mult.

În alte nopți, când jocul de cărți mergea prost și sticlele se goliseră și maică-sa adormise deja, tatăl lui Eddie tuna și fulgera în camera lui Eddie și a lui Joe. Se apleca deasupra jucăriilor lor amărâte și le izbea de perete. Apoi își întindea copiii cu fața în jos pe saltea, își scotea cureaua și îi lovea cu ea peste fund urlând că îi cheltuiau banii pe prostii. Eddie se ruga de maică-sa să se trezească, dar chiar și atunci când ea se trezea tatăl o avertiza „să stea deoparte”. Văzând-o în hol, frământându-și rochia, neajutorată cum era, îl făcea să se simtă și mai groaznic.

Mâinile de pe sticla copilăriei lui Eddie au fost apoi grele, asprite de muncă și roșii de mânie, astfel încât intrase în tinerețe cu ochii oboșiți, vineți și loviți. Acesta a fost cel de-al doilea rău făcut, după neglijare. Răul violenței. Eddie ajunsese să-și poată da seama după greutatea pașilor pe care îi auzea de pe hol venind spre ei cât de rău aveau să o încaseze.

Prin toate astea, cu toate astea, Eddie îl adora în sufletul lui pe taică-su, pentru că fiii își adoră tatăl în ciuda celor mai cumplite fapte. În felul acesta se învață devotamentul. Înainte de a se putea dedica lui Dumnezeu sau unei femei, un băiat se dedică tatălui lui, chiar nebunește, chiar dincolo de orice explicație.

ȘI UNEORI, ca și cum ar fi încercat să întrețină scânteile extrem de plăpânde ale unui foc, tatăl lui Eddie lăsa ca pe chipul lui să apară câte un semn de mândrie, care fisura masca dezinteresului. Pe terenul de baseball de lângă curtea școlii de la numărul 14, tatăl lui stătea în spatele gardului, privindu-l pe Eddie cum joacă. Dacă Eddie arunca mingea în afară, taică-su dădea admirativ din

cap, și când făcea acest lucru Eddie sărea în jurul bazelor de bucurie. Alteori, când Eddie se întorcea după o bătaie pe stradă, tatăl lui observa încheieturile julite și buza crăpată. Îl întreba „Ce-a pățit celălalt?” și Eddie îi spunea că-i dăduse ce meritase. Și acest lucru primea aprobarea tatălui. Când Eddie îi lovise pe cei doi puști care îl necăjeau pe fratele lui – huliganii, cum le spusese maică-sa – Joe se ascunsese în camera lui, de rușine, dar tatăl lui Eddie îi spusese: „Nu-l băga în seamă. Tu ești ăla puternic. Tre’ să ai grijă de fratele tău. Să nu lași pe nimeni să se atingă de el”.

Când Eddie începu gimnaziul, imită programul de vară al tatălui său, se trezea înainte de răsărit și lucra la parc până se întuneca. La început, verifica roțile mai simple, manevrând pârghiile de frână, oprind treptat vagoanele trenului. În anii care urmară, lucra în atelier. Tatăl lui Eddie îl punea la încercare în probleme de reparații. Îi dădea un volan stricat și-i spunea: „Rezolvă-l”. Îi arăta un lanț încurcat și-i spunea: „Rezolvă-l”. Aducea o apărătoare ruginită și niște șmirghel și îi spunea: „Rezolv-o”. De fiecare dată, după îndeplinirea sarcinii, Eddie se ducea la taică-su cu lucrul acela și îi spunea: „S-a rezolvat”.

Seara se adunau în jurul mesei, maică-sa se muncea și asuda, gătind pe lângă cuptor, fratele lui, Joe, vorbea întruna, iar părul și pielea îi miroseau a apă de mare.

Joe devenise un bun înotător și avea o slujbă la piscina Ruby Pier în timpul verii. Joe vorbea de toți oamenii pe care îi vedea acolo, de costumele lor de baie, de banii lor. Tatăl lui Eddie nu era deloc impresionat de toate astea. Odată, Eddie îl auzi vorbind cu maică-sa despre Joe. „Ăsta nu e destul de puternic ca să facă față la altceva decât la apă”, spunea el.

Totuși, Eddie îl invidia pe fratele lui pentru felul cum arăta seara, așa de bronzat și de curat. Ungھیile lui Eddie, ca și ale lui taică-su, erau pline de grăsime, și la masă Eddie încerca să le curețe cu unghia de la degetul cel mare. Odată, îi surprinse privirea lui taică-su observându-l și-l auzi mârâind.

— E dovada că ai muncit din greu azi, îi spuse el și-i arătă degetele lui cu unghiile murdare, înainte de a le înfășura în jurul unui pahar de bere.

Pe atunci - era deja un adolescent lungan - Eddie nu făcea decât să dea din cap. Începuse un fel de joc cu taică-su, un joc cu semne, renunțând la cuvinte și la afecțiunea fizică. Totul se petrecea înăuntru. Trebuia doar să știi regulile jocului, atâta tot. Negarea afecțiunii. Răul făcut.

APOI, ÎNTR-O NOAPTE, încetă și vorbitul. Asta a fost după război, când îi dăduseră drumul din spital și ghipsul îi fusese scos de pe picior și revenise în apartamentul familiei de pe strada Beachwood. Taică-su băuse la barul din apropiere și venise acasă târziu, când Eddie deja adormise pe canapea. Întinericul luptei îl schimbaseră pe Eddie. Stătea mai mult în casă. Abia vorbea, chiar și cu Marguerite. Stătea ore în șir privind pe fereastra bucătăriei, la carusel, frecându-și genunchiul bolnav. Mama lui îi șoptea că „era nevoie de timp”, dar taică-su devenea din ce în ce mai agitat pe zi ce trecea. El nu putea înțelege depresia. Pentru el asta însemna slăbiciune.

— Scoală-te, țipă el, bolborosind cuvintele, și caută-ți de lucru!

Eddie tresări. Taică-su țipa din nou.

— Scoală-te. Și caută-ți de lucru!

Bătrânul se clătina, dar înainta spre Eddie și-l împinse.

— Scoală-te și caută-ți de lucru! Scoală-te și caută-ți de lucru! Scoală-te... Și... CAUTĂ-ȚI DE LUCRU!

Eddie ridică din umeri.

— Scoală-te și caută-ți de lucru! Scoală-te și...

— DESTUL! țipă Eddie, ridicându-se în picioare și neluând în seamă durerea din genunchi.

Se uită lung la chipul lui taică-su, care era la doar câțiva centimetri de el. Simțea mirosul de alcool și de țigări.

Bătrânul aruncă o privire spre genunchiul lui Eddie. Vocea lui scăzu, devenind un mârâit.

— Vezi? Nu... te doare... așa de tare!

Se dădu înapoi ca să-și ia avânt să-l pocnească, dar

Eddie îl apucă de braț la jumătatea mișcării. Bătrânul făcu ochii mari. Era prima oară când Eddie se apăra, prima oară când făcea altceva decât să primească o bătaie de parcă ar fi meritat-o. Taică-su se uită la propriul lui pumn prins în strânsoare, se strâmbă, își umflă nările, scrâșni din dinți și se smuci înapoi, eliberându-și brațul. Se uita la Eddie cu ochii unui om care vede un tren venind spre el.

De atunci nu mai vorbi cu fiul lui.

Asta a fost ultima amprentă lăsată pe sticla lui Eddie. Tăcerea. Bântui ultimii lor ani împreună. Tatăl lui Eddie nu spuse nimic când Eddie se mută la casa lui, când Eddie își începu slujba de taximetrist, când Eddie se însura; tăcea de fiecare dată când Eddie venea să o vadă pe maică-sa. Ea se rugă și plânse și-l imploră pe soțul ei să se răzgândească, să uite, dar tatăl lui Eddie, cu fălcile încheștate, nu-i spunea decât ceea ce spunea și altora care îi puneau aceeași întrebare: „Băiatul a ridicat mâna la mine”. Și cu asta încheia orice discuție.

Toți părinții le fac rău copiilor lor. Aceasta a fost viața lor împreună. Neglijență. Violență. Tăcere. Și acum, undeva dincolo de moarte, Eddie se izbi de un perete de metal și căzu într-un nămete de zăpadă, dărâmat din nou de refuzul unui om după a cărui dragoste, aproape inexplicabil, încă mai tânjea, un om care îl ignora până și în rai. Tatăl lui. Răul făcut.

— NU FI SUPĂRAT, îi spuse o voce de femeie. Nu te poate auzi.

Eddie își ridică privirea. În fața lui, în zăpadă, stătea o femeie în vârstă. Avea fața trasă, cu obrajii supti, cu buzele rujate și părul alb prins strâns la spate, un păr destul de rar, care lăsa să se vadă pe părți pielea roz a capului. Avea ochii albaștri și purta ochelari cu ramă subțire.

Eddie nu-și amintea de ea. Hainele ei nu erau de pe vremea lui, o rochie din mătase și șal subțire, cu un corset brodat cu paiete și o fundă de catifea chiar sub gât. Fusta ei avea o centură cu o imitație de diamant aplicată și pe o parte erau găici și cataramae. Avea o ținută elegantă,

ținând cu amândouă mâinile o umbrelă de soare. Eddie bănuia că fusese bogată.

— N-am fost dintotdeauna bogată, spuse ea, zâmbind ca și cum l-ar fi auzit. Am crescut cam ca tine, la capătul unui oraș, obligată să mă las de școală la 14 ani.

— Am muncit mult. La fel și surorile mele. Toți banii pe care îi câștigam îi dădeam familiei.

Eddie o întrerupse. Nu mai voia o altă poveste.

— De ce nu mă poate auzi tatăl meu? întrebă el.

Ea zâmbi.

— Pentru că spiritul lui - întreg și neatins - face parte din eternitatea mea. Dar el nu e de fapt aici. Tu ești.

Și de ce pentru *tine* tata trebuie să fie în siguranță?

Ea se opri.

— Vino cu mine, spuse apoi.

DINTR-ODATĂ, SE AFLAU la poalele unui munte. Lumina din localul acela era acum doar o sclipire, ca o stea care căzuse într-o prăpastie.

— Frumos, nu-i așa? spuse bătrâna doamnă.

Eddie îi urmări privirea. Chipul ei îi spunea ceva, ca și cum i-ar fi văzut fotografia undeva.

— Dumneavoastră sunteți... a treia mea persoană?

— Da, eu sunt, spuse ea.

Eddie se scarpină în cap. *Cine era femeia asta?* Cel puțin pe Omul Albastru, pe Căpitan știuse unde să-i regăsească în viața lui. De ce o necunoscută? De ce acum? Eddie sperase cândva ca moartea să fie o reuniune cu cei care pleaseră înaintea lui. Fusese la atât de multe înmormântări, lustruindu-și pantofii negri, căutându-și pălăria, stând în picioare într-un cimitir cu aceeași întrebare descurajantă: „*De ce ei au plecat și eu am rămas?*” Mama lui. Fratele lui. Mătușile și unchii lui. Prietenul lui, Noel. Marguerite. „Într-o zi”, spunea preotul, „ne vom regăsi cu toții în împărăția Cerurilor.”

Unde erau ei, dacă acesta era raiul? Eddie se uita cu atenție la femeia în vârstă pe care nu o cunoștea. Se simțea mai singur ca niciodată.

— Aș putea vedea Pământul? șopti el.

Ea clătină din cap în semn că nu.

— Aș putea vorbi cu Dumnezeu?

— Asta o poți face oricând.

El ezită un pic înainte de a mai pune o întrebare.

— Mă pot întoarce?

Ea îl privi cu ochii micșorați.

— Înapoi?

— Da, înapoi, spuse Eddie. La viața mea. La acea ultimă zi. Pot face ceva? Pot promite că voi fi cuminte? Pot promite că voi merge la biserică tot timpul? Ceva?

— De ce? părea amuzată.

— De ce? repetă Eddie.

Lovi zăpada care nu era rece, cu mâna care nu simți nicio umezeală.

— De ce? Pentru că nu înțeleg nimic din locul ăsta.

Pentru că nu mă simt un înger, dacă așa ar trebui să mă simt. Pentru că nu simt că aș fi înțeles totul. Nici măcar nu-mi amintesc de propria mea moarte. Tot ce-mi amintesc sunt mânuțele alea două - fetița aceea pe care încercam să o salvez, înțelegeți? Am tras-o deoparte și probabil că am apucat-o de mânuțe și atunci...

— Ridică din umeri.

— Ai murit? spuse femeia, zâmbind. Ai trecut dincolo? Mai departe? L-ai întâlnit pe Creatorul tău?

— Am murit, spuse el oftând. Și asta e tot ce-mi amintesc. Apoi dumneavoastră, ceilalți, toate astea. N-ar trebui să-ți regăsești liniștea când mori?

— Dar găsești liniștea, spuse femeia, atunci când o cauți în tine.

— Nu, spuse Eddie, scuturând din cap. Nu, nu o găsești.

Se gândi să-i spună despre neliniștea pe care o simțea în fiecare zi de când se întorsese de la război, de coșmaruri, de neputința de a se mai entuziasma de vreun lucru, de momentele în care se ducea pe docuri singur și privea peștii prinși în năvoadele largi de sfoară, stânjenit de faptul că se vedea pe sine în postura acelor ființe alunecoase și neajutorate, prinse și lipsite de speranța de a

scăpa.

Nu-i spusese nimic din toate astea. În schimb observă:

— Nu vă supărați, doamnă, dar eu nici măcar nu vă cunosc.

— Dar eu te cunosc, spusese ea.

El o privi mirat.

— A, da? Cum vine asta?

— Ei bine, spusese ea, vei afla imediat.

APOI SE AȘEZĂ, deși nu era nimic pe care să stea. Se odihnea pe aer și stătea picior peste picior, ca doamnele, ținându-și spatele drept. Fusta ei lungă se răsfrîa elegant în jurul ei. Bătea o briză ușoară și Eddie simți o boare de parfum.

— Cum spuneam, odinioară am fost o fată muncitoare. Aveam o slujbă într-un birt aflat într-un loc care se numea La Căluțul-de-Mare. Era lângă ocean, acolo unde ai crescut și tu. Poate îți mai aduci aminte?

Dădu din cap spre local și Eddie își aminti deodată totul. Bineînțeles. Locul acela. Lua micul dejun acolo de obicei. O magherniță unsuroasă, i se spunea. O dărâmaseră cu mulți ani în urmă.

— Dumneavoastră? spusese Eddie, aproape râzând. Dumneavoastră erați chelneriță la Căluțul-de-Mare?

— Da, spusese ea cu mândrie. Le serveam cafeaua muncitorilor de pe docuri, iar marinarilor plăcinta cu crab și șuncă. Eram o tânără frumoasă pe atunci, aș putea spune. Am refuzat multe propuneri în căsătorie. Surorile mele mă bombăneau. „De ce ești așa de mofturoasă?” spuneau. „Ia-ți un bărbat înainte să fie prea târziu”

Apoi, într-o dimineață, cel mai chipeș gentleman pe care îl văzusem vreodată a intrat pe ușă. Purta un costum cu dungi și o pălărie rotundă și tare. Părul lui negru era tuns scurt și mustața îi acoperea un zâmbet continuu. A dat din cap mulțumind când l-am servit, iar eu am încercat să nu-l privesc prea insistent. Dar când a început să vorbească cu colegul lui, i-am putut auzi râsul greu, puternic. L-am surprins de vreo două ori privind spre mine. Când a plătit,

mi-a spus că îl cheamă Emile și m-a întrebat dacă putea să mă mai vadă. Și am știut, chiar atunci, că surorile mele nu mai aveau de ce să-și facă griji că nu voi lua o decizie.

Iubirea noastră a fost un permanent prilej de bucurie, pentru că Emile era înstărit. M-a dus în locuri în care nu mai fusesem niciodată, mi-a cumpărat haine pe care nici nu le visasem și feluri de mâncare pe care nu le gustasem niciodată în viața mea săracă și amărâtă. Emile făcuse avere destul de repede, investind în oțel și cherestea. Era un mare cheltuitor, îi plăcea riscul – trecea peste orice atunci când voia ceva. Cred că de aceea a fost atras de o fată amărâtă ca mine. I-a detestat pe cei născuți în huzur și s-a bucurat să facă mai degrabă lucruri pe care „oamenii sofisticăți” nu le-ar fi făcut niciodată.

Unul dintre aceste lucruri era să viziteze stațiunile de pe malul mării. Adora parcurile de distracții, mâncarea sărată, țiganii și prezicătorii și ghicitoarele. Și amândoi iubeam marea. Într-o zi, când stăteam pe nisip, cu fluxul alunecând blând spre picioarele noastre, m-a cerut în căsătorie.

Am fost coplesită de bucurie. Am acceptat și am auzit tipetele copiilor care se jucau în apa oceanului. Emile a depășit din nou limitele și a jurat că va construi cât de curând un parc de distracții doar pentru mine, pentru a păstra fericirea acelui moment – ca să rămânem mereu tineri.

Bătrâna doamnă zâmbi.

— Emile s-a ținut de promisiune. Câțiva ani mai târziu, a făcut o afacere cu compania de căi ferate, care căuta o modalitate de a mări numărul de călători în timpul weekendului. Așa au fost construite cele mai multe parcuri de distracții, să știi.

Eddie aprobă din cap. Știa. Cei mai mulți oameni nu știau asta. Credeau că parcurile de distracții erau construite de spiriduși, cu bastoane de acadea. De fapt, erau simple oportunități de afaceri pentru companiile de căi ferate, care le ridicau la capetele de rute, astfel încât navetiștii să aibă un motiv să călătorească și în weekend.

Știi unde lucrez? obișnuia să spună Eddie. *La capătul liniei. Acolo lucrez.*

— Emile, continuă femeia, a construit cel mai minunat loc, un chei masiv, folosind cheresteaua și oțelul pe care le avea deja. Apoi au apărut instalațiile acelea magice – curse și roți și bărci și căi ferate în miniatură. A fost importat și un carusel din Franța și o roată Ferris de la o expoziție internațională din Germania. Erau turnuri și cupole și mii de lumini incandescente, atât de strălucitoare noaptea, încât puteai vedea parcul de pe puntea vaporului de pe ocean.

Emile a angajat sute de muncitori din oraș și circari și muncitori străini. A adus animale și acrobați și clovni. Poarta de la intrare a fost ultimul lucru construit și a fost cu adevărat măreață. Toată lumea spunea asta. Când a fost gata, m-a dus acolo legată la ochi. Când m-a dezlegat, am văzut.

Doamna făcu un pas înapoi, îndepărtându-se puțin de Eddie. Se uită la el uimită, ca și cum ar fi fost dezamăgită.

— Intrarea? spuse ea. Nu-ți amintești? Nu te-ai întrebat niciodată de unde vine numele? Unde lucrei? Unde lucra tatăl tău?

Își atinse încet pieptul cu mâna înmănușată în alb. Apoi se aplecă, de parcă s-ar fi prezentat foarte politicos.

— Eu, spuse, eu sunt Ruby.

Astăzi este ziua lui Eddie

Împlinește 33 de ani. Se trezește brusc, tușind ca să poată respira. Părul lui des, negru este năclăit de sudoare. Clipește des în întuneric, încercând cu disperare să se concentreze asupra brațului său sau a încheieturilor, asupra a orice, ca să se convingă că este aici, în apartamentul de deasupra brutăriei, și nu acolo, în război, în satul acela care arde. Visul acesta. Oare va înceta vreodată?

Este înainte de 4 dimineața. Nu are rost să încerce să mai adoarmă. Așteaptă până când răsuflarea revine la

ritmul normal, apoi se dă jos încet din pat, încercând să nu-și trezească soția. Coboară întâi piciorul drept, din obișnuință, ca să ajute imobilitatea inevitabilă a celui stâng. Eddie începe fiecare dimineață în același fel. Un pas și o șchiopatură.

În baie, se uită la ochii înroșiți și dă cu apă pe față. Întotdeauna e același vis: Eddie rătăcind prin flăcări, în Filipine, în ultima noapte de război. Bordeiele satului sunt înghițite de foc și se aude un zgomot ascuțit și foarte puternic. Ceva nevăzut lovește piciorul lui Eddie și el încearcă să pareze lovitura, dar nu reușește, apoi parează din nou și din nou ratează. Flăcările sunt din ce în ce mai mari, huruie ca un motor, apoi apare Smitty strigându-l pe Eddie, urlând. „Haide! Haide!” Eddie încearcă să vorbească, dar când deschide gura zgomotul acela ascuțit izbucnește din gâtleejul lui. Apoi ceva îi apucă piciorul cu putere, trăgându-l în pământul mocirlos.

Apoi se trezește. Lac de sudoare. Palid. Întotdeauna la fel. Cea mai rea parte nu este însă faptul că nu mai poate dormi. Cea mai urâtă este întunecimea pe care visul o lasă deasupra lui, un filtru cenușiu care înnorează ziua. Până și momentele lui de fericire sunt închise, ca niște bule de aer îndesate într-un strat de gheață.

Se îmbracă în liniște și coboară. Taxiul este parcat lângă colț, în locul obișnuit, iar Eddie șterge umezeala de pe parbriz. Nu vorbește niciodată despre această întunecime cu Marguerite. Ea îl mângâie pe păr și spune „Ce s-a întâmplat?”, iar el îi răspunde „Nimic, sunt doar obosit” și atât. Cum i-ar putea explica tristețea asta, când ea ar trebui să îl facă fericit? Adevărul este că nici el nu și-o poate explica. Tot ce știe este că e ceva în fața lui, ceva care nu-l lasă să înainteze, până când, cu timpul, a renunțat la anumite lucruri, a renunțat să studieze ingineria și a renunțat și la ideea de a călători. S-a așezat în viața lui. Și a rămas acolo.

În noaptea asta, întorcându-se de la muncă, Eddie parchează mașina în colț. Urcă încet scările. Din apartamentul lui aude muzica, un cântec cunoscut.

M-ai făcut să te iubesc,
Eu nu voiam,
Eu nu voiam.

Deschide ușa și vede un tort pe masă și o punguță albă, legată cu o fundă.

— Dragule? strigă Marguerite din dormitor. Tu ești?

Ridică punguța aceea albă. Bomboane cu ciocolată. De pe chei.

— Mulți ani trăiască...

Marguerite apare, cântând cu vocea ei caldă și dulce. Arată minunat, poartă rochia cu imprimeu care îi place lui Eddie, cu părul aranjat și buzele rujate. Eddie simte nevoia să tragă aer în piept, ca și cum nu i s-ar cuveni un asemenea moment. Se luptă cu întunericul din el, spunându-i „Lasă-mă în pace! Lasă-mă să simt ce-ar trebui să simt”. Marguerite termină cântecul și îl sărută pe buze.

— Vrei să ne luptăm pentru bomboane? șoptește ea.

El vrea să o sărute din nou. Cineva bate la ușă.

— Eddie! Ești acolo? Eddie?

Domnul Nathanson, brutarul, care locuiește la parter, în spatele magazinului. E chemat la telefon. Când Eddie deschide ușa, el stă în prag, îmbrăcat într-un capot. Pare îngrijorat.

— Eddie, spune el. Coboară. Ai un telefon. Cred că s-a întâmplat ceva cu tatăl tău.

Eu sunt Ruby.

Dintr-odată totul capătă sens pentru Eddie, înțelege de ce femeia aceea i se părea cunoscută. Văzuse o fotografie, undeva în atelierul de reparații, printre cărțile și documentele vechi lăsate de vechii proprietari ai parcului.

— Intrarea veche... spuse Eddie.

Ea dădu din cap cu satisfacție. Intrarea inițială în Ruby Pier fusese ca o referință, o uriașă arcadă asemănătoare cu un templu istoric francez, cu coloane înalte și o boltă arcuită. Chiar sub boltă, pe sub care treceau toți clienții,

era pictat chipul unei femei frumoase. Această femeie. Ruby.

— Dar a fost distrusă cu mult timp în urmă, spuse Eddie. A fost un mare...

Se opri.

— Incendiu, continuă bătrâna. Da, un mare incendiu. Își lăsa în jos bărbia, cu ochii privind prin lentile, ca și cum ar fi citit ceva în poală.

— Era Ziua Independenței, 4 Iulie - o sărbătoare. Emile iubea sărbătorile. „E bine pentru afacere”, spunea el. Dacă mergea bine de Ziua Independenței, toată vara avea să meargă la fel. Așa că Emile a organizat focuri de artificii. A adus o orchestră. A angajat chiar și câțiva muncitori în plus, în mare parte zilieri, doar pentru weekend. Dar ceva s-a întâmplat în noaptea dinaintea sărbătorii. Era foarte cald, chiar și după apusul soarelui, și câțiva zilieri aleseseră să doarmă afară, în spatele barăcilor. Au făcut un foc într-un butoi de metal ca să-și prăjească mâncarea. Toată noaptea au băut și au petrecut. Muncitorii puseseră mâna pe câteva artificii mai mici. Le-au montat. Bătea vântul. Câteva scânteii au zburat. Pe vremea aceea totul era făcut din lemn și smoală...

Scutură din cap.

— Restul s-a petrecut foarte repede. Focul s-a întins spre promenadă, spre chioșcurile de mâncare și spre cuștile animalelor. Zilierii au fugit. Până să vină cine va să ne anunțe, Ruby Pier era în flăcări. Am văzut de la fereastră o îngrozitoare flacără portocalie. Auzeam nechezatul cailor și huruitul motoarelor de pompat apă ale mașinilor de pompieri. Oamenii ieșiseră cu toții pe stradă. L-am implorat pe Emile să nu se ducă, dar a fost inutil. Bineînțeles că s-a dus. S-a dus spre focul acela îngrozitor, ca să-și salveze anii de muncă, și și-a pierdut cumpătul de furie și de teamă, iar când poarta a luat foc, poarta cu numele și poza mea, și-a pierdut mințile cu totul. Încerca să arunce găleți de apă, când o coloană s-a prăbușit peste el.

Își împreună degetele și le duse la buze.

— Într-o singură noapte, viețile noastre s-au schimbat pentru totdeauna. Iubitor de risc cum era, Emile nu făcuse decât o minimă asigurare pentru chei. A pierdut toată averea. Minunatul lui dar pentru mine era distrus. De disperare, a vândut pământurile acelea arse unui afacerist din Pennsylvania pentru mult mai puțin decât valorau. Afaceristul a păstrat numele, Ruby Pier, și, cu timpul, a redeschis parcul. Dar nu mai era al nostru. Sufletul lui Emile era ruinat, ca și trupul lui.

I-au trebuit trei ani ca să reușească să meargă singur din nou. Ne-am mutat, undeva în afara orașului, într-un apartament micuț, unde ne-am trăit viața modest, eu îngrijindu-mi soțul rănit și nutriend în tăcere o singură dorință.

Se opri.

— Ce dorință? Întrebă Eddie.

— Ca el să nu fi construit niciodată acel loc.

DOAMNA TĂCU. Eddie privi imensul cer de culoarea jadului. Se gândi de câte ori își dorise același lucru, ca acela care construise Ruby Pier să fi făcut altceva cu banii lui.

— Îmi pare rău pentru soțul dumneavoastră, spuse Eddie, în mare parte pentru că nu știa ce altceva să spună.

Doamna zâmbi.

— Îți mulțumesc, dragul meu. Dar noi am mai trăit mulți ani după incendiul acela. Am avut trei copii.

Emile era mai tot timpul bolnav, mai tot timpul în spital. M-a lăsat văduvă pe la 50 de ani. Vezi chipul acesta, ridurile astea?

Își întoarse pe rând obrajii, ca să-i vadă.

— Am muncit pentru fiecare.

Eddie se încruntă.

— Nu înțeleg. Ne-am întâlnit vreodată...? Ați mai venit la chei?

— Nu, spuse ea. N-am mai vrut să văd cheiul niciodată. Copiii mei mergeau acolo și nepoții și strănepoții. Dar eu nu. Imaginea mea despre rai era cât mai departe de ocean

posibil, înapoi în localul acela aglomerat, când viața mea era simplă, când Emile îmi făcea curte.

Eddie își frecă tâmplile. Respirând, expiră abur.

— Dar de ce sunt eu aici? spuse el. Adică, povestea dumneavoastră, incendiul, totul s-a întâmplat înainte ca eu să mă fi născut.

— Și lucrurile care se întâmplă înainte de a ne naște ne influențează, spuse ea. Iar oamenii care au trăit înaintea ta te influențează și ei. În fiecare zi trăim în locuri care n-ar fi existat niciodată dacă n-ar fi fost cei de dinaintea noastră. Locurile unde muncim, acolo unde ne petrecem cel mai mult timp – adesea credem că au început odată cu sosirea noastră. Nu-i adevărat.

Își împreună degetele.

— Dacă n-ar fi fost Emile, n-aș fi avut soț. Dacă n-ar fi fost căsătoria noastră, n-ar fi existat niciun chei. Dacă n-ar fi fost cheiul, tu n-ai fi ajuns să lucrezi acolo.

Eddie se scarpină în cap.

— Deci, dumneavoastră sunteți aici ca să-mi vorbiți despre muncă?

— Nu, dragul meu, răspunse Ruby cu o voce blândă. Eu sunt aici ca să-ți spun cum a murit tatăl tău.

TELEFONUL ERA de la mama lui Eddie. Tatăl lui se prăbușise în după-amiaza aceea, în partea dinspre est a promenadei, lângă Roata Rachetelor pentru juniori. Avea febră foarte mare.

— Eddie, mi-e teamă, spuse maică-sa, cu vocea tremurătoare.

Îi spusese despre o noapte, din săptămâna aceea, când tatăl lui se întorsese în zori, ud până la piele. Avea hainele pline de nisip. Își pierduse un pantof. Eddie ar fi putut paria că mirosea și a băutură.

— Tușea, îi explicase maică-sa. Acum e mai rău. Ar fi trebuit să chemăm un doctor imediat...

Cuvintele i se încurcau.

— S-a dus la lucru în ziua aceea, spuse, așa bolnav cum era, cu centura de unelte și cu ciocanul, – ca întotdeauna –

dar n-a mâncat nimic în seara aia, iar când s-a băgat în pat a început să respire greu și suierat și să transpire foarte tare. A doua zi a fost și mai rău.

Apoi, după-amiază, s-a prăbușit. Doctorul a spus că e pneumonie. Oh, ar fi trebuit să fac ceva. Ar fi trebuit să *fac* ceva...

— Ce puteai să faci? întrebă Eddie.

Era furios că ea lua asta asupra ei. Era vina bețivului de taică-su.

O auzi plângând în telefon.

TATĂL LUI EDDIE obișnuia să spună că petrecuse atâția ani lângă ocean, încât ajunsese să respire apa mării. Acum, departe de ocean, ținut în patul de spital, trupul lui tremura ca un pește aruncat pe uscat. Apărură complicații. O congestie pulmonară. Starea lui trecu dintr-o fază destul de bună, într-una stabilă și apoi într-una gravă. Prietenii nu mai spuneau „O să fie acasă peste o zi”, ci „Cam într-o săptămână e acasă”. În absența tatălui lui, Eddie ajută la chei, lucrând serile, după slujba de taximetrist, ungând șine, verificând frânele, testând pârghiile, chiar reparând în atelier bucățile stricate ale vreunei roți.

Ceea ce făcea de fapt era să păstreze slujba tatălui lui. Proprietarii apreciară efortul lui și îl plătiră la jumătate din cât câștiga tatăl lui. El îi dădu banii maică-sii, care mergea la spital în fiecare zi și dormea acolo în cele mai multe nopți. Eddie și Marguerite îi făceau curățenie acasă și îi luau de mâncare.

Pe vremea când Eddie era adolescent, dacă începea să se plângă sau să se arate plictisit de chei tatăl lui izbucnea:

— Ce? Nu-i destul de bun pentru tine?

Iar mai târziu, când îi sugeră lui Eddie să-și ia o slujbă acolo după ce avea să termine liceul, Eddie începu să râdă, iar taică-su îi spuse din nou:

— Ce? Nu-i destul de bun pentru tine?

Și înainte ca Eddie să plece la război, când plănuia s-o ia de nevastă pe Marguerite și să devină inginer, taică-su îi

spuse:

— Ce? Nu-i destul de bun pentru tine?

Acum, în ciuda tuturor, iată-l aici, pe chei, făcând slujba lui taică-su.

În cele din urmă, într-o noapte, Eddie se duse la spital chemat de urgență de maică-sa. Intră încet în cameră. Tatăl lui, care refuzase ani de zile să-i vorbească, nu mai avea acum putere nici măcar să încerce. Își privi fiul cu pleopele grele. Eddie, după ce se chinui să găsească măcar două vorbe pe care să le spună, făcu singurul lucru care-i veni în minte: își ridică mâinile și-i arătă lui taică-su degetele murdare de grăsimea întărită.

— Nu te obosi prea mult, copile, îi spuneau ceilalți muncitori. Bătrânul tău o să-și revină. Este cel mai puternic tip pe care l-am văzut.

RAREORI PĂRINȚII își lasă copiii să plece, așa că aceștia sunt cei care trebuie să-i părăsească. Merg înainte. Se mută. Momentele definitorii pentru ei - aprobarea mamei, un semn de mândrie al tatălui - sunt acoperite de momente ale propriilor realizări. Nu trece mult și, pe măsură ce apar ridurile și inima slăbește, copiii aceia încep să înțeleagă; propriile lor povești, toate realizările lor stau peste poveștile părinților, pietre peste alte pietre, în albia râului vieții lor.

Când află vestea că tatăl lui murise - „s-a dus”, cum îi spusese o asistentă, ca și cum s-ar fi dus să ia lapte - Eddie simți cel mai pustiu sentiment de furie, o furie care te prinde ca într-o colivie. Ca majoritatea fiilor de muncitor, Eddie își imaginase că tatăl lui avea să moară într-un mod eroic, care să contrazică simplitatea vieții lui. Dar nu era nimic eroic într-un bețiv căzut pe plajă.

A doua zi, se duse în apartamentul părinților lui, în dormitorul lor, deschise toate sertarele, ca și cum ar fi putut găsi ceva din taică-su acolo, undeva. Scotoci printre monede, un ac de cravată, o sticlută de coniac de mere, benzi de cauciuc, facturi de lumină, creioane, o brichetă cu o sirenă desenată pe o parte. Până la urmă, găsi un pachet

de cărți de joc. Îl băgă în buzunar.

ÎNMORMÂNTAREA FU restrânsă și scurtă. În săptămânile care urmară, mama lui Eddie trăi ca în transă. Vorbea cu soțul ei ca și cum ar fi fost acolo. Țipa la el să stingă radioul. Gătea pentru doi. Umfla pernele pe ambele părți ale patului, chiar dacă numai pe o parte dormise cineva.

Într-o noapte, Eddie o văzu aranjând niște vase pe bufet.

— Lasă-mă să te ajut, îi spuse Eddie.

— Nu, nu, îi răspunse maică-sa, o să le așeze taică-tu sus.

Eddie își puse o mână pe umărul ei.

— Mamă, spuse încet, tata s-a dus.

— Unde s-a dus?

A doua zi, Eddie merse la dispecer să spună că nu mai vine la slujbă. Două săptămâni mai târziu, el și Marguerite se mutară în clădirea în care crescuse Eddie - pe strada Beachwood, apartamentul 6B - o clădire cu coridoare strâmte și cu fereastra de la bucătărie dând spre carusel; Eddie acceptă o slujbă care să-i permită să aibă grijă de mama lui, o slujbă pentru care se pregătise vară de vară: mecanic de întreținere la Ruby Pier. Eddie nu spuse niciodată cuiva - nici soției, nici mamei lui, nimănui - dar își blestemase tatăl pentru că murise și îl prinsese în exact viața aceea de care încercase să scape; o viață care, așa cum îl auzise odată râzând pe bătrânul acum mort, nu era de nasul lui.

Astăzi este ziua iui Eddie

Împlinește 37 de ani. I se răcește micul dejun.

— Tu vezi sarea pe undeva? îl întreabă Eddie pe Noel.

Noel, mestecând cu gura plină de cârnați, se strecoară din gheretă, se apleacă deasupra unei mese și apucă o solniță.

— Uite, mormăie. La mulți ani!

Eddie o scutură cu putere.

— Cât de greu poate să fie să ții sarea pe masă?

— Ce? Te-ai făcut director? spune Noel.

Eddie zâmbește. Dimineața este deja foarte călduroasă și grea de umezeală. Asta este rutina lor zilnică: mic dejun, o dată pe săptămână, sâmbăta dimineața, înainte ca parcul să o ia razna. Noel lucrează la o spălătorie chimică. Eddie l-a ajutat să obțină contractul pentru uniforme de întreținere de la Ruby Pier.

— Ce zici de tipu' ăsta fain? spune Noel.

Are o revistă Life deschisă la fotografia unui politician tânăr.

— Cum poate omu' ăsta să candideze ca președinte? E doar un puști!

Eddie zâmbește.

— Are cam vârsta noastră.

— Vorbești serios? spune Noel.

Ridică o sprânceană.

— Am crezut că tre' să fii mai bătrân ca să fii președinte.

— Noi suntem mai bătrâni, mormăie Eddie.

Noel închide revista. Cu vocea scăzută spune:

— Ei, ai auzit ce s-a întâmplat la Brighton?

Eddie dă din cap. Soarbe din cafea. Auzise. Un parc de distracții. O roată cu gondole. Ceva s-a rupt. O mamă și fiul ei au căzut de la 20 de metri și au murit.

— Cunoști pe cineva acolo? întreabă Noel.

Eddie își pune limba între dinți. Din când în când aude asemenea povești, despre vreun accident în cine știe ce parc, și se scutură ca și cum i-ar zbura o viespe pe lângă ureche. Nu trece o zi în care să nu-și facă griji că asta s-ar putea întâmpla și aici, la Ruby Pier, sub supravegherea lui.

— Nu, spune el. Nu știu pe nimeni la Brighton.

Își țintuiește privirea pe fereastră, urmărind un grup mare de oameni care se îndreaptă dinspre stația de tren spre plajă. Au prosoape, umbrele, coșuri de nuiete cu sandviciuri împachetate în hârtie. Unii au chiar și cel mai nou lucru: scaune pliante, făcute din aluminiu ușor.

Un bătrân cu o pălărie cu boruri largi trece fumând un trabuc.

— Ia uite la omul acela, spune Eddie. Îți spun eu, o să scape trabucul pe jos.

— Da? face Noel. Chiar?

— Cade într-o crăpătură, apoi începe să ardă. Îi simți mirosul. Chimicalele alea pe care le pun pe lemn. Începe să scoată fum imediat. Ieri, m-am luat de un puști, care n-avea mai mult de patru ani, voia să pună un trabuc în gură.

Noel se strâmbă.

— Și?

Eddie se întoarce într-o parte.

— Și nimic. Oamenii ar trebui să fie mai atenți, asta-i tot. Noel își îndeasă o furculiță plină de cârnați în gură.

— Da' știu că ești distractiv. Întotdeauna ești așa de vesel de ziua ta?

Eddie nu-i răspunde. Întunecimea aceea veche s-a așezat lângă el. Deja s-a obișnuit cu ea, îi face loc, așa cum îi faci loc cuiva într-un autobuz aglomerat.

Se gândește la ce are de făcut astăzi. Oglinda spartă de la Casa Distracției. Garnituri noi pentru ghidoane. Lipici, își aduce aminte, trebuie să mai comande lipici. Se gândește la sărmanii oameni din Brighton. Se întreabă cine o fi responsabil acolo.

— La ce oră termini azi? întreabă Noel.

Eddie oftează.

— O să fie aglomerat. Vară. Sâmbăta. Știi.

Noel ridică o sprânceană.

— Am putea merge la curse pe la șase.

Eddie se gândește la Marguerite. Întotdeauna se gândește la Marguerite când Noel îi propune să meargă la cursele de cai.

— Hai, doar e ziua ta, spune Noel.

Eddie înfinge o furculiță într-un ou, care e prea rece acum ca să-și mai bată capul cu el.

— Bine, spune el.

A treia lecție

— A FOST CHIAR AȘA DE RĂU PE CHEI? întreabă

bătrâna doamnă.

— Nu a fost alegerea mea, spuse Eddie oftând. Mama avea nevoie de ajutor. Și am dat dintr-una în alta. Anii au trecut, n-am mai plecat niciodată. N-am locuit niciodată în altă parte. Niciodată n-am câștigat prea mulți bani. Știi cum e – te obișnuiești cu ceva, oamenii se bazează pe tine, iar într-o zi te trezești și nu poți deosebi marțea de joi. Faci aceleași lucruri plictisitoare, ești un om al roților de distracții, exact ca...

— Tatăl tău?

Eddie nu spuse nimic.

— A fost dur cu tine, spuse doamna în vârstă.

Eddie își plecă ochii.

— Da, și?

— Poate că și tu ai fost dur cu el?

— Mă îndoiesc. Știi când mi-a vorbit ultima oară?

— Ultima oară a încercat să te lovească.

Eddie îi aruncă o privire.

— Și știi care a fost ultimul lucru pe care mi l-a spus?
„Caută-ți de lucru!” Grozav tată, nu?

Doamna își strânse buzele.

— Te-ai apucat de lucru după asta. Ți-ai revenit.

Eddie simțea cum furia urcă în el.

— Uite ce e, îi aruncă el, nu l-ai cunoscut pe omul ăsta.

— Ai dreptate.

Se ridică.

— Dar știi ceva ce tu nu știi și e timpul să-ți arăt.

RUBY DESENĂ UN cerc în zăpadă cu vârful umbreleței de soare. Când Eddie privi în interiorul cercului, simți că ochii i se desprind din orbite și pornesc singuri la drum, coborând prin spărtura aceea, departe, într-un alt moment din viața lui. Imaginile se limpeziră. Era cu mulți ani în urmă, în fostul lui apartament. Putea să vadă și în față, și în spate, și în sus, și în jos.

Și iată ce văzu:

O văzu pe mama lui stând preocupată la masa din bucătărie. Îl văzu pe Mickey Shea stând în fața ei. Mickey

arăta îngrozitor. Era ud learcă și își tot freca fruntea și nasul cu mâinile. Începu să suspine. Mama lui Eddie îi aduse un pahar cu apă. Îi făcu semn să aștepte, apoi se îndreptă spre dormitor și închise ușa. Își scoase pantofii și capotul. Căuta o fustă și o bluză.

Eddie putea vedea toată camera, dar nu auzea ce spuneau cei doi, era doar un zgomot nedeslușit. Îl văzu pe Mickey, în bucătărie, neuitându-se la paharul de apă, scoțând o sticlă din buzunar și sorbind din ea. Apoi, se ridică încet și se îndreptă spre dormitor. Deschise ușa.

Eddie o văzu pe mama lui, pe jumătate dezbrăcată, întorcându-se cu uimire. Mickey se împleticea. Își trase un capot pe ea. Mickey se apropie. Mâinile ei se ridicară instinctiv ca să-l oprească. Mickey încremeni pentru o clipă, apoi o apucă de mână și o înghesui spre un perete, aplecându-se deasupra ei, ținând-o strâns de încheietură. Ea se zbatu, apoi strigă și-l împinse pe Mickey în timp ce tot încerca să-și strângă capotul. El era mai mare și mai puternic și își îngropa fața nebarbierită sub obrazul ei, lăsând să cadă lacrimi pe gâtul ei. Apoi ușa de la intrare se deschise și tatăl lui Eddie intră, ud din cauza ploii, cu un ciocan atârând agățat de centură. Alergă spre dormitor și-l văzu pe Mickey îmbrățișând-o pe nevastă-sa. Tatăl lui Eddie strigă la el. Ridică ciocanul. Mickey își puse mâinile în jurul capului și se repezi spre ușă, lovindu-l din lateral pe tatăl lui Eddie. Mama lui Eddie plângea, cu pieptul zguduit, cu fața brăzdată de lacrimi. Soțul ei o apucă de umeri. O scutură cu putere. Capotul căzu. Amândoi țipau. Apoi tatăl lui Eddie plecă, zdrobind o lampă cu ciocanul în timp ce ieșea. Se repezi pe scări și fugi în noaptea ploioasă.

— CE-A FOST ASTA? strigă Eddie, nevenindu-i să creadă. Ce naiba a fost ASTA?

Doamna în vârstă nu spunea nimic. Se dădu într-o parte a cerului de zăpadă și mai desenă unul. Eddie încercă să nu se mai uite în jos. Dar nu se putu abține. Alunecă din nou, devenind martor la o altă scenă.

Iată ce văzu: văzu o ploaie torențială la cel mai îndepărtat capăt al cheiului - „capătul din nord”, cum era numit - un podeț îngust care se întindea până departe în ocean. Cerul era de un negru albastrui. Ploaia cădea în rafale. Mickey Shea se împleticea spre marginea podețului. Căzu la pământ, vomitând. Rămase întins acolo o clipă, cu fața spre cerul întunecat, apoi se rostogoli pe o parte, sub grilajul de lemn. Se prăbuși în apă.

Tatăl lui Eddie apăru după câteva momente, alergând agitat, cu ciocanul în mână. Trase de grilaj, cercetând apa. Vântul arunca ploaia în toate părțile. Hainele îi erau ude learcă, iar centura lui de piele pentru unelte era aproape neagră de la umezeală. Văzu ceva în valuri. Se opri, își scoase centura, un pantof, încercă să-l scoată și pe celălalt, renunță, se strecură sub grilaj și sări, plesnind zgomotos, în oceanul agitat.

Mickey se zbătea în vârtejul puternic al apei mării, pe jumătate inconștient, vomitând un lichid galben și vâscos. Tatăl lui Eddie înotă până la el, strigând împotriva vântului. Îl apucă pe Mickey. Mickey se smuci. Tatăl lui Eddie îl apucă din nou. Cerul explodă într-un tunet, în vreme ce ploaia cădea neîntrerupt cu putere. Cei doi se loveau și se zbăteau în mișcarea sălbatică a valurilor.

Mickey tuși puternic când tatăl lui Eddie îl prinse de braț și i-l puse pe după umărul lui. Se scufundă, ieși la suprafață, apoi, încordându-se ca să susțină greutatea corpului lui Mickey, se îndreptă spre mal. Dădea din picioare. Înaintau. Un val îi trase în jos. Apoi înaintară iar. Oceanul se zbătea și se frământa, dar tatăl lui Eddie rămase neclintit cu brațul lui Mickey în jurul umerilor, azvârlind din picioare, clipind des ca să poată vedea.

Prinseră creasta unui val care-i aruncă înainte, spre mal. Mickey mormăia și gâfâia. Tatăl lui Eddie scuipa apa de mare. Părea că totul durează de o veșnicie; ploaia cădea neîncetat, spuma albă le lovea fețele, iar ei, gâfâind zgomotos, dădeau cu putere din mâini. În cele din urmă, un val înalt, rotund, îi ridică și îi aruncă pe nisip, iar tatăl lui Eddie se rostogoli de sub brațele lui Mickey și putu să-l

tragă de mâini, ca să nu fie din nou înghițit de curent. Când valurile se retraseră, îl târî pe Mickey cu un ultim efort, apoi se prăbuși pe mal, cu gura deschisă, înghițind nisip ud.

VEDEREA LUI EDDIE se întoarse în trupul lui. Se simțea epuizat, terminat, ca și cum ar fi fost el însuși prins în ocean. Își simțea capul greu. Părea că nu mai știe nimic din tot ce crezuse că știe despre tatăl lui.

— Ce voia să facă? șopti.

— Să-și salveze prietenul, spuse Ruby.

Eddie se uită la ea cu ochii mari.

— Halal prieten. Dacă aș fi știut ce făcuse, l-aș fi lăsat să se înece.

— Și tatăl tău s-a gândit la asta, spuse doamna în vârstă. Alergase după Mickey ca să-l bată, poate chiar ca să-l ucidă. Dar în cele din urmă, n-a putut. Știa cine era Mickey. Îi cunoștea defectele. Știa că bea. Știa că nu gândea întotdeauna limpede. Dar cu ani în urmă, când tatăl tău căuta de lucru, Mickey a fost cel care l-a trimis la proprietarul cheiului și a pus o vorbă bună pentru el. Și când te-ai născut tu, Mickey a fost cel care le-a împrumutat părinților tăi puținii bani pe care îi avea, ca să poată să hrănească încă o gură. Tatăl tău lua în serios prietenii vechi.

— Stați un pic, doamnă, se repezi Eddie. Ați văzut ce i-a făcut nenorocitul ăla mamei mele?

— Am văzut, spuse cu tristețe doamna. A greșit, dar lucrurile nu sunt întotdeauna ceea ce par. Mickey fusese concediat în după-amiaza aceea. Adormise în timpul turei, prea beat ca să se trezească, iar șefii lui au spus că asta era prea mult. A primit vestea la fel cum primea toate veștile proaste, bând și mai mult, era plin de whisky când a ajuns la mama ta. Cerșea ajutor. Își voia slujba înapoi. Tatăl tău lucra până târziu. Mama ta trebuia să-l ducă pe Mickey la el. Mickey era necioplit, dar nu era rău. În momentul acela era pierdut, iar ceea ce a făcut a fost din disperare și singurătate. A acționat din impuls. Un impuls

rău. Și tatăl tău a acționat din impuls, dar, chiar dacă primul impuls a fost să ucidă, impulsul final a fost să-l salveze pe omul ăla.

— Își împreună mâinile pe mânerul umbreleței.

— Așa s-a îmbolnăvit, bineînțeles. A stat acolo pe plajă ore întregi, ud learcă și extenuat, până a avut putere să se întoarcă acasă. Tatăl tău nu mai era tânăr. Avea deja în jur de 50 de ani.

— 56, spuse Eddie sec.

— 56, repetă doamna. Trupul lui era slăbit, oceanul îl făcuse vulnerabil, pneumonia a pus stăpânire pe el și, cu timpul, a murit.

— Din cauza lui Mickey? întrebă Eddie.

— Din cauza loialității, spuse ea.

— Oamenii nu mor din cauza loialității.

— Nu?

Zâmbi ea.

— Religia? Guvernul? Nu suntem uneori loiali până la moarte acestor lucruri?

Eddie dădu din cap.

— E chiar mai bine, spuse ea, să fim loiali unul altuia.

APOI, CEI DOI rămaseră pe valea aceea plină de zăpadă încă mult timp. Cel puțin lui Eddie i se păru mult. Nu mai putea aprecia cât durau toate astea.

— Ce s-a întâmplat cu Mickey Shea? spuse Eddie.

— A murit singur, câțiva ani mai târziu, spuse doamna. A băut până a ajuns în mormânt. Nu s-a iertat niciodată pentru ce s-a întâmplat.

— Dar tatăl meu, spuse Eddie, frecându-și bărbia. N-a spus niciodată nimic.

— N-a vorbit niciodată de noaptea aceea, nici cu mama ta, nici cu altcineva. Îi era rușine pentru ea, pentru Mickey, pentru el însuși. În spital, n-a mai vorbit deloc. Tăcerea a fost scăparea lui, dar tăcerea este rareori un refugiu. Gândurile tot îl bântuiau. Într-o noapte, răsuflarea i s-a încetinit, ochii nu i s-au mai deschis și n-a mai putut fi trezit. Doctorii au spus că intrase în comă.

Eddie își amintea noaptea aceea. Un alt telefon la dl. Nathanson. O altă bătaie în ușă.

— După asta, mama ta a stat lângă el tot timpul. Zile și nopți. Murmura în sinea ei, încet, ca și cum s-ar fi rugat: „Ar fi trebuit să fac ceva, ar fi trebuit să fac ceva.”

În cele din urmă, într-o noapte, la rugămintea doctorilor, s-a dus acasă să doarmă. Dimineața următoare, foarte devreme, o asistentă l-a găsit pe tatăl tău aplecat pe jumătate peste fereastră.

— Stați, spuse Eddie cu ochii îngustați. Pe fereastră?

Ruby dădu din cap.

— Uneori, tatăl tău se trezea în timpul nopții. Se ridica din pat, străbătea camera și avea destulă forță să deschidă fereastra. A strigat-o pe mama ta cu vocea slabă pe care o avea, v-a strigat și pe tine, și pe fratele tău, Joe. Și l-a strigat și pe Mickey. În acel moment, s-ar fi zis că inima lui scotea afară toată vina și toate regretele. Poate că simțise lumina morții apropiindu-se. Poate că doar știa că erați cu toții undeva, acolo, pe străzile de sub fereastra lui. S-a aplecat peste margine. Noaptea era răcoroasă. Vântul și răcoarea au fost prea mult, în starea lui. A murit înainte de răsărit.

Asistentele care l-au găsit l-au târât înapoi în pat. Le era teamă pentru slujbele lor, așa că n-au suflat o vorbă. Au spus că a murit în somn.

Eddie se dădu înapoi, uimit. Se gândea la ultima imagine. Tatăl lui, puternicul și bătrânul cal de război, încercând să iasă târâș pe fereastră. Unde voia să meargă? La ce se gândea? Ce era mai rău să rămână neexplicată: o viață sau o moarte?

— CUM DE ȘTII TOATE ASTEA? o întrebă Eddie pe Ruby.

Ea oftă.

— Tatăl tău nu avea bani pentru o cameră în care să stea singur. Și nici omul care se afla de cealaltă parte a perdelei.

Făcu o pauză.

— Emile. Soțul meu.

Eddie își ridică privirea. Își dădu capul pe spate, ca și cum tocmai ar fi rezolvat un puzzle.

— Atunci l-ai văzut pe tata.

— Da.

— Și pe mama.

— O auzeam murmurând în nopțile acelea pustii. Nu ne-am vorbit niciodată. Dar după ce tatăl tău a murit, m-am interesat de familia ta. Când am aflat unde lucrase, am simțit o durere cumplită, ca și cum aș fi pierdut pe cineva apropiat mie. Cheiul care îmi purta numele. I-am simțit umbra blestemată și din nou mi-am dorit să nu fi fost niciodată construit. Dorința aceea m-a urmărit și în rai, chiar și când te așteptam pe tine.

Eddie o privi confuz.

— Cantina? spuse ea.

Arătă cu degetul spre luminița din munți.

— E acolo pentru că am vrut să revin la anii tinereții mele, la viața aceea simplă, dar sigură. Și am vrut ca toți cei care au suferit vreodată la Ruby Pier - în orice accident, incendiu, luptă, alunecare sau cădere - să fie în siguranță. Mi-am dorit pentru ei un loc, așa cum voiam și pentru Emile, unde să fie cald și mâncare bună, mi-am dorit leagănul unui loc primitiv, departe de mare.

Ruby rămase nemișcată, ca și Eddie, care nu se putea gândi la altceva decât la moartea tatălui său.

— L-am urât, murmură el.

Doamna în vârstă dădu din cap.

— A fost un iad pentru mine când eram copil. Și chiar mai rău când am crescut mai mare.

Ruby făcu vreo doi pași spre el.

— Edward, spuse ea cu blândețe.

Era prima dată când îi spunea pe nume.

— Învăță asta de la mine. Mânia este o otravă. Te mănâncă pe dinăuntru. Credem că ura este o armă care atacă persoana care ne-a făcut rău. Dar ura este o armă cu două tăișuri. Și răul pe care îl facem, ni-l facem nouă. Iartă, Edward, iartă. Ți amintești iluminarea pe care ai

simțit-o când ai ajuns prima dată în rai?

Eddie își amintea. *De ce nu mă doare?*

— Asta e pentru că nimeni nu se naște cu furia în el. Iar atunci când murim, sufletul nostru este eliberat de ea. Dar acum, aici, ca să poți merge mai departe, trebuie să înțelegi de ce ai simțit tot ce ai simțit și de ce nu mai e nevoie să simți acele lucruri.

Îi luă mâna.

— Trebuie să-ți ierți tatăl.

EDDIE SE GÂNDEA la anii care au urmat morții tatălui său. Cum nu reușise nimic, cum nu fusese nicăieri. Atâta vreme Eddie își imaginase o anumită viață - o viață „care ar fi putut să fie” - care ar fi putut să fie dacă n-ar fi fost moartea tatălui său și căderea mamei sale. De-a lungul anilor, ridicase în slăvi viața aceea imaginară și-l făcuse răspunzător pe tatăl lui pentru toate eșecurile lui: pierderea libertății, pierderea unei cariere, pierderea speranței. Nu se ridicase niciodată deasupra muncii murdare, obositoare pe care tatăl lui i-o lăsase.

— Când a murit, spuse Eddie, a luat o parte din mine cu el, am rămas blocat după aceea.

Ruby clătină din cap.

— Nu tatăl tău este motivul pentru care nu ai plecat niciodată de pe chei.

Eddie se uită în sus.

— Arunci care e?

Ea își netezi fusta. Își potrivi ochelarii. Începu să se îndepărteze.

— Mai sunt încă două persoane pe care trebuie să le întâlnești, spuse ea.

Eddie încercă să spună „Așteaptă”, dar un vânt rece aproape îi smulse vocea din gâtleej. Apoi totul deveni negru.

RUBY DISPĂRUSE. Era din nou în vârful muntelui, în afara localului, stând nemișcat în zăpadă.

Rămase acolo multă vreme, singur în tăcere, până când își dădu seama că doamna în vârstă nu avea să se mai

întoarcă. Apoi se îndreptă spre ușă și o deschise ușor. Se auzeau zgomotele argintăriei și ale vaselor aranjate. Simțea mirosul mâncării proaspăt gătite – pâine și fripturi și sosuri. În jur se aflau spiritele celor care pieriseră pe chei, mâncau, beau și vorbeau.

Eddie se mișca ezitând, știind ce avea de făcut acolo. Se îndreptă spre dreapta, spre bancheta din colț, spre fantoma tatălui său, care fuma un trabuc. Simți un fior. Se gândea la omul acela bătrân atârnat de fereastra spitalului, murind singur în miezul nopții.

— Tată? șopti Eddie.

Tatăl lui nu-l putea auzi. Eddie se apropie.

— Tată, acum știu ce s-a întâmplat.

Simți o durere puternică în piept. Căzu în genunchi lângă banchetă. Tatăl lui era atât de aproape, încât Eddie îi putea vedea perciunii și capătul aprins al trabucului. Văzu liniile adânci de sub ochii lui obosiți, nasul încovoiat, încheieturile osoase și umerii pătrășoși de muncitor. Uitându-se la propriile lui brațe, își dădu seama că trupul lui de pe pământ era mai în vârstă decât tatăl lui. Trăise mai mult decât el în toate sensurile.

— Am fost supărat pe tine, tată. Te-am urât.

Eddie simți că îl podidesc lacrimile. Simți un tremur în piept. Ceva ieșea cu putere din el.

— Mă băteai. Îmi spuneai să tac. Nu am înțeles. Nici acum nu înțeleg. De ce ai făcut-o? De ce?

Răsufla adânc și greu, dureros.

— Nu am știut, da? N-am știut care era viața ta, ce s-a întâmplat. Nu te-am *cunoscut*. Dar ești tatăl meu. Acum o să las să treacă toate astea, bine? Bine? Putem să uităm?

Vocea lui șovăi, până când ajunse stridentă și plângărească, nu și-o mai recunoștea.

— BINE? MĂ AUZI? țipă el. Apoi, mai ușor:

— Mă auzi? Tată?

Se aplecă mai aproape. Vedea mâinile murdare ale tatălui lui. Spuse ultimele cuvinte familiare în șoaptă.

— S-a rezolvat.

Eddie izbi cu pumnul în masă, apoi se prăbuși pe podea.

Când privi în sus, o văzu pe Ruby, tânără și frumoasă. Dădu din cap, deschise ușa și se înălță spre cerul de culoarea jadului.

Joi, 11 dimineața.

Cine să plătească înmormântarea lui Eddie? Nu avea rude. Nu lăsase instrucțiuni. Trupul lui rămase în morga orașului, la fel ca hainele și obiectele lui, cămașa lui de lucru, șosetele și pantofii, șapca de pânză, verigheta, țigările și bețișoarele de curățat pipa, toate așteptând să fie revendicate.

În cele din urmă, domnul Bullock, proprietarul parcului, plăti factura, folosind banii pe care îi economisise din ultimul salariu pe care nu mai avea să i-l plătească lui Eddie. Sicriul fu o cutie de lemn. Biserica fu aleasă datorită locului - cea mai apropiată de chei - pentru că majoritatea celor care aveau să vină la înmormântare trebuiau să se întoarcă la muncă.

Cu câteva minute înainte de slujbă, preotul îi ceru lui Dominguez, care purta o haină sport bleumarin și blugii cei mai buni, să intre în biroul lui.

— Ai putea să-mi spui ce fel de om era decedatul? Îl întrebă pastorul. Înțeleg că ai lucrat cu el.

Dominguez înghiți în sec. Nu se simțea niciodată în largul lui în prezența oamenilor bisericii. Își împreună degetele cu un aer serios, ca și cum s-ar fi gândit la acest lucru, și vorbi încet, căci își imagina că așa trebuie să vorbești în astfel de situații.

— Eddie, spuse el în cele din urmă, și-a iubit foarte mult soția.

Își descleștă degetele, apoi adăugă repede:

— Bineînțeles, eu n-am cunoscut-o.

A patra persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.

EDDIE CLIPI ȘI SE TREZI într-o încăpere mică și rotundă. Munții dispăruseră, la fel și cerul de culoarea

jadului. Un tavan jos de ghips aproape îi atingea capul. Camera era maronie – cât se poate de simplă – nu era nimic în ea, în afară de un scăunel de lemn și o oglindă ovală pe perete.

Eddie păși în fața oglinzii. Oglinda nu-i arăta chipul. Văzu doar imaginea inversă a camerei, care dintr-odată se lărgi incluzând un șir de uși. Eddie se întoarse.

Apoi tuși.

Sunetul îl surprinse, ca și cum ar fi venit de la altcineva. Mai tuși o dată, o tuse puternică, rezonantă, ca și cum lucrurile din pieptul lui trebuiau să se reazeze.

Când a început *asta?* se gândi Eddie. Își atinse pielea, care îmbătrânise de când fusese cu Ruby. Se simțea mai slab acum și mai uscat. Talia, pe care când fusese cu Căpitanul o simțise îngustă ca un furtun de cauciuc, era lăsată și îngroșată de grăsime, consecință a vârstei.

Mai sunt încă două persoane pe care trebuie să le întâlnești, spusese Ruby. Și apoi ce-o să fie? Simțea o durere supărătoare de șale. Piciorul rănit era din ce în ce mai țeapăn. Își dădea seama ce se întâmpla la fiecare etapă a raiului. Putrezea.

SE APROPIE DE UNA DINTRE UȘI și o împinse ca s-o deschidă. Dintr-odată, era afară, în grădina unei case pe care nu o văzuse niciodată, pe un tărâm pe care nu-l recunoștea, în mijlocul unei petreceri care părea a fi o nuntă. Pajiștea era împânzită de oaspeți cu platouri de argint. Într-o parte se afla o arcadă acoperită cu flori roșii și crenguțe de mestecăn, iar în cealaltă parte, lângă Eddie, se afla ușa prin care intrase el. Mireasa, tânără și frumoasă, era în centrul grupului, scoțându-și un ac din părul de culoarea untului. Mirele era un lungan. Purta un smoching de nuntă negru și ținea ridicată o sabie, pe mânerul căreia se afla un inel. Coborî sabia cu inelul spre mireasă, iar oaspeții începură să aclame când mireasa îl luă. Eddie le auzea vocile, dar vorbeau o limbă străină. Germană? Suedeză?

Tuși din nou. Grupul se uită în sus. Toți păreau că

zâmbesc, dar zâmbetul acela îl speria pe Eddie. Se retrase repede spre ușa pe care intrase, închipuindu-și că va reveni în camera aceea rotundă. Însă se trezi în mijlocul altei nunți, în interior de data aceasta, într-o sală foarte mare, unde oamenii păreau spanioli și mireasa purta flori de portocal în păr. Dansa cu fiecare pe rând și fiecare invitat îi înmâna câte un săculeț cu bănuți.

Eddie tuși iar - nu se putea abține - și, când mai mulți invitați se uitară către el, se retrase spre ușă și intră într-o altă scenă de nuntă, undeva în Africa, bănuia Eddie, unde familiile turnau vin în pământ, iar mirii se țineau de mână și săreau peste o mătură. Apoi trecu din nou prin ușa aceea spre o petrecere chinezească, unde se aprindeau artificii în fața celor prezenți care aclamau, apoi din nou prin ușa aceea spre o altă petrecere - franțuzească poate?

— Unde mirii beau amândoi dintr-o cană cu două toarte.

Cât o să mai continue asta? se gândea Eddie. La fiecare petrecere nu era niciun semn despre cum ajunseseră invitații acolo, nu se vedeau mașini, autobuze, nici trăsuri sau cai. Plecarea nu părea să fie o problemă. Invitații se fâțâiau de colo colo, iar Eddie se amesteca printre ei; i se zâmbea, dar nu i se vorbea, la fel ca la cele mai multe nunți la care fusese pe pământ. Îi convenea mai mult așa. Nunțile ofereau, în mintea lui Eddie, mult prea multe momente de stânjeneală, ca atunci când perechile erau rugate să danseze sau să ajute ca mireasa să fie ridicată pe un scaun. I se părea că piciorul lui rănit începea să strălucească în momentele acelea și se simțea ca și cum toți oamenii din încăpere l-ar fi văzut.

Din cauza asta, Eddie evita petrecerile, iar când mergea totuși, stătea adesea în parcare, fumând o țigară, așteptând să treacă timpul. Multă vreme, oricum, nu existaseră nunți la care să meargă. Doar în ultimii ani de viață, când câțiva dintre tinerii muncitori de pe chei crescuseră și se însuraseră, trebuise să scoată din dulap costumul uzat și să-și pună cămașa cu guler care, din cauza gâtului lui gros, îl jena. Pe atunci, oasele piciorului rănit odinioară îl împungeau și se deformau. Artrita îi

invadase genunchiul. Șchiopăta foarte tare și de aceea era scutit de participarea la momentele de dans sau la aprinderea lumânărilor. Era considerat un „om bătrân”, singur, neînsoțit, și nimeni nu se aștepta de la el la mai mult decât să zâmbească atunci când venea fotografatul.

Aici, acum, în hainele lui de muncă, se muta de la o nuntă la alta, de la o petrecere la alta, de la o limbă, un tort și un fel de muzică la o altă limbă, alt tort și alt fel de muzică. Uniformitatea nu îl surprindea pe Eddie. Întotdeauna își imaginase că o nuntă într-un loc nu putea fi cu mult diferită de o nuntă în altă parte.

Ceea ce nu înțelegea era ce legătură aveau toate astea cu *el*.

Împinse încă o dată ușa și se trezi în ceea ce părea a fi un sat italian. Se vedeau viile pe dealuri și fermele pe piatra aceea albicioasă. Mulți bărbați aveau părul des și negru, pieptănat pe spate și umezit, iar femeile aveau ochi negri și trăsături ascuțite. Eddie găsi un loc lângă perete și privi cum mireasa și mirele tăiau un butuc în două cu un ferăstrău cu două mânere. Se auzea muzică – flaute, viori, chitare – și invitații începură tarantela, dansând dezlănțuiți într-un ritm amețitor. Eddie se dădu câțiva pași înapoi. Ochii lui rătăceau spre marginea mulțimii.

O domnișoară de onoare, cu o rochie lungă de culoarea lavandei și o pălărie împletită din paie, se strecurase printre oaspeți cu un coșuleț de migdale glazurate. De departe, părea să aibă cam 20 de ani.

— Per l'amaro e il dolce? spuse ea, oferindu-i bomboane. Per l'amaro e il dolce?... Per l'amaro e il dolce?...

La auzul vocii ei, tot trupul lui Eddie se cutremură, începu să transpire. Ceva îi spunea să fugă, dar altceva îi înțepenise picioarele pe pământ. Ea se apropie. Ochii ei îl priveau de sub borul pălăriei, care era împodobit cu flori de pergament.

— Per l'amaro e il dolce? spuse ea, zâmbind, întinzându-i migdalele. La bine și la rău?

Părul ei negru îi căzu peste un ochi, iar inima lui Eddie fu cât pe ce să explodeze. Buzele lui se mișcară cu greu,

iar sunetul din gâtleejul lui abia urcă, dar se uniră în prima literă a singurului nume care îl făcuse vreodată să se simtă astfel. Căzu în genunchi.

— Marguerite... șopti el.

— La bine și la rău, spuse ea.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Eddie și fratele lui stau în atelierul de reparații.

— *Ăsta, spune Joe cu mândrie, ridicând o freză, este cel mai nou model.*

Joe poartă o haină sport în două culori și pantofi din piele cu alb și negru. Eddie crede că fratele lui arată prea elegant - și elegant înseamnă caraghios - dar Joe este agent de vânzări la o companie de unelte acum, iar Eddie a purtat aceleași haine ani întregi, așa că ce știe el?

— *Da, domnule, spune Joe, și ascultă aici. Merge cu bateria aia.*

Eddie ține bateria între degete, un obiect micuț numit nichel cadmiu. Greu de crezut.

— *Dă-i drumul, spune Joe, întinzându-i freza.*

Eddie apasă pe butonul de pornire. O explozie de zgomot.

— *Fain, nu? ți-pă Joe.*

În dimineața aceea, Joe îi spusese lui Eddie noul lui salariu. Era de trei ori mai mult decât câștiga Eddie. Apoi Joe îl felicitase pe Eddie pentru avansare: șefia departamentul întreținere la Ruby Pier, fostul post al tatălui lui. Eddie ar fi vrut să-i spună: „Dacă e așa grozav, de ce nu-l iei tu, iar eu iau slujba ta?” Dar n-o făcu. Eddie nu apunea niciodată ce simțea.

— *Salutare! E cineva aici?*

Marguerite e la ușă, cu un teanc de bilete portocalii. Privirea lui Eddie se îndreaptă, ca întotdeauna, spre chipul ei, spre pielea ei măslinie, spre ochii ei de culoarea cafelei. Și-a luat o slujbă la un chioșc de bilete în vara asta și poartă uniforma oficială de la Ruby Pier: cămașă albă, vestă roșie, pantaloni negri de călărie, beretă roșie și

numele ei pe un ecuson de sub guler. Vederea ei îl înfurie pe Eddie - mai ales în fața elegantului lui frate.

— Arată-i freza, spune Joe.

Se întoarce spre Marguerite.

— Merge cu baterii.

Eddie îi dă drumul. Marguerite își acoperă urechile.

— Face mai urât decât tine când sforăi.

— Uaaaa-uuu! țipă Joe, râzând. Uaaaau! Ți-a spus-o! Eddie privește în jos rușinat, apoi o vede pe nevastă-sa zâmbind.

— Poți să ieși un pic? spune ea.

Eddie flutură freza.

— Eu muncesc aici.

— Doar o clipă, bine?

Eddie se ridică încet, apoi o urmează afară. Soarele îl izbește.

— LAAA MULȚI AAANI, E-DDIE! țipă la unison un grup de copii.

— Măi, să fie, spune Eddie.

Marguerite strigă:

— Hai, copii, puneți lumânările pe tort!

Copiii se întrec până la un tort cu vanilie de pe o masă pliantă din apropiere. Marguerite se apleacă spre Eddie și șoptește:

— Le-am promis că le vei stinge pe toate treizeci și opt odată.

Eddie pufnește. Își privește soția organizând grupul de copii. Ca întotdeauna cu Marguerite și copiii, se înveselește văzând legătura ei naturală cu aceștia și rămâne uimit de faptul că nu poate avea copii. Un doctor le-a spus că e prea sensibilă. Altul că așteptase prea mult, ar fi trebuit să-l facă până la 25 de ani. Cu timpul, n-au mai avut bani de doctori. Asta era.

De aproape un an, ea vorbea de adopție. Se dusese la bibliotecă. Cumpărase cărți. Eddie spunea că erau prea bătrâni. Ea spunea: „Cine-i prea bătrân pentru un copil?”

Eddie promisese că avea să se gândească.

— În ordine, strigă ea acum de lângă tort. Haide,

domnule Eddie! Stinge-le! Oh, așteaptă, așteaptă...

Scotocește într-o pungă și scoate un aparat de fotografiat, o mașinărie complicată cu plăcuțe și butoane și un bliț rotund.

— Mi l-a împrumutat Charlene. E un Polaroid.

Marguerite îi pregătește pentru poză, Eddie lângă tort, copiii chițăind în jurul lui, admirând cele 38 de flăcărui. Un puști îl înghiontește pe Eddie și spune:

— Să le stingi pe toate, DA?

Eddie privește în jos. Glazura este distrusă, plină de nenumărate amprente mici.

— Așa o să fac, spune Eddie, dar de uitat se uită la soția lui.

EDDIE SE HOLBA la tânăra Marguerite.

— Nu ești tu, spuse el.

Ea lăsa jos coșul cu migdale. Zâmbi trist. În spatele lor se dansa tarantela și soarele apunea după o panglică de nori albi.

— Nu ești tu, spuse din nou Eddie.

Dansatorii țipau, „Iuuu-huuuu!” și zdrăngăneau din tamburine.

Ea îi întinse mâna. Eddie i-o luă repede, instinctiv, ca și cum ar fi prins un obiect în cădere. Degetele lor se atinseră și el simți ceva ce nu mai simțise niciodată, ca și cum carnea ei ar fi crescut în jurul propriilor lui degete, moale și caldă și fragilă. Ea a îngenuncheat lângă el.

— Nu ești tu, spuse el.

— Eu sunt, șopti ea.

Iuuu-hnuu!

— Nu ești tu! Nu ești tu! Nu ești tu! murmură Eddie, cu capul plecat între umeri, și pentru prima dată de când murise începu să plângă.

NUNTA LOR avusese loc în ajunul Crăciunului, la al doilea etaj al unui restaurant chinezesc întunecos numit La Sammy Hong. Proprietarul, Sammy, fusese de acord să-l închirieze în noaptea aceea, gândindu-se că oricum prea

mari afaceri n-avea el să facă atunci. Eddie luă puținii bani care îi rămăseseră din armată și-i cheltui pentru petrecere – pui fript și legume chinezești și porto și cineva care să cânte la acordeon. Scaunele pentru ceremonie fură folosite și la masă, așa că, după ce s-au spus jurămintele, chelnerii îi rugară pe invitați să se ridice ca să ducă scaunele la mese. Acordeonistul stătu pe un taburet. Peste ani, Marguerite glumea spunând că singurul lucru care lipsise de la nunta lor fuseseră cărțile de bingo.

Când masa se termină și fură oferite micile daruri, se ținut un toast final, iar acordeonistul își puse instrumentul în cutie. Eddie și Marguerite plecară pe ușa din față. Ploua ușor, o ploaie rece, dar mireasa și mirele meraseră pe jos până acasă, împreună, ca și cum ar fi stat foarte aproape. Marguerite purta rochia de mireasă pe sub un pulover gros, roz. Eddie purta costumul alb, cu cămașa care îl jena la gât. Se țineau de mână. Se mișcau printre stâlpii cu felinare. Totul în jurul lor părea încremenit.

OAMENII SPUN CĂ „au găsit iubirea”, ca și cum ar fi un obiect ascuns sub o piatră. Dar iubirea ia multe forme, nu e niciodată la fel pentru orice bărbat sau femeie. Ceea ce găsesc oamenii este o anumită iubire. Și Eddie găsisese o anumită iubire cu Marguerite, o iubire recunoscătoare, o iubire profundă, dar liniștită, care știa că, dincolo de toate, era de neînlocuit. Odată ce ea se dusesese, el lăsase zilele să meargă în gol. Inima lui adormi.

Acum, ea era din nou aici, tânără ca în ziua în care se căsătoriseră.

— Vino cu mine, spuse ea.

Eddie încercă să se ridice, dar genunchiul rănit înțepenise. Ea îl ajută să se ridice fără efort.

— Piciorul tău, spuse ea, uitându-se la cicatricea abia vizibilă cu o familiaritate tandră.

Apoi privi în sus și-i mângâie smocurile de păr de lângă urechi.

— E alb, spuse ea, zâmbind.

Eddie nu putea să-și miște limba. Nu putea face mai

nimic în afară de a se holba. Ea era exact așa cum și-o amintea – mai frumoasă, de fapt, pentru că ultimele lui amintiri despre ea o arătau ca pe o femeie mai în vârstă, suferindă. Rămase lângă ea, tăcut, până când ochii ei întunecați se îngustară și buzele ei se țuguiră malițios.

— Eddie, chicoti ea. Așa de repede ai uitat cum arătam?

Eddie înghiți în sec.

— N-am uitat niciodată asta.

Ea îi mângâie ușor chipul, răspândindu-i o senzație de căldură în tot trupul. Arată spre sat și spre invitații care dansau.

— Toate nunțile, spuse ea fericită. Asta a fost alegerea mea. O lume a nunților, în spatele fiecărei uși. Oh, Eddie, nu se schimbă niciodată, când mirele ridică vâlul, când mireasa acceptă inelul, când vezi în ochii lor ce poate fi, e la fel peste tot în lume. Ei cred cu tărie că dragostea lor, căsătoria lor va bate toate recordurile.

Zâmbi.

— Crezi că noi am avut așa ceva?

Eddie nu știu ce să-i răspundă.

— Noi am avut un acordeonist, spuse el.

PLECARĂ DE LA petrecere pe o potecă pietruită. Muzica se pierdea într-un zgomot de fundal. Eddie voia să-i povestească tot ce văzuse, tot ce se întâmplase. Voia să o întrebe despre lucruri mărunte și despre lucruri importante, deopotrivă. Simțea un vârtej în el, o teamă de început și de sfârșit. Nu știa de unde să înceapă.

— Și tu ai trecut prin asta? spuse el în cele din urmă.

— Ai întâlnit cinci oameni?

Ea dădu din cap.

— Alți cinci oameni, spuse el.

Ea dădu din nou din cap.

— Și ei ți-au explicat totul? S-a schimbat ceva?

Ea zâmbi.

— S-a schimbat totul.

Îi atinse bărbia.

— Apoi te-am așteptat.

El se uită în ochii ei. Zâmbetul ei. Se întrebă dacă așteptându-l se simțise ca el.

— Cât de mult știi... despre mine? Vreau să spun, cât de mult știi de când...

Încă îi era greu să o spună.

— De când ai murit.

Ea își scoase pălăria de paie și dădu la o parte șuvițele groase și tinere de păr de pe frunte.

— Ei bine, știu tot ce s-a întâmplat când am fost împreună.

Strânse din buze.

— Și acum știu de ce s-a întâmplat. Își puse mâinile pe piept.

— Și mai știu... Că m-ai iubit foarte mult.

Apoi îi luă mâna, iar el simți acea căldură copleșitoare.

— Nu știu cum ai murit, spuse ea.

Eddie se gândi o clipă.

— Nici eu nu prea știu, spuse el. Era un copil, o fetiță, se plimba pe lângă roata aia, și era în pericol.

Ochii lui Marguerite erau din ce în ce mai mari. Arăta așa de tânără. Era mai greu decât își imaginase, să-i povestească soției lui despre ziua în care murise.

— Acum sunt instalațiile astea noi, înțelegi, instalațiile astea noi, care nu seamănă deloc cu ce aveam noi - acum toată lumea trebuie să meargă cu sute de kilometri pe oră. Oricum, una din instalațiile astea noi aruncă de sus niște banchete, iar hidraulicele trebuie să le oprească, să le aducă jos ușor, dar a fost ceva care a tăiat cablul, bancheta s-a înclinat, încă nu înțeleg, dar bancheta a căzut pentru că le-am spus să o dezlege - adică i-am spus lui Dom, el e un puști care lucrează cu mine acum - n-a fost vina lui - dar i-am spus și apoi am încercat să-l opresc, dar el nu mă putea auzi, iar fetița asta stătea acolo și eu am încercat să ajung la ea. Am încercat să o salvez. I-am simțit mânuțele, dar apoi am...

Se opri. Ea dădu din cap, făcându-i semn că continue. El oftă adânc.

— N-am mai vorbit atât de mult de când am ajuns aici,

spuse el.

Ea aprobă din cap și zâmbi, un zâmbet blând, și văzându-l ochii lui se umplură de lacrimi și un val de tristețe trecu peste el și dintr-odată pur și simplu nimic din toate astea nu mai conta, nu-l mai interesa nimic despre moartea lui sau despre parc sau despre mulțimea la care țipase „înapoi!”. De ce vorbea despre asta? Ce făcea? Era într-adevăr cu ea? Ca o durere ascunsă care se trezește și îți cuprinde inima, sufletul lui era asaltat de emoții vechi, buzele începură să-i tremure și fu înghițit de curentul a tot ce pierduse. Se uita la soția lui, la soția lui moartă, la tânăra lui soție, soția lui dispărută, singura lui soție, și ar fi vrut să nu se mai uite.

— Doamne, Marguerite, șopti el. Îmi pare rău, îmi pare atât de rău. N-o pot spune. N-o pot spune. N-o pot spune.

Își luă capul în mâini și o spuse până la urmă, spuse ceea ce spunem cu toții.

— Mi-a fost așa de dor de tine.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Pista de curse este plină de clienți vara. Femeile poartă pălării de paie, iar bărbații fumează trabucuri. Eddie și Noel pleacă devreme de la lucru, ca să joace numărul cu vârsta pe care o împlinește Eddie, 39, la loteria dublă. Stau pe scăunele joase de lemn. Au la picioare pahare de carton cu bere, pe un covor de bilete rupte.

Mai devreme, Eddie a câștigat prima cursă a zilei. Variase jumătate din câștig pentru a doua cursă și o câștigase și pe aceea – era prima dată când i se întâmpla așa ceva. Asta i-a adus 209 dolari. După ce pierduse de două ori în pariuri mai mici, a pus totul pe un cal în a șasea cursă, pentru că, așa cum se înțelesese cu Noel, cu o logică exuberantă, dacă rămânea fără nimic, pleca acasă la fel cum venise.

— Dar gândește-te, dacă ai să câștigi, spune acum Noel, o să ai bani pentru copil.

Sună clopoțelul. Căii pornesc. Se îngrămădesc înainte pe

pistă, cu șeile lor colorate amestecându-se în mișcările lor săltărețe. Eddie are numărul 8, un cal pe nume Jersey Finch, care nu este o alegere proastă, nu are șanse de 4 la 1, dar ceea ce a spus Noel despre „copil” - cel pe care Eddie și Marguerite vor să-l adopte - îi trezește un sentiment de vinovăție. Ar fi putut folosi banii ăia. De ce făcea asta?

Mulțimea se ridică în picioare. Caii se apropie de linia de sosire. Strigătele se amestecă cu galopul lor. Noel țipă cu disperare. Eddie mototolește biletul. Este mai nervos decât ar vrea. Îl trec fiori. Un cal se desprinde de grup.

Jersey Finch!

Acum Eddie are aproape 800 de dolari.

— Trebuie să sun acasă, spune el.

— Ai să-l strici! spune Noel.

— Ce vrei să spui?

— Dacă spui cuiva, ai să-ți strici norocul.

— Ești nebun.

— Nu fă asta.

— O sun. O va face fericită.

Se îndreaptă schiopătând spre un telefon public și bagă o monedă. Marguerite răspunde. Eddie îi spune veștile. Noel are dreptate. Ea nu pare fericită. Îi spune să vină acasă. El îi spune să nu-i mai spună ce are de făcut.

— O să avem un copil, comentează ea. Nu te mai poți purta așa.

Eddie închide telefonul, simțind o fierbințeală în spatele urechii. Se întoarce la Noel, care mănâncă alune rezemat de balustradă.

— Lasă-mă să ghicesc, spune Noel.

Se îndreaptă spre fereastră și alege un alt cal. Eddie scoate banii din buzunar. O parte din el nu mai vrea, cealaltă parte vrea de două ori mai mult, ca să poată să se întoarcă acasă, să arunce banii pe pat și să-i spună soției sale: „Uite, cumpără ce vrei tu, bine?”

Noel îl privește întinzând biletele prin ferestruică. Ridică din sprâncene.

— Știu, știu, spune Eddie.

Ceea ce nu știe este că Marguerite, neputând să-l sune înapoi, a hotărât să vină la curse și să-l găsească. Îi pare rău că a țipat la el, mai ales de ziua lui, vrea să-și ceară scuze; și mai vrea ca el să înceteze. Știe din alte seri că Noel va insista să rămână până la închidere – așa e Noel. Și cum pista de curse este la doar 10 minute distanță, își ia poșeta și se duce cu mașina lor cumpărată la mâna a doua, un Nash Rambler, spre Parcare de la Ocean. O ia la dreapta, pe strada Lester. Soarele a apus, iar cerul se întuneacă. Cele mai multe mașini vin din direcția opusă. Se apropie de pasarela de pe strada Lester, locul pe unde clienții ajungeau odinioară la pistă, urcau pe scări, peste stradă, apoi coborau pe scări din nou, asta până când proprietarii pistei au plătit orașului pentru un semafor, care a făcut ca pasarela să fie în mare parte părăsită și pustie.

Dar în noaptea asta nu e pustie. Se află acolo doi tineri care nu vor să fie găsiți, doi copii de 17 ani, care cu câteva ore în urmă au fost goniți dintr-un magazin de băuturi după ce furaseră cinci cartușe de țigări și trei sticle de whisky. Acum, după ce au terminat băutura și au fumat multe țigări, se plictisesc și bălăngănesc sticlele goale peste balustrada ruginită.

— Ce zici? Am curaj? spune unul.

— Ai. Spune celălalt.

Primul dă drumul sticlei și amândoi se ascund în spatele balustradei de metal ca să se uite. Sticla e cât pe ce să lovească o mașină și se sparge de pavaj.

— Uaaauuu! țipă al doilea. Ai văzut?

— Acum arunc-o pe a ta, lașule.

Al doilea se ridică în picioare, întinde sticla și alege banda dreaptă a străzii nu prea aglomerate. Bălăngănește sticla înainte și înapoi, încercând să o lase să cadă între mașini, ca și cum ar fi meșteșugul unui artist.

Degetele se desprind. Aproape zâmbește.

7 metri mai jos, Marguerite nici nu se gândește să se uite în sus, nu s-a gândit niciodată că s-ar putea întâmpla ceva pe pasarela aceea, nu se gândește la nimic altceva

decât că trebuie să-l ia pe Eddie de pe pista aia cât încă mai are ceva bani. Se întreabă pe ce parte a tribunelor să-l caute, chiar când sticla de whisky Old Harper se izbește de parbriz și se transformă într-o explozie de bucăți de sticlă zburătoare.

Mașina derapează într-un stâlp de ciment. Trupul ei este turtit ca o păpușă, strivit între portieră, bord și volan; ficatul îi e sfâșiat, brațul zdrobit, și își lovește atât de tare capul, încât nu mai aude niciunul dintre sunetele serii. Nu aude scrâșnetul frânelor mașinilor. Nu aude claxoanele. Nu aude scârțâitul tălpilor de cauciuc fugind peste pasarela străzii Lester și dispărând în noapte.

IUBIREA, ASEMENEA PLOII, poate hrăni de sus, stropind cuplurile și înecându-le în bucurie. Dar uneori, sub căldura furioasă a vieții, dragostea se usucă la suprafață și trebuie să se hrănească din interior, întorcându-se la rădăcinile ei, ca să supraviețuiască.

Accidentul de pe strada Lester a făcut ca Marguerite să ajungă în spital. Fu ținută la pat aproape șase luni. În cele din urmă, ficatul rănit se vindecă, dar cheltuiala și întârzierea îi costă adopția. Copilul pe care îl așteptau fu luat de altcineva. Vina nerostită nu rămase nicio clipă într-un loc, se tot mută de la soție la soț. Marguerite nu vorbi multă vreme. Eddie se îngropa în muncă. Umbra se așează la masa lor, iar ei mâncară cu ea, în sunetele dezolante ale furculițelor și ale farfuriilor. Când vorbeau, spuneau doar lucruri mărunte. Izvorul iubirii lor era ascuns sub rădăcini. Eddie nu mai parie niciodată pe cai. Nu se mai văzu cu Noel, conversația de la micul dejun devenise o corvoadă pentru amândoi.

Un parc de distracții din California introdusese pentru prima dată șinele tubulare de oțel – se îndoiu în unghiuri de neimaginat pentru cele de lemn – și dintr-odată montagne russe-urile, care aproape că fuseseră date uitării, erau din nou la modă. Domnul Bullock, proprietarul parcului, comandase un model cu șine de oțel pentru Ruby Pier, iar Eddie supraveghea construcția. Țipa la meseriași,

verificându-le fiecare mișcare. Nu avea încredere în ceva care mergea atât de repede. Unghiuri de 60 de grade? Era sigur că cineva se va răni. Oricum, asta îi mai distrase atenția.

Scoica cu Praf de Stele fu dăruită. La fel și Roata Fermoar. Și Tunelul Dragostei, pe care copiii îl considerau acum prea demodat. Câțiva ani mai târziu, se construi o roată cu bărci, numită Toboganul Buștean, care, spre surprinderea lui Eddie, se dovedi foarte populară. Oamenii pluteau de-a lungul unor burlane pline de apă, fiind aruncați în cele din urmă într-o piscină foarte mare. Eddie nu putea înțelege de ce oamenilor le plăcea atât de mult să se bălăcească, atâta vreme cât oceanul era la vreo trei sute de metri depărtare. Dar își făcu în continuare munca lui de întreținere, mergând desculț prin apă, asigurându-se că bărcile nu erau deplasate de pe șine.

Cu timpul, soțul și soția începură să-și vorbească din nou, iar într-o noapte Eddie readuse chiar vorba despre adopție. Marguerite își frecă fruntea spunând: „Suntem prea bătrâni acum”.

Eddie îi răspunse: „Cine e prea bătrân pentru un copil?”

Anii trecură. Și cu toate că nu apăru niciun copil, rana li se vindecă încet, încet și se apropiară tot mai mult unul de altul, ca pentru a umple spațiul pe care îl păstrau pentru altcineva. Dimineața, ea îi făcea pâinea prăjită și cafeaua, el o ducea cu mașina la slujba ei de la spălătorie, apoi se întorcea la chei. Uneori, după-amiaza, ea ieșea mai devreme și mergea pe promenadă cu el, urmându-l în tururile lui, urcându-se pe căluții de carusel sau în scoicile pictate cu galben, în vreme ce Eddie îi arăta rotoarele și cablurile și asculta hurele motoarelor.

Într-o seară de iulie, se plimbau pe malul oceanului, mâncând stafide, cu picioarele goale pe nisipul ud. Uitându-se în jur, își dădură seama că erau cei mai în vârstă oameni de pe plajă.

Marguerite spuse ceva despre costumele de baie cu bikini pe care le purtau tinerele fete, ea n-ar fi purtat niciodată așa ceva. Eddie socotea că fetele aveau noroc,

pentru că, dacă ar fi făcut-o, bărbații nu s-ar mai fi uitat la nimeni altcineva. Și chiar dacă pe atunci Marguerite trecuse de 40 de ani și șoldurile ei se rotunjiseră, și o rețea de linii mici se formase în jurul ochilor ei, îi mulțumi lui Eddie cu recunoștință, privindu-i nasul coroiat și maxilarul proeminent. Apele iubirii lor cădeau din nou de undeva, de sus, și-i scăldau ca apa mării care se zbătea la picioarele lor.

TREI ANI MAI TÂRZIU, ea gătea friptură de pui în bucătăria apartamentului lor, pe care îl păstrasera tot timpul, chiar și după ce murise mama lui Eddie, pentru că Marguerite spunea că îi aduce aminte de vremurile copilăriei și îi făcea plăcere să vadă caruselul cel vechi pe fereastră. Dintr-odată, fără să-și dea seama, degetele de la mâna dreaptă se răsfirară și nu le mai putu controla. Se deschideau. Nu le mai putea strânge. Friptura îi alunecă din mână. Căzu în chiuvetă. Brațul începu să o doară. Răsufila din ce în ce mai repede. O clipă rămase uitându-se la mâna ei, cu degetele încleștate care păreau ale altcuiva, cineva care apuca un borcan foarte mare, invizibil.

Apoi totul începu să se învârtă în jurul ei.

— Eddie? Strigă ea, dar până să ajungă el, ea leșinase și se prăbușise pe podea.

ERA VORBA, spuneau, de o tumoare a creierului, și declinul ei avea să însemne, ca al multora, tratamentul care făcea ca boala să pară blândă, smocurile de păr care îi cădeau, diminețile petrecute în compania unor mașini de radiații zgomotoase și serile petrecute vomitând în toaleta spitalului.

În ultimele zile, când cancerul câștigase partida, doctorii nu mai spuneau decât: „Odihniți-vă. Luați-o ușurel”. Când ea punea întrebări, ei clătinau din cap cu înțelegere, ca și cum gestul ăsta ar fi fost un medicament administrat cu pipeta. Ea își dădea seama că era doar un protocol, felul lor de a fi drăguți în timp ce erau neputincioși, iar când unul dintre ei îi sugeră „să se pregătească”, ea ceru să i se

dea drumul din spital. Pretinse asta, mai mult decât ceru.

Eddie o ajută să urce scările și-i agăță haina în cuier în timp ce ea se uita prin apartament. Vru să gătească, dar el o obligă să se așeze, punând niște apă pentru ceai. Cumpărase pulpe de miel cu o zi înainte și în seara aceea se tot bâlbâi în timpul cinei la care invitasese niște prieteni și colegi; aceștia o întâmpinară pe Marguerite, trasă la față, cu exclamații de genul: „Ia te uită cine s-a întors!”, ca și cum s-ar fi aflat la o petrecere de bun venit și nu la una de adio.

Mâncară piure dintr-o farfurie CorningWare și avură prăjiturile cu cacao, unt și nuci la desert, iar când Marguerite termină al doilea pahar de vin, Eddie luă sticla și-i turnă un al treilea.

Peste două zile, se trezi țipând. El o duse cu mașina la spital în tăcerea zorilor. Vorbeau cu propoziții scurte, ce doctor o fi de gardă, pe cine să cheme Eddie. Și deși stătea pe banchetă lângă el, Eddie o simțea în toate lucrurile, în volan, în accelerație, în clipitul ochilor, în tusea cu care își dregea vocea. Fiecare mișcare pe care o făcea era ca pentru a se agăța de ea.

Avea 47 de ani.

— Ai cardul? îl întreabă ea.

— Cardul... spuse el nedumerit.

Ea trase aer adânc în piept și închise ochii, iar vocea îi era mai slabă când reuși să vorbească din nou, ca și cum respirația aceea ar fi costat-o foarte scump.

— De asigurare, horcăi ea.

— Da, da, spuse el repede. Am cardul.

Parcară și Eddie opri motorul. Totul era dintr-odată prea liniștit și prea tăcut. Auzea fiecare sunet, oricât de mic, scârțâitul pe care îl făcea trupul lui pe scaunul de piele, scârțâitul mânerului de la portieră, bătaia vântului, pașii lui pe pavaj, zdrăngănitul cheilor.

Îi deschise portiera și o ajută să iasă. Umerii ei erau chirciți lângă fața lui, ca ai unui copil înghețat. Părul îi venea peste față. Pufni și-și ridică ochii spre cer. Îi făcu semn lui Eddie și-i arătă cu capul, în depărtare, vârful unei

roți de distracție, mare, albă, cu banchete roșii atârând ca niște globuri de pom.

— Se vede și de aici, spuse ea.

— Roata Ferris? spuse el.

Ea își întoarse privirea.

— Acasă.

PENTRU CĂ NU dormise deloc în rai, Eddie credea că nu petrecuse mai mult de câteva ore cu fiecare dintre cei pe care îi întâlnește. Și apoi, fără zi și noapte, fără să doarmă sau să se trezească, fără apusuri și fără flux, fără mese sau programe, de unde să știe?

Cu Marguerite, nu voia decât timp - cât mai mult timp - și avea timp, nopți și zile și iarăși nopți. Intrau pe uși la nunțile acelea asortate și vorbeau despre tot ce voiau. La o ceremonie suedeză, Eddie îi povesti despre fratele lui, Joe, care murise cu 10 ani în urmă din cauza unui atac de cord, la doar o lună după ce își cumpărase o casă nouă în Florida. La o ceremonie rusească, ea îl întrebă dacă păstrase vechiul apartament, iar el îi răspunse că da și ea îi spuse că se bucura. La o ceremonie în aer liber, într-un sat libanez, el îi vorbi despre ce i se întâmplase aici, în rai, iar ea părea că ascultă și știe în același timp. Îi spuse despre Omul Albastru și povestea lui, de ce trebuie să moară unii și alții să trăiască, îi spuse și de Căpitan, și de povestea sacrificiului lui. Când vorbi despre tatăl lui, Marguerite își aminti nopțile pe care el le petrecuse furios pe acesta, închis în tăcerea lui. Eddie îi spuse că rezolvase lucrurile și ea ridică din sprâncene, cu buzele întredeschise, iar pe Eddie îl invada un sentiment vechi de căldură, de care îi fusese dor ani de zile, simplul fapt că își putea face soția fericită.

ÎNTR-O NOAPTE, Eddie îi povesti schimbările de la Ruby Pier, cum fuseseră dărmate vechile roți, cum muzica de fluier de la arcadă fusese înlocuită de un zgomotos rock'n'roll, cum montagne russe-urile aveau acum cabluri spiralate și banchete care atârnavă în jos de

pe șine, cum în roțile „întunecate”, unde odinioară erau panouri cu cowboy decupați și colorați cu vopsea strălucitoare, se aflau acum o mulțime de ecrane video, ca și cum te-ai fi uitat la televizor tot timpul.

Îi spuse toate numele noi. Nu mai erau Scufundătorii sau Gândacii Acrobați. Acum se numeau Crivățul, Mitraliera sau Vortex.

— Sună ciudat, nu? spuse Eddie.

— Sună, spuse ea compătimitor, ca și cum ar fi vara altcuiva.

Eddie își dădu atunci seama că exact asta simțise și el ani de zile.

— Ar fi trebuit să lucrez în altă parte, îi spuse el.

— Îmi pare rău că n-am reușit să plecăm de acolo. Tata. Piciorul meu. Întotdeauna m-am simțit ca un trântor după război.

Observă că o umbră de tristețe trecea pe chipul ei.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea. În războiul ăla?

Nu prea îi vorbise despre asta niciodată. Totul era de la sine înțeles. Pe vremea lui, soldații făceau ce trebuiau să facă și nu vorbeau niciodată despre asta când se întorceau acasă. Se gândi la oamenii pe care îi omorâse. Se gândi la paznici. Se gândi la sângele de pe mâinile lui. Se întreba dacă va fi iertat vreodată.

— M-am pierdut, spuse el.

— Nu, spuse soția lui.

— Ba da, șopti el, iar ea nu mai spuse nimic.

DIN CÂND ÎN CÂND, acolo în rai, cei doi se întindeau unul lângă celălalt. Dar nu dormeau. Pe pământ, spunea Marguerite, atunci când adormi îți visezi uneori raiul și visele acelea ajută la crearea lui. Dar asemenea vise nu își mai aveau rostul aici.

În loc de asta, Eddie o ținea de umeri și își îngropa fața în părul ei, respirând adânc. La un moment dat, o întrebă dacă Dumnezeu știe că el este aici. Ea zâmbi și-i spuse: „Bineînțeles”, chiar și când Eddie recunoscuse că își petrecuse o parte din viață ascunzându-se de Dumnezeu,

iar în restul timpului se tot gândise că nu era băgat în seamă.

Cea de-a patra lecție.

ÎN CELE DIN URMĂ, după ce vorbiră mult, Marguerite îl conduse pe Eddie spre o altă ușă. Se aflau din nou în camera aceea micuță și rotundă. Ea se așeză pe scăunel și își împreună mâinile. Se întoarse spre oglindă și Eddie îi văzu imaginea reflectată. A ei, nu și pe a lui.

— Mireasa așteaptă aici, spuse ea, trecându-și mâinile prin păr, privindu-și imaginea reflectată, dar părând că se uită în altă parte. Acesta e momentul în care trebuie să te gândești ce vei face. Pe cine alegi. Pe cine iubești. Dacă e bine, Eddie, momentul acesta poate fi atât de minunat.

Se întoarse spre el.

— A trebuit să trăiești mulți ani fără iubire, nu-i așa?

Eddie nu răspunse.

— Ai simțit că ți s-a luat ceva, că am plecat prea curând.

El se lăsă încet în jos. Rochia ei de culoarea lavandei era întinsă în fața lui.

— Chiar ai plecat prea repede, spuse el.

— Ai fost supărat pe mine.

— Nu.

Ochii ei se îngustară.

— Ei bine, da.

— A existat un motiv pentru toate, spuse ea.

— Ce motiv? spuse el. Cum poate exista un motiv pentru asta? Ai murit. Aveai 47 de ani. Erai cel mai bun om pe care l-am cunoscut, dar ai murit și ai pierdut totul. Și eu am pierdut totul. Am pierdut-o pe singura femeie pe care am iubit-o vreodată.

Ea îi luă mâinile.

— N-ai pierdut-o. Am fost tot timpul aici. Și tu m-ai iubit oricum.

— Iubirea pierdută este tot iubire, Eddie. Ia doar o altă formă, asta-i tot. Nu-i poți vedea zâmbetul și nu-i poți aduce masa sau nu-i poți ciufuli părul sau nu te poți învârti

cu ea pe ringul de dans. Dar când toate simțurile astea slăbesc, altele se trezesc. Amintirea. Amintirea devine partenerul tău. O hrănești. O ții în brațe. Dansezi cu ea. Viața trebuie să se termine, spuse ea. Iubirea nu.

Eddie se gândi la anii de după înmormântarea soției lui. Era ca și cum ar fi privit peste un gard. Simțea că este vorba de o altă viață acolo, din care el nu avea să facă parte niciodată.

— N-am vrut niciodată pe altcineva, spuse el încet.

— Știu, spuse ea.

— Eram tot îndrăgostit de tine.

— Știu.

Dădu din cap.

— Am simțit.

— Aici? Întrebă el.

— Chiar și aici, zâmbi ea. Iubirea pierdută poate fi foarte puternică.

Se ridică în picioare și deschise ușa, iar Eddie clipi intrând în urma ei. Era o cameră luminată slab, cu scaune pliante și un acordeonist stând pe un scaun într-un colț.

— Am păstrat-o pentru la urmă, spuse ea.

Își deschise brațele. Și pentru prima dată de când era în rai, el făcu primul pas, se îndreptă spre ea, ignorând durerea din picior, ignorând asociațiile urâte pe care le făcuse întotdeauna cu dansul și muzica de la nunți, înțelegând acum că toate erau de fapt din cauza singurătății.

— Tot ce lipsește, șopti Marguerite, punându-și mâna pe umărul lui, sunt cărțile de bingo.

El zâmbi și o luă pe după talie.

— Pot să te întreb ceva? spuse el.

— Da.

— Cum se face că arăți ca în ziua în care ne-am căsătorit?

— Am crezut că așa îți va plăcea.

El stătu pe gânduri o clipă.

— Poți să te schimbi?

— Să mă schimb? Părea amuzată.

— În ce?

— Așa cum erai la sfârșit.

Ea își lăsă brațele în jos.

— Nu arătam prea bine la sfârșit.

Eddie scutură din cap, ca și cum ar fi vrut să spună că nu era adevărat.

— Se poate?

Ea așteptă o clipă, apoi se întoarse în brațele lui. Acordeonistul cântă melodia aceea atât de cunoscută lor. Ea fredona în urechea lui și începură să se miște împreună, încet, în ritmul pe care doi soți îl au al lor și nu-l uită niciodată.

M-ai făcut să te iubesc

Eu nu voiam

Eu nu voiam...

M-ai făcut să te iubesc

Și ai știut-o tot timpul

Și ai știut-o tot timpul...

Când își dădu capul pe spate, el văzu că ea avea din nou 47 de ani, riduri sub ochi, părul mai rar, pielea puțin căzută sub bărbie. Ea zâmbi și zâmbi și el, și ea era, pentru el, la fel de frumoasă ca întotdeauna, iar el închise ochii și spuse pentru prima dată ceea ce simțea din momentul în care o revăzuse: „Nu vreau să merg mai departe. Vreau să rămân aici”.

Când deschise ochii, cu brațele încă îmbrățișându-i forma, ea dispăruse, la fel ca toate celelalte din jur.

Vineri, 3:15 după-amiaza.

Dominguez apăsă pe butonul liftului și ușa se închise scârțâind. O fereastră din interior dădea spre o alta, în exterior. Mașinăria începu să urce smucit, iar el văzu holul dispărând prin sticlă.

— Nu-mi vine să cred că liftul ăsta încă mai merge, spuse Dominguez. Cred că e din secolul trecut.

Omul de lângă el, un avocat, dădu încet din cap, simulând interesul. Își scoase pălăria - era prea puțin aer

și începuse să transpire - și se uită la numerele luminate de pe tabloul de comandă. Asta era a treia întâlnire pe ziua aceea. Încă una și putea să se întoarcă acasă la cină.

— Eddie nu avea prea multe, spuse Dominguez.

— Îm-mmm, spuse omul, ștergându-și fruntea cu o batistă. Atunci n-o să dureze prea mult.

Liftul se opri cu o zguduitură și ușa se deschise huruind, iar ei se îndreptară spre 6B. Pe hol era tot gresia alb cu negru din anii '60 și mirosea a mâncare gătită - cartofi prăjiți cu usturoi. Administratorul le dăduse cheia odată cu termenul-limită. Miercurea viitoare. Locul să fie eliberat pentru un nou chiriaș.

— Uau... spuse Dominguez, în timp ce deschidea ușa și intra în bucătărie. Destul de curat pentru un bătrân.

Chiuveta era curată. Rafturile erau șterse. Dumnezeu știe cum, dar acasă la *el* nu era niciodată atât de curat.

— Acte financiare? întrebă bărbatul. Extrase de cont? Bijuterii?

Dominguez se gândi cum ar fi fost să-l vadă pe Eddie purtând bijuterii și aproape îl pufni râsul. Își dădu seama cât de mult îi lipsea bătrânul, cât de ciudat era fără el la chei, tipând comenzile, supraveghind totul ca un vultur. Nu-i goliseră vestiarul. Nimeni nu avusese puterea să o facă. Îi lăsară lucrurile la atelier, acolo unde erau, ca și cum ar fi trebuit să se întoarcă a doua zi.

— Nu știi, v-ați uitat prin dormitor?

— În dulap?

— Da. Știți, n-am mai fost aici decât o singură dată. Nu-l cunoșteam pe Eddie decât de la muncă.

Dominguez se aplecă peste masă ca să se uite pe fereastră bucătăriei. Văzu vechiul carusel. Se uită la ceas. *Apropo de muncă*, își spuse el.

Avocatul deschise sertarul de sus al dulapului din dormitor. Dădu la o parte perechile de șosete, frumos împachetate, una într-alfa, apoi lenjeria, chiloții albi aranjați după culoarea elasticului. Dedesubt, se afla o cutie cu margini de piele, un lucru care părea de valoare, îl deschise, sperând să găsească ceva. Se încruntă. Nimic

important. Niciun bilet de bancă. Nicio poliță de asigurare. Doar o cravată neagră, un meniu de restaurant chinezesc, un pachet de cărți vechi, o scrisoare cu o medalie de război și o fotografie ștearsă a unui bărbat lângă un tort, înconjurat de copii.

— Hei, strigă Dominguez din camera cealaltă, de asta aveți nevoie?

Apăru cu un teanc de plicuri luate din sertarul de la bucătărie, unele de la o bancă din oraș, unele de la Administrația Veteranilor. Avocatul le răsfoi, fără să privească în sus, și apoi spuse: „Merge”. Trase deoparte un extras de cont și făcu în minte calculul banilor rămași. Apoi, cum i se întâmpla adesea în astfel de vizite, se felicită în sinea lui pentru colecția de acțiuni și economii și pentru fondul personal de pensie. Era cu siguranță mai bine decât să sfârșești ca amărâtul ăsta, în urma căruia nu se vedea decât o bucătărie curată.

Cea de-a cincea persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.

ALB, TOTUL ERA DOAR ALB ACUM. Nici urmă de pământ, de cer sau de orizont între cele două. Doar un alb curat și tăcut, la fel de tăcut ca cea mai profundă avalanșă de zăpadă, în cel mai tăcut moment al zorilor.

Eddie nu vedea decât alb. Nu se auzea decât respirația lui greoaie, urmată de ecoul acelei respirații. Trase adânc aer în piept și auzi cum cineva trage aer în piept și mai puternic. Expiră și auzi cum acela expiră, la rândul lui.

Eddie își micșoră ochii. Tăcerea e groaznică atunci când știi că nu va fi spartă, iar Eddie știa. Soția lui dispăruse. O voia cu disperare, câteva minute în plus, o jumătate de minut, doar cinci secunde, dar nu avea cum să ajungă la ea sau să o strige sau să-i facă semn cu mâna sau să se uite măcar la imaginea ei. Se simțea de parcă ar fi căzut rostogolindu-se pe niște scări și acum se afla prăbușit la capătul acestora. Sufletul lui era pustiu. Niciun impuls. Atârna șchiop și fără viață în gol, ca și cum ar fi fost

atârnat într-un cuier, ca și cum nu-i mai curge nimic prin vene. Se prea poate să fi atârnat acolo o zi întreagă sau o lună întreagă. Sau un secol.

Se mișcă doar când auzi un zgomot mic, dar obsedant, și deschise cu greutate pleoapele. Fusese deja în patru colțuri ale raiului, întâlnise patru oameni și, pentru că fiecare crease un mister în jurul prezentării, simțea că de data asta avea să fie ceva cu totul diferit.

Zgomotul acela tremurând apăru din nou, de data asta mai puternic, iar Eddie, dintr-un vechi instinct de apărare, își încleșta pumnii, dându-și seama că strângea cu mâna dreaptă un baston. Brațele îi erau acoperite de pete roșii. Ungھیile erau mici și îngălbenite. Pe picioare avea bube roșiatice – zona zoster – pe care le făcuse în ultimele săptămâni de pe pământ. Arăta ca și cum ar fi fost în descompunere. În ordine pământescă, trupul lui era aproape de final.

Acum se auzi din nou sunetul acela, o rostogolire de țipete ascuțite și de murmure. În timpul vieții, Eddie auzise acest sunet în coșmarurile lui și amintirea îl cutremură: satul, focul, Smitty și zgomotul ăsta, murmurul acesta schelălăit pe care, în cele din urmă, îl scoase el însuși încercând să vorbească.

Își încleșta dinții, ca și cum l-ar fi putut opri astfel, dar continuă, ca o alarmă declanșată, până când Eddie țipă în albul acela înăbușitor: „Ce este? Ce vrei?”

Odată ce spuse asta, sunetul se pierdu în fundal, lăsând să se audă mai bine un alt zgomot, un clipocit ușor, continuu – sunetul unui râu care curge – și albul acela se strânse într-o pată de soare reflectată de apele tremurătoare. Eddie simți pământul revenindu-i sub picioare. Atinse cu bastonul ceva solid. Se afla sus, pe un mal, unde briza îi mângâia chipul, iar ceața îi umezea pielea. Se uită în jos și văzu, în râu, de unde veneau scâncetele acelea obsedante și se liniști dintr-odată, ca cineva care descoperă, strângând bâta de base-ball în mână, că nu e niciun intrus în casă. Sunetul, țipetele, fluierăturile, scârțâiala aia erau nici mai mult, nici mai

puțin decât o hărmălaie de voci de copii, mii de copii jucându-se, stropindu-se cu apă în râu, țișând și râzând.

Oare asta am visat tot timpul? se gândi el. *Tot timpul ăsta? De ce?* Se uită cu atenție la trupurile acelea mici, unele săreau, altele se bălăceau, alții cărau găleți de apă, în vreme ce alții se rostogoleau prin iarba înaltă. Observă că era un calm în toate astea, fără înghionteala obișnuită în jocurile de copii. Nu era niciun adult. Nici măcar adolescenți. Toți erau copii mici, cu pielea de culoarea lemnului închis, părând că se supraveghează unii pe alții.

Apoi privirea lui Eddie fu atrasă de un bolovan alb. O fetiță slăbuță stătea pe el, la o parte de ceilalți, privindu-l. Îi făcu semn cu amândouă mânuțele, chemându-l spre ea. El ezită. Ea zâmbi. Îi făcu din nou cu mâna, apoi dădu din cap, ca și cum i-ar fi spus: *Da, tu.*

Eddie își lăsă în jos bastonul ca să poată coborî râpa. Alunecă, simți durerea pulsând în genunchiul bolnav și picioarele gata să-l lase. Dar înainte de a cădea la pământ, simți o rafală de vânt în spate și fu împins înainte, îndreptându-se pe picioare, și în cele din urmă ajunsese, stând în fața fetei ca și cum ar fi fost acolo tot timpul.

Astăzi este ziua lui Eddie

Împlinește 51 de ani. Este prima aniversare fără Marguerite. Își face Sanka într-un pahar de carton și mănâncă două felii de pâine prăjită cu margarină. În anii de după accidentul soției sale, Eddie a refuzat orice petrecere de ziua lui, spunând: „De ce trebuie să mi se aducă aminte de ziua aia?” Marguerite era cea care insista. Ea făcea tortul. Ea invita prietenii. Întotdeauna cumpăra o pungă de bomboane cu ciocolată pe care o lega cu o fundă. „Nu poți renunța la ziua ta”, spunea ea.

Acum, că ea nu mai e, Eddie încearcă. La muncă, se cațără pe cocoașa unui montagne russe, singur acolo sus, ca un alpinist. Noaptea, acasă, se uită la televizor. Se culcă devreme. Niciun tort. Niciun invitat. Nu e niciodată greu să respecti rutina, dacă te simți parte din ea, iar paloarea

abandonului devine culoarea zilelor lui Eddie.

Împlinește 60 de ani, e miercuri. Se duce la atelier devreme. Deschide o pungă maro cu prânzul și mușcă o bucată de salam de Bologna dintr-un sandvici. O agață într-un cuier, apoi lasă undița în jos pe copca pentru pește. O privește plutind, în cele din urmă, ea dispare, înghițită de mare.

Împlinește 68 de ani, e sâmbătă. Împrăstie pastilele pe tejghea. Sună telefonul. Joe, fratele lui, sună din Florida. Joe îi urează la mulți ani. Joe îi vorbește de nepoțelul lui.

Joe vorbește de casa lui. Eddie spune „îhî” de cel puțin 50 de ori.

Împlinește 75 de ani, e luni. Își pune ochelarii și verifică rapoartele de întreținere. Observă că cineva nu a făcut un schimb în noaptea trecută și că la Aventura Viermelui Stfuiggty Wiggly nu au fost verificate frânele. Oftează, ia un placaj de pe perete cu inscripția - ROATA ESTE TEMPORAR ÎNCHISĂ PENTRU VERIFICĂRI - apoi îl duce de-a lungul promenadei la intrarea în Viermele Wiggly, unde verifică el însuși panoul de frâne.

Împlinește 82 de ani, e marți. Un taxi se oprește la intrarea în parc. El se așază pe scaunul din față, trăgându-și bastonul după el.

— Cei mai mulți preferă să stea în spate, spune șoferul.

— Vă deranjează? întreabă Eddie. Șoferul dă din cap că nu.

— Noo, nu-i nimic.

Eddie privește drept înainte. Nu spune că așa se simte ca și cum ar conduce el însuși și că n-a mai condus de când i-au anulat permisul de conducere, acum doi ani.

Taxiul îl duce la cimitir. Vizitează mormântul mamei lui și mormântul fratelui lui și stă doar câteva clipe în dreptul mormântului tatălui lui. Ca de obicei, o lasă pe soția lui la urmă. Se apleacă pe baston și se uită la piatra de mormânt și se gândește la o mulțime de lucruri. La bomboanele de ciocolată. Se gândește la bomboanele de ciocolată. Se gândește că acum i-ar cădea dinții dacă ar mânca așa ceva, dar ar face-o oricum, dacă ar putea să le mănânce

împreună cu ea.

Ultima lecție.

FETIȚA PĂREA SĂ FIE ASIATICĂ, de vreo cinci-șase ani, cu un ten de culoarea scortîșoarei, părul de culoarea prunei, un năsuc turtit, buze plinuțe care îi încadrau ghiduș dințișorii cu strungăreață și cei mai frumoși ochi, cu o scânteie albă în mijlocul irisului negru ca pielea de focă. Ea zâmbi, bătând cu bucurie din palme, până când Eddie ajunse la un pas de ea, iar ea putu să se prezinte.

— Tala, spuse ea, rostindu-și numele cu mânuțele pe piept.

— Tala, repetă Eddie.

Ea zâmbi ca și cum tocmai ar fi început un joc. Arătă spre bluza ei brodată, care-i atârna pe umeri, udă de la apa râului.

— *Baro*, spuse ea.

— Baro.

Ea atinse pânza roșie înfășurată în jurul soldurilor și picioarelor ei.

— *Saya*.

S— aya.

Apoi veni rîndul papucilor ca niște saboți - *bakya*, apoi cochiliile de scoici strălucitoare de la picioarele ei - *capiz*, apoi rogojina împletită de bambus - *banig*, care se afla întinsă în fața ei. Îi făcu semn lui Eddie să se așeze pe rogojină și se așeză și ea, cu picioarele strânse dedesubt.

Niciunul dintre ceilalți copii nu părea să-l fi observat. Se stropeau și se rostogoleau și culegeau pietricele din albia râului. Eddie privi cum un băiețel freca pielea altuia cu o piatră, pe spate, sub brațe.

— Spălat, spuse fetița. Cum făceau *inas* ale noastre.

— Inas? Spuse Eddie.

— Ea se uită cu atenție la chipul lui Eddie.

— Mămicile, spuse.

Eddie auzise mulți copii în viața lui, dar în vocea acestuia nu era nimic din acea ezitare pe care o au de

obicei copiii în fața celor mari. Se întreba dacă fetița aceea și ceilalți copii își aleseseră malul râului ca rai, sau dacă, dat fiind că nu își puteau aduce aminte prea multe, peisajul acesta liniștit le fusese ales.

Ea arătă cu degetul spre buzunarul de la cămașa lui Eddie. El se uită în jos. Bețișoarele de curățat pipa.

— Astea? spuse el.

Le scoase și le răsuci împletindu-le, așa cum făcea în timpul vieții pe chei. Ea se ridică în genunchi, ca să vadă cum se face. Mâinile lui tremurau.

— Vezi? Este un... spuse el răsucind un ultim bețișor... câine.

Ea îl luă zâmbind - un zâmbet pe care Eddie îl văzuse de mii de ori.

— Îți place? spuse el.

— Tu mă arzi, spuse ea.

EDDIE ÎȘI SIMȚI maxilarul încleștându-se.

— Ce-ai spus?

— Tu mă arzi. Tu mă faci foc.

Vocea ei era seacă, vocea unui copil care recită o lecție.

— Ina mea spune aștept înăuntru, în *nipa*. Ina mea spune să ascund.

Cu voce scăzută, Eddie vorbi rar, cu grijă.

— De ce... te ascundeai, fetițo?

Ea arătă cu degetul spre câinele din bețișoare, apoi îl scufundă în apă.

— *Sundalong*, spuse ea.

— Sundalong?

Ea se uită în sus.

— Soldat.

Eddie simți cuvântul ca un cuțit înfipt în inimă. Frânturi de imagini i se derulau prin memorie. Soldați. Explozii. Morton. Smitty. Căpitanul. Aruncătoarele de flăcări.

— Tala... topti el.

— Tala, spuse ea, zâmbind la auzul propriului ei nume.

— De ce ești aici, în rai?

Ea lăsă în jos animăluțul.

— Tu mă arzi. Tu mă faci foc.

Eddie simți o durere în spatele ochilor. Capul începu să i se învârtă. Respira din ce în ce mai repede.

— Tu ai fost acolo, în Filipine... umbra... în coliba aia.

— *Nipa*. Ina spune că e sigur acolo. Aștept pe ea. Sigur. Apoi zgomot mare. Foc mare. Tu mă arzi.

Ridică din umerii înguști.

— Nu sigur.

Eddie înghiți în sec. Mâinile îi tremurau. Se uită în ochii ei negri, adânci și încercă să zâmbească, de parcă asta ar fi fost un medicament de care fetița avea nevoie. Zâmbi și ea, dar zâmbetul ei îl făcu să se prăbușească, își îngropă fața în palme. Umerii și plămânii îi cedară, întunecimea care îl umbrise atâta amar de vreme se ridica în sfârșit la suprafață, era reală, în carne și oase, acest copil, acest copil minunat, el o ucisese, îi dăduse foc, coșmarurile pe care le avusese le merita cu prisosință. *Văzuse ceva! Umbra aceea printre flăcări! Ucisă de mâna lui! De mâna lui înflăcărată!* Un val de lacrimi îi înmuia degetele și sufletul lui părea să se frângă.

Apoi începu să plângă, și vocea lui se transformă într-un urlet cum nu mai auzise vreodată, un urlet care venea din străfundul ființei lui, un urlet care cutremură apa râului și aburul alb al raiului. Cu trupul zguduit de convulsii, dând din cap cu disperare, până când urletul se stinse într-un murmur de rugăciuni, cu fiecare vorbă rostită pe nerăsuflăte, ca o confesiune:

— Te-am omorât, TE-AM OMORÂT, apoi șoptit, iartă-mă, apoi IARTĂ-MĂ, DOAMNE... Și în sfârșit: Ce-am făcut... CE-AM FĂCUT?...

Plânse și plânse, până când hohotele de plâns se transformară într-un tremur. Apoi se cutremură în tăcere, legănându-se înainte și înapoi. Stătea în genunchi pe rogojină, în fața fetiței cu părul negru, care se juca cu animăluțul ei din bețișoare de curățat pipa pe malul râului care continua să curgă.

La un moment dat, când suferința lui se mai domoli, Eddie simți cum cineva îl bate pe umăr. Privi în sus și o

văzu pe Tala cu o piatră în mână.

— Tu mă speli, spuse ea.

Intră în apă și se întoarse spre Eddie. Apoi își scoase sarafanul brodat peste cap.

El se dădu înapoi îngrozit. Pielea ei era cumplit de arsă. Soldurile și umerii ei micuți erau negri și scorojiți și plini de bășici. Când se întoarse spre el, chipul acela frumos și inocent era acoperit de cicatrice grotești. Buzele ei erau deformate. Doar un ochi era deschis. Pe cap avea smocuri de păr arse, iar pielea capului îi era acoperită pe alocuri de o coajă tare și pătată.

— Tu mă speli, spuse ea din nou, întinzându-i piatra.

Eddie se târî în râu. Luă piatra. Degetele îi tremurau.

— Nu știu cum... murmură el, de-abia auzit. Nu am avut niciodată copii...

Ea ridică mâna scorojită și Eddie o apucă cu blândețe și începu să frece încet piatra de brațul ei, până când cicatricile începură să dispară. Frecă mai tare, cicatricile se desfăceau și cădeau. Își înteti eforturile până când pielea arsă căzu, lăsând în loc pielea sănătoasă. Apoi, cu cealaltă față a pietrei, o frecă pe spatele scheletic și pe umerii micuți și pe ceafă și apoi obrajii și fruntea și pielea de după urechi.

Ea se lăsă pe spate spre el, odihnindu-și capul pe pieptul lui, cu ochii închiși, ca și cum ar fi dormit. El curăță cu blândețe în jurul pleoapelor. La fel și buzele arse, și bubele uscate de pe cap, până când părul de culoarea prunei începu să crească de la rădăcină și chipul pe care îl văzuse la început se afla în fața lui din nou.

Când deschise ochii, micile scânteii din ochii ei străluciră.

— Eu cinci, șopti ea.

Eddie lăsă jos piatra și se cutremură, respirând greu, sacadat.

— Cinci... Ohhhh... Ai cinci ani?...

Ea dădu din cap că nu. Ridică cinci degete. Apoi le împinse în pieptul lui Eddie, ca și cum ar fi vrut să spună, cinci-ul tău. *A cincea ta persoană.*

Bătea un vânticel călduț. Pe chipul lui Eddie se rostogoli o lacrimă. Tala o privea așa cum un copil studiază un gândac în iarbă. Apoi vorbi din nou, umplând spațiul dintre ei.

— De ce trist? spuse ea.

— De ce sunt trist? șopti el. Aici?

Ea arătă în jos.

— Acolo.

Eddie oftă, un oftat greoi, ca și cum pieptul lui ar fi fost pustiu. Toate barierele căzuseră; nu mai era o discuție între un copil și un om mare. Spuse ceea ce spusese întotdeauna, lui Marguerite, lui Ruby, Căpitanului, Omului Albastru și mai mult decât oricui, lui însuși.

— Eram trist pentru că n-am făcut nimic cu viața mea. Am fost un nimeni. N-am realizat nimic. Eram pierdut. Mă simțeam de parcă n-ar fi trebuit să fiu acolo.

Tala scoase câinele din bețișoare de curățat pipa din apă.

— Trebuit să fii acolo, spuse ea.

— Unde? La Ruby Pier?

Ea dădu din cap că da.

— Să repar roți? Asta a fost existența mea? Trase aer adânc în piept.

— De ce?

Ea își înclină capul, ca și cum ar fi fost evident de ce.

— Copii, spuse ea. Ai grijă de ei. Tu faci bine la mine.

În joacă, îndreptă cățelul spre cămașa lui.

— Acolo trebuia să fii, spuse ea, apoi îi atinse ecusonul, râse încet și adăugă „Eddie în-tre-ți-ne-re”.

EDDIE ALUNECĂ în apă. Pietrele poveștilor lui erau toate în jurul lui acum, sub suprafața apei, una lângă alta. Își simțea forma topindu-se, dizolvându-se, și pricepu că nu mai avea mult, că orice urma după cei cinci oameni pe care îi întâlnești în rai, avea să se întâmple acum.

— Tala? șopti el.

Ea se uită în sus.

— Fetița de la chei? Știi despre ea?

Tala se uita la vârfurile degetelor ei. Dădu din cap că da.

— Am salvat-o? Am reușit să o trag din calea banchetei?
Tala scutură din cap.

— Nu tras.

Eddie se cutremură. Capul i se prăbuși. Deci asta era.
Sfârșitul poveștii lui.

— Împins, spuse Tala.

El își ridică privirea.

— Împins?

— Împins picioarele ei. Nu tras. Tu împins. Lucru mare
căzut. Ai salvat la ea.

Eddie închise ochii, nevenindu-i să creadă.

— Dar i-am simțit mânuțele, spuse el. Este singurul
lucru pe care mi-l amintesc. *Nu aveam cum* să o împing. I-
am simțit *mânuțele*.

Tala zâmbi, stropind cu apa râului, apoi își puse
degețelele ude în palma mare a lui Eddie. În clipa aceea el
știu că nu era pentru prima dată.

— Nu mânuțele *ei*, spuse ea. Ale *mele*. Eu adus pe tine în
rai. Salvat la tine.

SPUNÂND ACESTEA, apa râului începu să crească
rapid, înghițind talia lui Eddie și pieptul și umerii. Înainte
să mai poată trage o dată aer în piept, zgomotul copiilor
dispăru deasupra lui, iar el fu înghițit de un curent tăcut,
dar puternic. Mâna lui o ținea încă pe a Talei, dar simțea
cum trupul i se desprinde de suflet, carnea de oase și,
odată cu el, dispăru toată durerea și oboseala pe care le
simțise vreodată, toate cicatricile, toate rănilor, toate
amintirile neplăcute.

Acum el nu mai era nimic, o frunză în apă, iar ea îl
trăgea încet, prin umbră și lumină, prin forme de albastru
și fildeș și galben și negru, și el își dădea seama că toate
culorile astea, toate, erau emoțiile din viața lui. Ea îl
trăgea, spărgând valurile, spre un imens ocean gri, iar el
se scufundă în lumina strălucitoare de deasupra unei scene
de neimaginat.

Era un chei cu mii de oameni, bărbați și femei, tați și
mămici și copii - foarte mulți copii - copii din trecut și din

prezent, copii care nu se născuseră încă, unii lângă alții, ținându-se de mâini, cu șepci, cu pantaloni scurți, umplând promenada și roțile și platformele de lemn, stând unii pe umerii sau pe genunchii altora. Erau acolo sau puteau fi acolo, datorită lucrurilor simple, comune pe care Eddie le făcuse în viață, datorită accidentelor pe care le prevenise, roților pe care le reparase, întorsăturilor neașteptate ale sortii pe care el le afectase în fiecare zi. Și chiar dacă buzele lor nu se mișcau, Eddie le auzea vocile, mai multe voci decât și-ar fi putut imagina, și era o pace care îl copleșea și pe care nu o mai trăise niciodată. Tala nu-l mai ținea de mână acum, plutea deasupra nisipului și deasupra promenadei, deasupra vârfurilor corturilor și a cupolelor din mijloc, spre vârful mării roți albe Ferris, unde într-o banchetă, care se legăna încet, se afla o femeie îmbrăcată într-o rochie galbenă – soția lui, Marguerite, așteptându-l cu brațele deschise. Ajunse la ea și o văzu zâmbind și vocile se contopiră într-un singur cuvânt venit de la Dumnezeu:

Acasă.

Epilog.

PARCUL DE LA RUBY PIER se redeschise la trei zile după accident. Povestea morții lui Eddie apăru în ziarele săptămânii, apoi alte povești, despre alte morți, îi luară locul.

Roata numită Cascada lui Freddy fu închisă în sezonul acela, dar în anul următor fu redeschisă cu un alt nume, Sfidarea Diavolului. Adolescenții o considerau ca o dovadă a curajului și atrăgea mulți clienți, iar proprietarii erau mulțumiți.

Apartamentul lui Eddie, cel în care crescuse, fu închiriat altcuiva, care puse sticlă colorată la fereastra din bucătărie, acoperind priveliștea cu vechiul carusel. Dominguez, care fusese de acord să preia slujba lui Eddie, îndesă toate lucrurile lui Eddie într-un cufăr din atelier, alături de celelalte amintiri de la Ruby Pier, printre care și

fotografiile cu intrarea inițială.

Nicky, tânărul a cărui cheie tăiase cablul, își făcu o nouă cheie când ajunsese acasă, apoi, peste vreo patru luni, vându mașina. Se întorcea adesea la Ruby Pier, unde își păcălea prietenii că femeia după care fusese numit parcul era străbunica lui.

Anotimpurile veneau și treceau. Când școala era pe terminate și zilele se făceau din ce în ce mai lungi, oamenii se întorceau din nou la parcul de distracții de lângă marele ocean gri – care nu era la fel de mare ca acelea cu un anumit specific, dar era oricum destul de mare. Vine vara, spiritele se înviiorează, se aud strigătele de pe malul mării îmbinate cu cântecul valurilor, oamenii se strâng la carusel și la roțile Ferris și se vând băuturi reci și dulci și vată de zahăr.

Cozile formate la Ruby Pier – sunt la fel ca orice coadă formată în oriunde altă parte: cinci oameni, așteptând, în cinci amintiri alese, ca o fetiță pe nume Amy sau Annie să crească, să iubească, să îmbătrânească și să moară, pentru ca în cele din urmă să i se răspundă la întrebările pe care și le-a pus – de ce și pentru ce a trăit. Și la această coadă se afla acum și un bătrân cu perciuni, cu o șapcă de pânză și un nas coroiat, care aștepta într-un loc numit Scoica cu Praf de Stele pentru a putea împărtăși bucățica lui din secretul raiului: că fiecare dintre noi îl afectează pe celălalt, și celălalt îl afectează pe următorul, iar lumea e plină de povești, dar toate poveștile sunt într-una singură.

SFÂRȘIT

Mulțumiri.

Autorul dorește să mulțumească lui Vinnie Curci, de la Amusements of America, și lui Dana Wyatt, director de operațiuni la Pacific Park din Santa Monica Pier. Ajutorul pe care mi l-au acordat pentru cercetările necesare acestei cărți a fost neprețuit, iar mândria lor în legătură cu felul în care își protejează clienții din parcul de distracții este lăudabilă. De asemenea, mulțumiri doctorului David Collon, de la Henry Ford Hospital, pentru informațiile despre rănilor de război. Și lui Kerri Alexander, care are grijă, ei bine, de tot. Recunoștința mea cea mai adâncă se îndreaptă către Bob Miller, Ellen Archer, Will Schwalbe, Leslie Wells, Jane Comins, Katie Long, Michael Burkin și Phil Rose pentru încrederea lor în mine; către David Black, pentru o relație agent-autor ideală; către Janine, care a ascultat cartea aceasta citită cu voce tare de multe ori; către Rhoda, Ira, Cară și Peter, cu care m-am urcat pentru prima oară într-o roată Ferris; și către unchiul meu, adevăratul Eddie, care mi-a spus poveștile lui cu mult înainte ca eu să încep să le spun pe ale mele.

CUPRINS

raftul întâi

albom

mitch

cei cinci oameni pe care
îi întâlnești în rai

roman

HUMANITAS

Mitch Albom.....	2
Cei cinci oameni pe care îi întâlnești în rai.....	2
Sfârșitul.....	7
Astăzi este ziua lui Eddie.....	18
Călătoria.....	19
Astăzi este ziua lui Eddie.....	20
Sosirea.....	21
Prima persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.....	25
Astăzi este ziua lui Eddie.....	27
Astăzi este ziua lui Eddie.....	32
Prima lecție.....	32
Duminică, ora 3 după-amiaza.....	35
Astăzi este ziua lui Eddie.....	35
A doua persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.....	37
Astăzi e ziua lui Eddie.....	50
A doua lecție.....	58
Luni, 7:30 dimineața.....	62
A treia persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.....	62
Astăzi este ziua lui Eddie.....	64
Astăzi este ziua lui Eddie.....	73
Eu sunt Ruby.....	75
Astăzi este ziua lui Eddie.....	80

A treia lecție.....	82
Joi, 11 dimineața.....	90
A patra persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.....	91
Astăzi este ziua lui Eddie.....	94
Astăzi este ziua lui Eddie.....	99
Cea de-a patra lecție.....	106
Vineri, 3:15 după-amiaza.....	109
Cea de-a cincea persoană pe care Eddie o întâlnește în rai.....	110
Astăzi este ziua lui Eddie.....	112
Ultima lecție.....	113
Epilog.....	119